

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

datum izida: 13. maj 2015

Vabimo na
prireditve ob
občinskem
prazniku

KAZALO:

ŽUPANOVA STRAN 3

OBČINSKE STRANI 4

Občina Velike Lašče praznuje

S 5. seje občinskega sveta

Akcija Pešec

Zakaj v Občini Velike Lašče ni zabojnikov za biološke odpadke?

Investicije na komunalnem področju

Letno poročilo za leto 2014 o skladnosti pitne vode

Kako pravilno izvajati oranje kmetijskih površin ob javnih cestah

Poskrbimo za vegetacijo ob javnih cestah

ŠOLA IN VRTEC 11

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE 16

KULTURA 19

TURIZEM 27

NAŠA DEDIŠČINA 29

DRUŠTVA 32

ŠPORT IN REKREACIJA 40

STRANKE 43

PISMA 45

V SPOMIN 48

ZAHVALE 49

OGLASI 50

Slika na naslovnici: Cvetoča pomlad (foto J. Ivanc)

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

**Naslednja Trobla izide 8. julija 2015,
prispevke je potrebno oddati do 24. junija 2015.**

Letnik 21, številka 3, 13. maj 2015. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.520 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče.

Odgovorna urednica: Lidija Čop. **Uredniški odbor:** Dragica Heric, Veronika Vasič, Marta Škrlj, Urša Zalar. **Lektoriranje:** Silva Cimerman. **Oblikovanje:** Lidija Čop.

Tisk: Luart, d.o.o. **Naslov uredništva:** Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01/781 03 70, e-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Kmalu bo za nami že prva polovica leta. Že v prejšnji številki smo poročali o sprejetem proračunu, po katerem smo takoj po sprejetju pričeli tudi z načrtovanimi projekti in izvajanjem investicij. O nekaterih lahko berete že v tej številki Troble, kaj več pa bomo predstavili v naslednjih mesecih.

Pred nami je tudi občinski praznik in vabim vas, da se prireditev, ki jih organizira občina in številna društva ter organizacije, radi udeležite ter tako tudi z obiskom prireditev navzven pokažete pripadnost lokalni skupnosti. Praznovanje bomo začeli v petek, 5. junija, s slavnostno akademijo in podelitvijo občinskih priznanj in zaključili v ponedeljek, 8. junija, na dan Primoža Trubarja, s tradicionalno revijo pevskih zborov na Turjaku

župan Anton Zakrajšek

Ob občinskem prazniku in dnevu državnosti vsem občankam in občanom Občine Velike Lašče iskreno čestitamo.

župan Anton Zakrajšek, podžupanja dr. Tatjana Devjak in občinska uprava

ČESTITAMO!

Naši občani, od najmlajših do malo starejših, so tudi v minulih mesecih na različnih področjih dosegali izjemne uspehe.

O uspehih na tekmovanjih, priznanjih in drugih dosežkih lahko beremo v tokratni Trobli. Naša občina tudi z njihovimi uspehi postaja vse bolj prepoznavna in na to smo lahko vsi ponosni.

VSEM ISKRENO ČESTITAMO.

župan Anton Zakrajšek, podžupanja dr. Tatjana Devjak in občinska uprava

OBČINSKI
PRAZNIK

PROGRAM
PRIREDITEV

2015

PETEK, 5 JUNIJ

OB 19.30

PROMENADNI KONCERT
RIBNIŠKEGA PIHALENGA ORKESTRA
in nastop MAŽORETNE SKUPINE
Pred občinsko stavbo

OB 20.00

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU
S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ
Športna dvorana Velike Lašče
V PROGRAMU BODO NASTOPILI:
Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,
Simfonični orkester GŠ Ribnica, učenci GŠ Ribnica in
Trio Quartet

SOBOTA, 6. JUNIJ

OD 9.00 DO 12.00

TRŠKI DAN

Trg pred Levstikovim domom v Velikih Laščah
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

OB 18.00

OTVORITEV PRENOVLJENEGA CENTRA V ROBU
Rob
(KUD Rob)

OB 19.00

TRUBARJEV DAN
RECITAL in ODPRTJE RAZSTAVE »TRUBARJEVI KRAJI«
Trubarjeva do mačija, Rašica
(Društvo slovenskih pisateljev, Javni zavod Trubarjevi kraji
in KUD Primož Trubar Velike Lašče)

OBČINSKI
PRAZNIK

PROGRAM
PRIREDITEV

2015

NEDELJA, 7. JUNIJ

ZAČETEK MED 7.00 IN 10.00

23. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

Velike Lašče-Retje-Podsmreka-Rašica
(Planinsko društvo Velike Lašče)

od 12. URE DALJE

**NEDELJSKO POPOLDNE NA
TRUBARJEVI DOMAČIJI**

Trubarjeva domačija, Rašica
(KUD Rob)

PONEDELJEK, 8. JUNIJ

OB 20.00

**19. TRADICIONALNA REVIJA
PEVSKIH ZBOROV**

Grad Turjak
(KUD Marij Kogoj Turjak)

OBČINA VELIKE LAŠČE PRAZNUJE

VABIMO NA PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU 2015

PETEK, 5. JUNIJ

OB 19.30 bo pred občinsko stavbo v Velikih Laščah **PROMENADNI KONCERT RIBNIŠKEGA PIHALENGA ORKESTRA** in **NASTOP MAŽORETNE SKUPINE**. Sledil bo sprevod do športne dvorane, kjer se bo nadaljevala slavnostna akademija. Ob tej priložnosti vabimo vse občane in občanke, ki imajo **slovenske narodne noše** ali **velikolaške noše**, da se v njih pridružijo prireditvi ob občinskem prazniku. Prav tako velja povabiti vsem društvom, da se sprevodu pridružijo v svojih **društvenih oblekah** in s svojimi **prapori**.

OB 20.00 se bo prireditev nadaljevala s **SLAVNOSTNO AKADEMIJO** in podelitvijo občinskih priznanj. Po prireditvi bo na šolskem igrišču še družabno srečanje.

SOBOTA, 6. JUNIJ

OD 9.00 DO 12.00 bo v Velikih Laščah potekal **TRŠKI DAN**. Na stojnicah se bodo predstavili lokalni ponudniki s tradicionalnimi izdelki.

OB 18.00 bo v Robu **otvoritev prenovljenega centra**.

OB 19.00 bo na Trubarjevi domačiji na Rašici najprej **RECITAL**, ki ga pripravlja Društvo slovenskih pisateljev v sodelovanju z Javnim zavodom Trubarjevi kraji.

OB 20.00 bo **ODPRTJE 33. LIKOVNE RAZSTAVE "Trubarjevi kraji"**

NEDELJA, 7. JUNIJ

Z začetkom med 7.00 in 10.00 Planinsko društvo Velike Lašče vabi na **23. POHOD PO VELIKOLOŠKI KULTURNI POTI** (Velike Lašče-Retje-Podsmreka-Rašica).

Cilj bo na Trubarjevi domačiji na Rašici, kjer bo po zaključku pohoda družabna prireditev.

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja in vodi mimo številnih kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda s startom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici pa je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti, in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Z Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz. Startnina: 3 EUR (odrasli), otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj.

Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado.

Dodatne informacije lahko dobite:

- na spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>)
- po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si
- na GSM 041/ 561-561 (Olga Verovšek)

OD 12. URE DALJE vabljeni na **NEDELJSKO POPOLDNE NA TRUBARJEVI DOMAČIJI**. Člani **KUD-a Rob** bodo odigrali otroško predstavo **PIKA NOGAVIČKA**.

Sledile bodo različne delavnice in animacija:

- petje, ples,
- izdelovanje opic iz odpadnih materialov,
- pletenje kitk,
- izdelovanje voščilnic,
- poligon,
- presenečenje.

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče pa bo pripravila naslednje delavnice:

- izdelava vetrnic iz folije,
- izdelava reliefa na keramične ploščice.

Nastopila bodo otroci šolske folklorne skupine. Na ogled bo tudi razstava Unicefovih punčk, ki so jih izdelali učenci 5. razredov. Vsak obisovalec pa bo prejel tudi Trubarjev piškot; izdelujejo jih učenci projektne skupine Inovativno reševanje problemov.

Za dobro razpoloženje na Trubarjevi domačiji pa bodo poskrbeli tudi člani ansambla **KRPANI**.

PONEDELJEK, 8. JUNIJ

OB 20. URI bo v gradu Turjak v organizaciji KUD-a Marij Kogoj Turjak potekala **19. REVIJA PEVSKIH ZBOROV**.

V programu bo poleg domačih sodelovalo tudi nekaj gostujočih zborov.

S 5. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v ponedeljek, 30. marca 2015 sestal na 5. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. potrditev zapisnika 4. redne seje,
2. poročilo odborov,
3. letno poročilo Policijske postaje Ljubljana Vič,
4. letno poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče,
5. finančno poročilo koncesionarja za pokopališko dejavnost za leto 2014 in plan dela za leto 2015,
6. finančno poročilo koncesionarja za vodovodni sistem Velike Lašče in Turjak za leto 2014 in plan dela za leto 2015,
7. imenovanje člana sveta JZ Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica,
8. imenovanje odgovornega urednika in člana uredniškega odbora občinskega glasila Občine Velike Lašče,
9. soglasje k imenovanju direktorja Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica,
10. sprememba oz. dopolnitev Odloka o lokalnih turističnih vodnikih Občine Velike Lašče,
11. zaključni račun Občine Velike Lašče za leto 2014
12. pobude, vprašanja in predlogi svetnikov,
13. poročilo župana.

Po potrditvi zapisnika so predsedniki odbora za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora, odbora za finance, komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter nadzornega odbora podali kratka poročila o sejah.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 3 – Občinski svet Občine Velike Lašče se seznani s poročilom o delu Policijske postaje Ljubljana Vič za območje Občine Velike Lašče v letu 2014.

Ad 4 – Občinski svet Občine Velike Lašče se seznani s poročilom o delu MIR v letu 2014.

Ad 5 – Občinski svet Občine Velike Lašče potrди letno poročilo za leto 2014 in plan investicij za leto 2015 za pokopališča Velike Lašče, Rob in Turjak.

Ad 6 - Občinski svet Občine Velike Lašče potrди letno poročilo za leto 2014 in plan investicij za leto 2015 za vodovodna sistema Velike Lašče in Turjak.

Ad 7 – Kot predstavnika Občine Velike Lašče v svetu javnega zavoda Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica se imenuje: Veronika Vasič, Prhajevo 1, 1315 Velike Lašče.

Ad 8 – Za odgovorno urednico občinskega glasila Trobla se imenuje: Lidija Čop, Cereja 45, Velike Lašče. Za članico uredniškega odbora občinskega glasila Trobla se imenuje: Dragica Heric, Gradišče 3, Rob.

Mandatna doba odgovornega urednika in članov uredniškega odbora je enaka mandatni dobi članov občinskega sveta oz. traja do imenovanja novega odgovornega urednika ali novega uredniškega odbora.

Ad 9 – Občinski svet Občine Velike Lašče daje soglasje k imenovanju Lidije Šmalc, dr. med., za direktorico Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica.

Ad 10 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o lokalnih turističnih vodnikih na območju Občine Velike Lašče.

Ad 11 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2014.

Tanja Uršič, občinska uprava

Akcija PEŠEC

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Velike Lašče je v sklopu akcije PEŠEC v okviru Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa 2013–2022 Društvu upokojencev Velike Lašče v sodelovanju s Policijsko postajo Vič - Rudnik in Medobčinskim inšpektoratom za večjo varnost v prometu razdelil kresničke in odsevne trakove.

Med pešci veljajo za najbolj ogrožene prav starejši udeleženci. Ob tej priložnosti smo jih opozorili, kako pomembna je uporaba odsevnih teles pri pešcih.

Društvu upokojencev smo se tudi zahvalili za vsakoletno sodelovanje pri varovanju otrok čez državno cesto, ki poteka v sklopu akcije Varna šolska pot.

SPV Občine Velike Lašče

Odgovor na anonimno vprašanje, ki smo ga prejeli na občino Velike Lašče v zvezi z zbiranjem bioloških odpadkov v rjave zabojnike.

Zakaj v Občini Velike Lašče nimate zabojnikov za bioodpadke?

Biološke odpadke občani Velikih Lašč danes lahko zbirate na dva načina: bodisi jih kompostirate na domačem vrtu v hišnem kompostniku bodisi jih odpeljete v Začasni zbirni center Turjak.

In zakaj v vaši občini ni rjavih zabojnikov za biološke odpadke?

Javno podjetje Snaga je septembra 2013 za občane Velikih Lašč pripravilo anketni list oziroma izjavo za vključitev v sistem zbiranja bioloških odpadkov, ki ste jo prejeli vsi občani poleg mesečne položnice. Ker smo v Snagi prejeli zelo malo izjav občanov za vključitev v sistem organiziranega zbiranja bioloških odpadkov (približno 30 izjav iz štirih naselij v občini), zbiranja nismo vpeljali.

Zaradi vprašanj občanov v zvezi z možnostjo zbiranja bioloških odpadkov z zabojniki bomo v Snagi anketo o vključitvi v sistem organiziranega zbiranja bioloških odpadkov v kratkem ponovili.

Če se boste v ponovljeni anketi odločili za rjav zabojnik, bo seveda to vplivalo tudi na znesek na položnici. Snaga namreč storitve ravnanja s komunalnimi odpadki zaračuna glede na prostornino zabojnika za preostanek odpadkov in zabojnika za biološke odpadke (če ga uporabnik seveda ima), pri čemer upošteva pogostnost praznjenja zabojnika.

Na podlagi ponovljene ankete in odgovorov občanov bomo celostno informacijo o tem, ali vam bo Snaga pripeljala zabojnike za biološke odpadke, objavili na zadnji strani Snagine položnice in v občinskem časopisu ter na občinskih in Snaginih spletnih mestih.

HITRI NAPOTKI ZA DOMAČE KOMPOSTIRANJE

Biološke odpadke moramo zbirati ločeno in poskrbeti, da se ne mešajo z drugimi odpadki.

Kompostiranje na domačem vrtu

- Poiščite prostor v senci ali polsenci in poskrbite za zaščito pred vetrom.
- Enkrat mesečno preobračajte kup. Tako boste poskrbeli za pravilno prezračevanje in bo proces trohnenja potekel pravilno.
- Poskrbite za zadostno vlago. Kup se ne sme presušiti ali premočiti. Vlažnost preverite tako, da stisnete pest komposta. Če se iz njega ne pcedi voda in hkrati ne razpade, je vlažnost primerna.

Nina Snakovič, Snaga, d.o.o.

Investicije na komunalnem področju v letu 2015

Cestna infrastruktura

Tudi letos bomo tako kot vsako leto na novo asfaltirali nekaj kilometrov cest. V načrtu je cesta Podstrmec–Brlog ter preplastitev dotrajanega in poškodovanega asfalta na cesti Rašica–Knej. Trenutno smo že v fazi javnega razpisa in izbire najugodnejšega izvajalca, dela pa se bodo predvidoma začela v mesecu juniju.

Začeli smo študijo možnosti ureditve krožnega križišča na Turjaku, saj je le-to eno izmed najbolj nevarnih in nepreglednih v občini.

V pomladnem obdobju veliko napora vlagamo tudi v ureditev poškodovanih makadamskih cestišč in obcestnih bankin, saj so vplivi padavinskih voda na stanje cest vsako leto večji.

Vodovodi

Na področju vodovodov smo tik pred začetkom del na odsekih Gradež – stari del ter Mohorje–Rupe. Načrtujemo še sanacijo cevododa v Retjah, Malih Laščah ter na Karlovcih.

Subvencioniranje malih komunalnih čistilnih naprav

V pretekli številki Troble je bil objavljen javni razpis za subvencioniranje izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Velike Lašče za leto 2015. Glede na izredno pozitiven odziv je za ta namen tudi letos predvidenih 80.000 € sredstev, ki se podeljujejo do porabe.

Javna razsvetljava

Tudi v letu 2015 bomo nadaljevali sanacijo svetilk v skladu s strategijo razvoja javne razsvetljave v Občini Velike Lašče, ki določa potrebne ukrepe za prilagoditev zahtevam Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Prva večja investicija bo osvetlitev avtobusnih postajališč ob državni cesti na Rašici. Zaradi nevarnega odseka in številnih pobud občanov bo izvedbo v celoti financirala občina, kljub temu da bi za to morala poskrbeti država, ki pa žal nima posluha za to in breme prelaga na občine. Začeli smo tudi evidentiranje svetilk javne razsvetljave na terenu. Primaren namen označitve je, da občanom, ki nas obveščate o morebitnem nedelovanju svetilk, olajšamo obrazložitev lokacije luči.

V bodoče vas torej prijazno prosimo, da nam ob obvestilu o okvari svetilke, ki jo lahko sporočite na 01 7810 363, poveste še številko nedelujoče svetilke.

Primer označitve luči javne razsvetljave

Roman Viršek, občinska uprava

LETNO POROČILO ZA LETO 2014 O SKLADNOSTI PITNE VODE IN VARNOSTI OSKRBE V OBČINI VELIKE LAŠČE - NOTRANJNI NADZOR

VODOOSKRBNI SISTEMI - VODOVODI	Mikrobiološka preskušanja vzorcev pitne vode št. vzorcev		Fizikalno – kemijska preskušanja vzorcev pitne vode št. vzorcev		Skladnost pitne vode iz zajejtja	Dezinfekcija pitne vode da/ne	Prekuhavanje pitne vode za prehranske namene da/ne	VARNOST OSKRBE
	skupaj	rezultat	skupaj	rezultat				
VELIKE LAŠČE 2.613 prebivalcev letna poraba vode: 118.275 m ³	32	31 skladnih 1 neskladen	20	19 skladnih 1 neskladen	skladna	da kloriranje, natrijev hipoklorid - zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
TURJAK 827 prebivalcev letna poraba vode: 34.448 m ³	28	28 skladnih	16	15 skladnih 1 neskladen	skladna	da kloriranje - zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
SELO, DEDNIK, NAREDI, BOŠTETJE 126 prebivalcev letna poraba vode: 6.247 m ³	10	10 skladnih	3	3 skladni	skladna	da natrijev hipoklorid - zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
DOLŠČAKI 80 prebivalcev letna poraba vode: 1.142 m ³	6	5 skladnih 1 neskladen	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna (po obilnejšem dežju)	da UV – žarčenje - zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v zajejtju	da občasno (po obilnejšem dežju)	Oskrba je bila varna.
KAPLANOVO, ADAMOVO, PODSMREKA 70 prebivalcev letna poraba vode: 3.018 m ³	6	6 skladnih	2	2 skladna	skladna	da UV – žarčenje - zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v zajejtju	ne	Oskrba je bila varna.
MALI OSOLNIK 66 prebivalcev letna poraba vode: 1.955 m ³	6	5 skladnih 1 neskladen	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna (po obilnejšem dežju)	ne	da občasno (po obilnejšem dežju)	Oskrba je bila varna.

KAKO PRAVILNO IZVAJATI ORANJE KMETIJSKIH POVRŠIN OB JAVNIH CESTAH

V spomladanskih mesecih se pričnejo tudi opravila na njivah in poljih. Ker je naša inšpekcijska služba v lanskem letu prejela kar nekaj prijav v zvezi z nepravilnim oranjem, vam v nadaljevanju, z namenom preventivnega ukrepanja, predstavljamo kršitve zakonskih določb, posledice takega ravnanja in pravičen pristop k temu opravilu.

Zakon o cestah (ZCes-1, Ur. l. RS št. 109/10, 48/12, 36/14) v 4. točki drugega odstavka 5. člena določa:

»Prepovedano je orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto.« Kršitev zgornjega člena pomeni prekršek, ki je sankcioniran v 7. odstavku 5. člena ZCes-1 (posameznik se kaznuje z globo 1000 €) in 8. odstavku 5. člena ZCes-1 (pravna oseba se kaznuje z globo 4000 € in odgovorna oseba z globo 1000 €).

Pomen posameznih izrazov je določen v 2. členu ZCes-1 in je naslednji:

Cestni svet je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje.

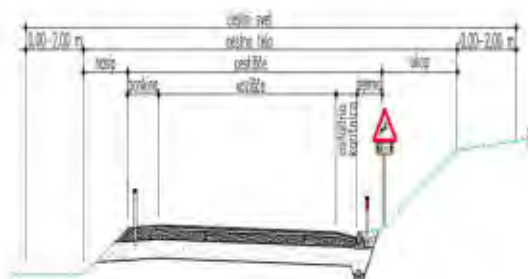
Cestno telo je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.

Cestišče je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavni in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča.

Bankina je utrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča in brežine ter omogoča namestitve prometne signalizacije in opreme.

Vozišče je del cestišča, ki ima eno ali več smernih vozišč, namenjeno prometu vozil pod pogoji, določenimi s predpisi o pravilih cestnega prometa, pa tudi pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače.

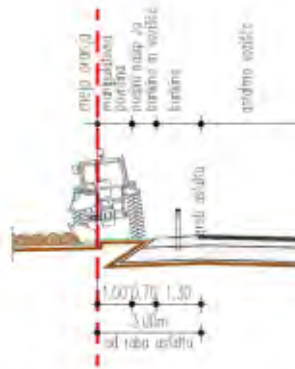
1. Prikaz pomenov izrazov:

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

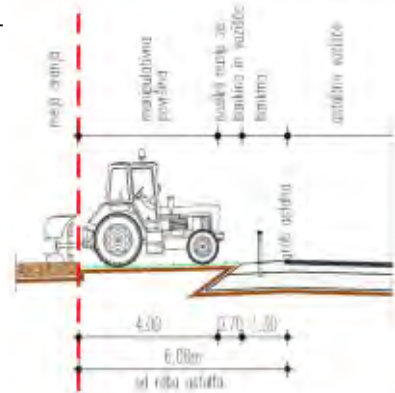
Za lažje razumevanje, kaj v praksi pomenijo pravilni odmiki pri oranju od cestnega sveta, vam predstavljamo spodnji skici:

2. Oranje vzporedno s cesto

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

3. Oranje pravokotno na cesto

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

Zaradi neupoštevanja pravilnih odmikov prihaja pri oranju kmetijskih površin do poškodb bankin in vozišča. Orači obračajo traktorje s priključki na cestnem svetu, celo na asfaltnem vozišču, s čimer povzročajo poškodbe bankine, posledice takega oranja se kažejo v razpokanosti asfalta in posedanju roba cestišča.

Poleg tega pa prihaja tudi do onesnaženja cestišča z nanosom blata in zemlje. Orač oziroma voznik delovnega stroja je dolžan, preden se vključi na javno cesto, pnevmatike očistiti blata, zemlje in drugih snovi ter tako očiščen zapeljati na javno cesto. Zakon o cestah namreč v prvi alineji 5. točke drugega odstavka 5. člena določa, da je na cestišču javne ceste prepovedano nanašati blato ali jo kako drugače onesnaževati. Za omenjeni prekršek je predpisana tudi globa (posameznik se kaznuje z globo 1000, pravna oseba se kaznuje z globo 4000 € in odgovorna oseba z globo 1000 €).

V primeru, da kmetijskih del nikakor ni mogoče izvesti, ne da bi ovirali in ogrozili promet, poškodovali cesto ali povečali stroške njenega vzdrževanja, Zakon o cestah v 27. členu dopušča tudi možnost, da izvajalec del pred pričetkom izvajanja del upravljavca cest (občino) zaprosi za soglasje k tem delom. S tem soglasjem se določijo pogoji, pod katerimi se ta dela lahko opravijo, po potrebi se določičasna označitev ovire na ali ob cesti sčasno prometno signalizacijo ter dolžno ravnanje izvajalca del po tem, ko je dela zaključil.

Skupna občinska uprava
Medobčinski inšpektorat in redarstvo

POSKRIBIMO ZA VEGETACIJO OB JAVNIH CESTAH

Spoštovani občani in občanke!

Dnevi končno postajajo daljši in tudi temperature so iz dneva v dan prijetnejše. Ja, končno je prišla pomlad, letni čas, ko vse okoli nas oživi. Na travniku lahko uživamo v mavrici trobentic, zvončkov, telohov in žafranov. Poleg teh prvih znanilcev pomladi in ko se k življenju prebudi vsa narava, pa oživijo tudi naše žive meje, v mislih imamo predvsem tiste, ki so posajene ob javnih cestah. Pogosto se namreč zgodi, da majhen grmiček, posajen tik ob robu parcelne meje, že čez nekaj pomladi zraste daleč na pločnik ali cesto. Previsoka in razraščena vegetacija ob javnih cestah predstavlja oviro, prav tako pa ogroža varnost udeležencev v cestnem prometu, tako pešcev kot kolesarjev in voznikov.

Zakonodajalec je s ciljem zagotovitve varne uporabe javne ceste za vse udeležence v prometu in preglednosti občinske ceste v 98. členu (Uradni list RS, št. 109/2010, 48/12, 36/14, v nadaljevanju: ZCes-1) jasno določil: »V območju nivojskega križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti karkoli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.«

Skladno z navedenim in drugimi zakonskimi določbami prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste in zahtevami glede varnosti vseh udeležencev v prometu pomeni, da:

- je prepovedano postavljati ograje, zasaditi živo mejo, drevje, trte ali druge visoke nasade ali poljščine, ki bi ovirale preglednost ceste,
- zaradi preglednosti višina žive meje ne sme presegati višine 75 cm od nivoja vozišča,
- morajo biti drevesa, ki rastejo ob omenjenih cestah, obrezana tako, da je prosta višina nad cesto najmanj 4,5 m,
- mora biti po širini grmičevje ali drevje obrezano najmanj do zunanjega roba bankine, kjer bankine ob cestišču ni, pa najmanj 1 m od roba asfalta ceste.

Osnovni namen naše službe je preventiva, ozaveščanje in pomoč občanom, zato poskrbimo za zelenje ob javnih cestah. Tako se bomo izognili marsikateri nevšečnosti in slabi volji, saj je za kršitve in neupoštevanje navedenih pravil predpisana kazen, inšpektorji pa smo ob zaznanih nepravilnostih dolžni izvajati predpisane sankcije.

Skupna občinska uprava
Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin
Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica
in Velike Lašče

Projekt šolskega sadja in zelenjave v šolskem letu 2014/2015

Na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče smo v okviru projekta Shema šolskega sadja in zelenjave tudi v tem šolskem letu za petošolce izvedli naravoslovni dan na Gradežu. Kot vedno, so nas prijazno sprejeli člani Društva za ohranjanje dediščine. Preživeli smo zanimiv jesenski dan in se veliko novega naučili o življenju v preteklosti na kmetiji, o pridelovanju prosa, o sušenju sadja, okužali pa smo zdravo, doma pripravljeno hrano za malico.

Zdaj je že pomlad in v šolskem sadovnjaku so petošolci in šestošolci spremljali obrezovanje sadnega drevja pod strokovnim vodstvom gospe Ane Ogorelec. Ko smo se vrnili v učilnice, nas je presenetila sprememba vremena. Zunaj je snežilo, malo je bilo sode pa tudi babje pšeno je bilo vmes. V hipu je bil sadovnjak bel.

VABILO K SODELOVANJU

V tem šolskem letu smo več pozornosti namenili uživanju sveže zelenjave. V mesecu maju bomo zbirali zanimive in enostavne recepte za pripravo zdravih obrokov s čim več svežega ali kuhanega sadja in zelenjave. K sodelovanju vabimo učence naše šole, starše, učitelje, krajane.

Veseli bomo vašega sodelovanja, svoje recepte pa lahko pošljete do 30. maja na naš šolski naslov OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Šolska ulica 11, 1315 Velike Lašče ali pa na E – pošto: marjetka.koprivec@guest.arnes.si s pripisom za *Shema šolskega sadja in zelenjave*. Za sodelovanje se že vnaprej zahvaljujemo. Recepte bomo objavili na spletni strani naše šole v mesecu juniju 2015.

Zapisala in fotografirala
vodja projekta Marjetka Koprivec

Osnovna šola Primoža Trubarja postala pravi center znanosti

Hiška eksperimentov je najnovejša aktivnost, s katero sodelavci ustanove Hiša eksperimentov obiščejo osnovno šolo in jo za en dan spremenijo v pravi center znanosti.

V soboto, 11. aprila 2015, smo tudi našo šolo z nagovorom ravnateljice, himno Hiše eksperimentov in čisto prvim eksperimentom pospremili v prav poseben dan, dan znanosti. V dveh učilnicah naše šole smo imeli 40 eksperimentov in vsi naši učenci so znanje pridobivali z lastno aktivnostjo. Pri vsakem eksperimentu je bil zapis poteka in namena eksperimenta. Mlajšim učencem so pri izvedbi poskusov pomagale učiteljice, večji pa so izkušnje nabirali sami. V popoldanskem času so poskuse izvajali člani družin, stari starši in tisti učenci, ki v dopoldanskem času niso uspeli potešiti svoje radovednosti. V Hiši eksperimentov se ravna po kitajskem pregovoru: Kar slišim, pozabim, kar vidim, si zapomnim, kar naredim, znam. Verjamem, da nismo pozabili vsega, kar smo slišali, in da smo se veliko naučili ob eksperimentih, ki smo jih naredili.

Učenci predmetne stopnje so bili deležni tudi znanstvene dogodivščine z naslovom Plinologija, ki je potekala v športni dvorani.

Ponosni smo, da smo učencem naše šole tako izjemne dejavnosti lahko ponudili brezplačno, za kar se zahvaljujemo generalnima pokroviteljema Hiške eksperimentov, ki sta Lek d. d. – član skupine Sandoz in Telekom Slovenije d. d., občini in družini Tekavčič. Iskrena hvala posameznim podjetnikom naše občine in posameznim občanom, ki niste želeli biti imenovani in ste prispevali večino zneska ter nam s tem omogočili nepozabno doživetje.

Menim, da takšne dejavnosti bogatijo naš osnovnošolski program in predstavljajo delček mozaika, ki ga imenujemo kakovost. Slednje se nanaša na znanje in šolo kot vzgojno inštitucijo tudi z družbeno-socialnega vidika. Dober občutek da zavedanje, da energija za pripravo, organizacijo, zbiranje sredstev in ves vloženi trud s strani šole spoštujejo in cenijo otroci in starši. Pogosto je bilo namreč slišati starše: Ja, na naši šoli so nam in našim otrokom omogočili...

Mag. Metoda Kolar,
ravnateljica OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

ŠOLA V NARAVI – plavanje

Zadnji teden v marcu učencev četrtilh razredov centralne šole ter učencev tretjega in četrtega razreda podružnične šole Rob ni bilo v šolskih klopih kot ponavadi, s štirim učitelji so bili namreč v šoli v naravi na Debelem rtiču.

Tja smo se odpravili predvsem z namenom, da izpeljemo 20 urni plavalni tečaj. Zato so se učenci dvakrat dnevno, dopoldan in popoldan, odpravili v bazen hotela Arija, se učili plavati, izpopolnjevali plavalne tehnike in izboljševali plavalno kondicijo. Po zaključnem preverjanju smo ugotovili, da je bil cilj dosežen, saj je prav vsak učenec napredoval in izboljšal svoje plavalno znanje.

Poleg omenjenega plavalnega tečaja smo spoznavali tudi novo okolje, se z ladjico podali na izlet v pristaniško mesto Koper in krepili medsebojne prijateljske vezi. Učenci so dokazali, da so že zelo samostojni, saj so vseh pet dni sami skrbeli zase, za svojo urejenost in urejenost hotelske sobe.

Učenci so uspešno izpeljali tudi izziv, ki smo si ga postavili pred odhodom: preživeti teden dni brez telefona in ostalih elektronskih naprav. Veseli smo, da nam je uspelo. Zasluge za opravljen izziv ter uspešno izvedeno plavalno šolo gre pripisati vsem udeležencem, učencem in učiteljem, saj so z medsebojnim sodelovanjem in spoštovanjem skupaj ustvarili pozitivno delavno vzdušje.

O dogajanju na Debelem rtiču smo dnevno poročali na šolski spletni strani in tako tudi domačim pomagali pri izpeljavi izziva.

Janja Samsa
Foto: Renata Gradišar

Od 23. do 27. marca smo se učenci četrtilh razredov odpravili v šolo v naravi na Debeli rtič. Tja smo odšli zato, da bi se naučili ali izboljšali plavanje in da bi en teden sami skrbeli zase. Dopoldne in popoldne smo plavalni dve šolski uri v bazenu s slano vodo, ki je v hotelu Arija. Šli smo na sprehod z vrtnarko Natašo, ki nam je pokazala različne rastline. Z gospo Gabrijelo smo bili na čutni poti. Preizkusili smo vsa naša čutila in na koncu naredili gozdni koktajl. Ob obali smo spoznavali rastline in živali. Nabirali smo tudi školjke. Ustvarjali smo iz das mase. Izdelali smo lepe slike, ki smo jih kasneje pobarvali in obesili na trakce. Imeli smo delavnico Moje ogledalo. Naredili smo svojo osebno izkaznico in napisali svoje dobre lastnosti. Tudi ob večerih smo imeli različne dejavnosti: večerni kino, pokaži kaj znaš, družabne igre in predstavo z akrobatsko skupino Fuskabo. Peljali smo se tudi z ladjico v Koper. Ogledali smo si pristanišče Luko Koper, cerkev, orožrarno in palačo. Na koncu smo si kupili sladoled. Najbolj mi je bila všeč delavnica Moje ogledalo, najmanj pa sprehod z vrtnarko Natašo, ker me rastline preveč ne zanimajo. Nastanjeni smo bili v hotelu Bor. Bila sem v sobi za pet skupaj z Nejo, Evo, Hano in Marušo. Šola v naravi na Debelem rtiču je bila zelo zanimiva in bila mi je všeč. Zato bi rada še kdaj odšla tja in se imela lepo.

Eva Marolt, 4. a

MEDOBČINSKO TEKMOVANJE V NOGOMETU ZA MLAJŠE UČENCE

Učenci 7. razreda in mlajši igrajo že zelo všečen nogomet. Na medobčinskem tekmovanju se je pomerilo na treh turnirjih 9 šol (Brezovica, Log Dragomer, Dobrova, Polhov Gradec, Horjul, Preserje, Ig, Škofljica, Velike Lašče). V finalni del, ki je bil odigran v naši športni dvorani v torek, 21. 4., se je uvrstilo 6 najboljših šol. V prvem polfinalu je ekipa OŠ Škofljica premagala vrstnike iz Horjula (4:1), z enakim rezultatom so učenci iz OŠ Log Dragomer premagali OŠ Ig. Naša ekipa se je dobro zoperstavila ekipi OŠ Brezovica, a na koncu morala priznati premoč (0:3).

V finalnem delu so tri zmagovalne ekipe pod strogim sodniškim očesom Marka Piñtariča odigrale tekme med seboj. OŠ Log Dragomer in OŠ Škofljica sta med seboj remizirali (3:3), obe pa premagali OŠ Brezovica ter tako osvojili enako število točk. Za gol boljšo razliko v golih je imela ekipa OŠ Škofljica ter tako postala medobčinski prvak.

Našo šolo so zastopali: **Nik Jakopin, Nik Škof, Nik Hren (7.r), Jon Hvala, Jon Indihar, Lovro Kutnar, Andrijan Ruper (6.r) in Luka Čop (5.r).**

Bojan Novak

18. KRPANOV KROS, Turjak 2015

Krpanov kros je postal polnoleten. Osemnajsto prireditev smo izpeljali v sredo, 15. aprila, na Turjaku. Letos smo imeli po dolgih letih srečo z vremenom, saj je jasno in toplo pomladansko vreme omogočilo mirno pripravo in izvedbo tekmovanja. V primerjavi s preteklimi leti in ustaljeno prakso na osnovnošolskih tekih smo se odločili obrniti vrstne rede startov in začeli z najstarejšimi učenci in učenkami. Tako so se najmlajši lahko privadili na okolje, si dobro ogledali progo ter se na koncu tudi podali nanjo. Številni starši pa so lahko videli svoje malčke »na delu«.

Skozi prireditev sta nas vodila devetošolca Manca Bavdek in David Mihelič, za kar se jima tudi javno zahvaljujemo. Organizacijo krosa je ob skrbni podpori gospe ravnateljice prevzel petčlanski organizacijski odbor, ki pa je moral poiskati pomoč tudi zunaj šole. Tako so nam, tako kot vsa leta doslej, zelo pomagali gasilci PGD Turjak, letos pa tudi člani Športnega društva Turjak, posebno Uroš Centa in Gorazd Milavec, ki je izpeljal nagradno igro Krpanova kobil`ca. Za pripravo varne tekaške proge se moramo zahvaliti Primožu Petriču in Občini Velike Lašče, za pomoč pri zdravniški oskrbi pa dr. Matjažu Čeču. Zahvaljujemo se ravnateljici mag. Metodi Kolar za vso podporo in pomoč.

Posebna zahvala gre tudi nekaj prostovoljcem, našim bivšim učencem, ki nam radi priskočijo na pomoč tako v fazi priprave kot na dan krosa.

Veseli smo, da pri organizaciji lahko združimo šolo, Občino ter številne posameznike in društva. Na ta način lahko prireditev živi že 18 let in za eno popoldne v Turjak pripelje okrog 400 tekačev in približno polovico manj gledalcev.

Ponosni smo, da smo tudi letos za udeležence pripravili bogat spremljevalni program. Na asfaltnem igrišču smo gostili člane društva Sobivanje, ki so izpeljali projekt Zdravo živim. Animatorji so učencem omogočili igro nogometa in med dvema ognjema, lahko pa so se pomerili tudi v spretnostnem poligonu. Dolgoletni partner prireditve – Lokostrelski klub Turjak – je tudi letos učencem ponudil možnost streljanja z lokom. Omenil pa sem že novo igro Krpanova kobil`ca. Učenci so lahko »po Krpanovo« prenesli kobil`co po spretnostnem poligonu in za nagrado sodelovali v žrebu praktičnih nagrad naših številnih donatorjev. Zahvaljujemo se družinama Ponikvar in Kujavec ter vsem anonimnim donatorjem.

Vse rezultate in fotografije si lahko ogledate na šolski spletni strani.

Simona Bavdek, Bojan Novak
Foto: Boštjan Podlogar

Tekači vrtca so se korajžno podali na pot

Krpanova kobil`ca je bila velika atrakcija

Proga na Krpanovem krosu je ena redkih pravih kros prog

Petošolci so za seboj dvignili veliko prahu

REZULTATI 18. KRPANOVEGA KROSA, Turjak, 15. 4. 2015

UČENKE

9. razred (letnik 2000)

1. mesto: KLARA AVANZO (OŠ Brezovica)
2. mesto: BARBARA KNEZ (OŠ Dobrova)
3. mesto: MAJA ZBAČNIK (OŠ dr. AD Loški Potok)

8. razred (letnik 2001)

1. mesto: TAJA PETEK KOVEŠ (OŠ Dobrova)
2. mesto: ANDREJA TOMIČ (OŠ Škofljica)
3. mesto: KARIN KOTAR (OŠ Škofljica)

7. razred (letnik 2002)

1. mesto: IDA JANEŽ (OŠ dr. IP Sodražica)
2. mesto: EVA AMBROŽIČ (OŠ Brezovica)
3. mesto: NIKA TRDAN (OŠ dr. IP Sodražica)

6. razred (letnik 2003)

1. mesto: MAŠA THALER (OŠ Škofljica)
2. mesto: LUCIJA ZALETELJ (OŠ Škofljica)
3. mesto: ZARJA SUŠNIK (OŠ Dobrova)

5. razred (letnik 2004)

1. mesto: MANCA REMŠKAR (OŠ Brezovica)
2. mesto: SARA MAČEK (OŠ Dobrova)
3. mesto: LANA KOŠČAK (OŠ Škofljica)

4. razred (letnik 2005)

1. mesto: TIA VIDIC (OŠ Dobrova)
2. mesto: **AJDA KOKOVNIK (OŠ PT Velike Lašče)**
3. mesto: ZALA GRABNAR (OŠ Škofljica)

3. razred (letnik 2006)

1. mesto: ANA THALER (OŠ Škofljica)
2. mesto: STAŠA ŠEBENIK (OŠ Brezovica)
3. mesto: LARA COMINO (OŠ Ig)

2. razred (letnik 2007)

1. mesto: TJAŠA URBANČIČ (OŠ Dobrova)
2. mesto: URŠKA LAVRIČ (OŠ dr. AD Loški Potok)
3. mesto: HANA MODIC (OŠ Škofljica)

1. razred (letnik 2008)

1. mesto: NUŠA ŽNIDARŠIČ (OŠ Škofljica)
2. mesto: IZA DEBELJAK (OŠ dr. IP Sodražica)
3. mesto: MAŠA KORDIŠ (OŠ dr. AD Loški Potok)

UČENCI

KRISTJAN SMREKAR (OŠ PT Velike Lašče)
GABER KOKOVNIK (OŠ PT Velike Lašče)
DREN GRUDEN (OŠ PT Velike Lašče)

VID RIGLER (OŠ PT Velike Lašče)
 PETER ETLING (OŠ Škofljica)
 NEJC ŠRAJ (OŠ TŠA Nova vas)

JON FRIDL JARC (OŠ Brezovica)
 MAKS REPAR (OŠ Dobrova)
NIK JAKOPIN (OŠ PT Velike Lašče)

ŽIGA LAVRIČ (OŠ dr. AD Loški Potok)
ŽAN DEBELJAK (OŠ PT Velike Lašče)
JON HVALA (OŠ PT Velike Lašče)
 MATIC ČALETA (OŠ Škofljica)

ŽIGA KOROŠEC (OŠ Brezovica)
 NEJC DERMASTIJA (OŠ Dobrova)
 TILEN MODIC (OŠ Škofljica)

TIMOTEJ KUŠER (OŠ Brezovica)
 ALJAŽ KUNIČ (OŠ Škofljica)
 MATIJA ŠENK (OŠ Dobrova)

URH ZELNIK (OŠ PT Velike Lašče)
 LAN LORGER (OŠ Brezovica)
 MARCEL STRAŽIŠAR (OŠ Brezovica)

LENART KVEDER (OŠ Brezovica)
 MATIJA TOMAŽIČ (OŠ Škofljica)
 ALJAŽ PERKOVIČ (OŠ dr. IP Sodražica)

JAKOB ŠEME (OŠ PT Velike Lašče)
 MAKS PETRIČ (OŠ dr. IP Sodražica)
 NEJC ZAKRAJŠEK (OŠ TŠA Nova vas)

Trojna zmaga devetošolcev

Vrstni red ekipnega štafetnega teka (učenka iz 1. triletja, učenec iz 1. triletja, učenka iz 2. triletja, učenec iz 2. triletja, učenka iz 3. triletja, učenec iz 3. triletja):

1. mesto: OŠ PRIMOŽA TRUBARJA Velike Lašče (Hana Starc, Urh Zelnik, Tinkara Perhaj, Lovro Kutnar, Natalija Debeljak, Kristjan Smrekar)

2. mesto: OŠ BREZOVIKA

3. mesto: OŠ ŠKOFLJICA

4. mesto: OŠ DOBROVA

5. mesto: OŠ Toneta Šraja Aljoše NOVA VAS

LEPI USPEHI NAŠIH UČENCEV na državnem osnovnošolskem prvenstvu v krosu

Državno prvenstvo v krosu je eno izmed vsakoletnih vrhuncev šolskih športnih tekmovanj. Na eni lokaciji – zadnji dve leti je to športni park Tabor v Mariboru – se zberejo vsi najboljši osnovnošolski tekači in se pomerijo v najbolj bazični športni panogi.

Letos smo se na tekaški tekmi vseh tekem dobili v četrtek, 23. aprila. Iz naše šole se je proti Štajerski odpravilo 30 tekačev, od najmlajših prvošolčkov do izkušenejših devetošolcev.

Učenci do četrtega razreda tečejo v t.i. netekmovalnih tekih. Pretečejo 500 metrov dolgo progo, a v cilju ne objavljajo vrstnega reda. Razveselil nas je Urh Zelnik, ki je, tako kot lani, pritekel v cilj kot drugi. Tudi ostali naši najmlajši tekači so pokazali, da bodo tudi v naslednjih letih krojili širši tekaški vrh.

V tekmovalnem delu letos po poškodbi Boštjana Podlogarja nismo imeli tekača za sam vrh, so pa vsi učenci resno pristopili in izpolnili svoj cilj – preteči progo kar najhitreje.

Najboljšo uvrstitev je dosegel devetošolec **Kristjan Smrekar**, ki je zasedel 15. mesto, nekaj mest slabši pa sta bili šestošolki **Tita Perc** (23.) in **Zala Kastelic** (30.).

Ostali učenci so se uvrstili med 30. in 70. mestom. V vsaki kategoriji je teklo povprečno 120 tekačev.

V ekipni konkurenci so se najbolj izkazali šestošolci (**Tita Perc, Zala Kastelic, Jon Hvala in Žan Debeljak**), ki so med 31. šolami zasedli odlično 6. mesto.

Bojan Novak

SESTANKI Z ANO

Otvoritev likovne razstave članic likovne skupine UTŽO Velike Lašče

Likovna razstava Sestanki z Ano je bila odprta 10. aprila 2015 v galeriji skedenj na Trubarjevi domačiji na Rašici. Pripravile so jo udeleženske likovnih delavnic, ki potekajo že drugo leto v okviru UTŽO Velike Lašče: Zorka Grobelšek, Dragica Kern, Darinka Grmek Štrukelj, Nevenka Peterlin, Marija Ovca in Lidija Vilar. Šest članic likovne skupine pod mentorstvom mladih umetnic Urške in Ane Meke ustvarjajo v ateljeju v idilični vasi Pečki blizu Krvave Peči. Njihovo delo letos poteka malo drugače kot lansko leto. Urška je zbolela, vendar pa so se likovnice odločile, da bodo ravno zaradi tega delo nadaljevale in ji na tak način pomagale, da bo bolezen premagala. Urška jih je tako poučevala na daleč in s pomočjo svoje sestre Ane. Uspelo jim je in pripravile so razstavo, ki so jo posvetile svoji Urški.

Kako poteka njihovo delo, nam je predstavila Lidija Vilar: »Naša Ana, akademska slikarka, je sedanja mentorica, sestra naše Urše - akademske slikarke, naše prve mentorice. To pomeni, da nismo kar od muh, imamo kar dve mentorici. Vsak petek se zbere naša elita na čelu z Ano, poslano od Urše (ki je na malo daljšem dopustu), na prekrasni lokaciji pri Dragici in Zorki v Pečkih. Naj vam predstavim naše likovne ustvarjalke in naše likovno ustvarjanje:

Ana pride vsa „skomandirana“ od Urše, kaj bo z nami počela, da likovna delavnica bo uspela.

Dragica, ne le da nam nudi čudovit ambient za likovno ustvarjanje v svojem ateljeju, nam še kavico skuha, pa rezine riževega kruha, da bomo bolj mirno sprejele vse grenkobe, ko nastanejo tegobe, ob pregledih domačih nalog.

Dragičina sosedica Zorka, naša mojstrica ne le v slikanju, ampak tudi v peki slaščic, nam vedno kaj speče, še preden kaj izreče, že na naše brbončice priteče, kar sladko se reče. Za popestritev naše letošnje likovne delavnice sta poskrbeli prav Dragica in Zorka, obe pravi umetnici, se ve, da pri njihju roka sploh ne trese se.

Zdaj pa zares, domačo nalogo Ana pregleda in takoj se pojavimo vsi kritiki ob tem. Čim Ana likovno ustvarjenje pogleda, že takoj kritiki iščemo, kaj bi še na sliki lahko bilo. Avtor pa tako zadovoljen s svojim delom, da kar žari od radosti, potem pa kritiki take in onake modrosti.

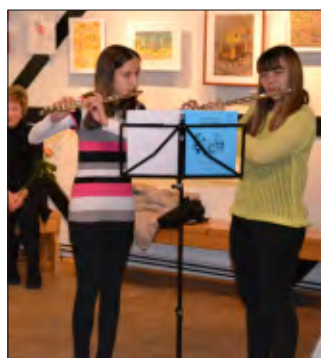
Med vzornimi učenkami so letos kar štiri: Marija, Nevenka, Zorka in Dragica. Darinka in Lidija sta se kar malo polenili, iščeta vzroke pri svojih domačih, da Ana bi rekla: Za danes velja, a kar slaba volja je bila. Dragica je kar noter padla, vsak petek je nova razstava v njeni galeriji, prilagojena letnemu času, je že v pomladi. Zorka pa vse naloge obvlada, karkoli za nalogo dobi, vse želje Ani izpolni.

Marija, navdušena nad domačo nalogo, vso noč slika in slika, tako kot se šika. To je njena odlika in naloga je res velika. Nevenka, naša robarska umetnica, pravi, da rajši kot to še pecivo speče, pa nič ne reče, pa tudi nariše in na delavnico „pribriše“. Darinka pa riše, pa piše, pa bere, da vse okrog nje »dere«, ker so to čustva njenega izkustva. Lidija letos ni motivirana, saj pravi, da je tehnika preveč zreducirana, ona pa preveč komplicirana. Potem pa Ana Urši vse pove, Urša se pa jeziti ne sme. Takole z nami malo cirkusa je.

Kaj vse moramo pri nalogah upoštevati: enakomerni nanos, prelivanje, polivanje, neenakomerni nanos, mokro na mokro, suh čopič, izbris, kontrasti, pozicija in še in še. Sedaj pa ocenite, ali je to umetnikova svoboda.«

Zanimiv izbor del v različnih tehnikah je predstavila mentorica Ana

Za glasbeno popestritev sta poskrbeli flautistki Klara Perhaj in Nina Gradišar iz Glasbene šole Ribnica, Oddelka Velike Lašče, za kar se jima še posebej zahvaljujemo.

Upanje je sonce,

Radost je veselje,

Šepet, tišina.

Ali ko pomislim nate,

mi postane toplo pri srcu.

Mladost je tvoja.

Ej, kje si, duša moja?

Komaj čakam, da vidim tvoj nasmeh,

Enako stopamo po tvojih ustvarjalnih poteh.

(Nevenka Peterlin)

LIKOVNA DELAVNICA

Prazen list papirja,

belo platno.

Vedno znova nas vznemirja

neizpolnjena praznina.

Ošiljen svinčnik,

barve na paleti,

tuš v pisalu

množica idej v predalu.

Kaj bo nastalo?

Vselej so v pomoč nam Anini in Uršini nasveti.

Konice svinčnika ni več.

Barve vse so že na platnu.

Izpraznile smo že pisalo.

Kar je nastalo, zdaj tu visi.

Oglejte si!

(Darinka Grmek Štrukelj)

Razstava bo na ogled še vse do 17. maja 2015, zato lepo vabljeni na ogled.

Barbara Pečnik, UTŽO Velike Lašče

Foto: Renata Gradišar

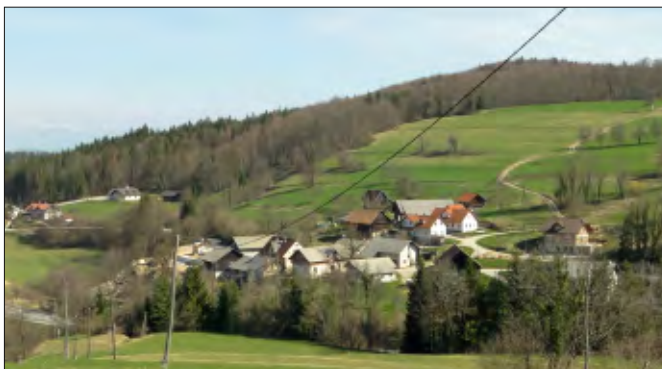
S PODPLANNE NA VELIKO SLEVICO

V študijskem krožku Naš kraj včeraj, danes, jutri v letošnjem šolskem letu spoznavamo velikolaške kraje preko osebnih zgodb in doživljajev. Na podlagi spominov udeležencev smo izoblikovali štiri poti po krajih in vaseh. Vsako pot smo najprej temeljito teoretično spoznali in si pripravili načrt, kod bomo šli, kaj si bomo pogledali, katerega od domačinov bomo obiskali.

Najprej vam predstavljamo pot, ki smo jo deloma prehodili, deloma prevozili na prekrasen ponedeljek, 13. aprila 2015. Izhodišče za pot »S Podplanne na Veliko Slevico« so bili spomini iz otroštva Marinke Dernovšek s Podplanne na nedeljska romanja na Veliko Slevico. Vsako nedeljo v poletnem času se je njena družina peš odpravila k maši na Veliko Slevico. Med potjo so se ustavljali pri sorodnikih, pri njih poklepetali in se okrepčali.

Že na uri na Trubarjevi domačiji nas je obiskal tudi Manfred Deterding iz Dvorske vasi, ki nam je svoj domači kraj podrobno predstavil, še posebej pa nas je seznanil z glavnimi geografskimi značilnostmi področja (posebna prostorska lega, izviri, gozdnato področje). Priključil se nam je tudi na izletu, in sicer sta skupaj z Marinko prevzela vodenje izleta.

Pričeli smo na Podplanni ob avtobusni postaji in nekdanjem železniškem postajališču Dvorska vas. Kot se spominja Marinka, so tu v vsaki hiši živeli železničarji, razen v mlinu. Vzpeli smo se v vas Prilesje in si s poti ogledali dolino, mesto, kjer je bila nekdanj 'cegelnica', strugo Dvorske vode in Koslerjevo cesto. V Prilesju na razgledni točki, s pogledom na Sv. Rok, Dolnje in Gornje Retje, nas je Marinka presenetila z malico, z domačimi hlebčki kruha.

Pogled na Gornje Retje iz Prilesja

Pot nas je vodila mimo Kožarjev (danes Podkraj) proti kolovozu do Dvorske vasi. Kot nam je povedal Manfred, smo stopili v vas s t. i. velikolaške smeri (prebivalci Dvorske vasi so po tej strani včasih peš hodili v Velike Lašče) mimo hiše, v kateri se je rodil Štefan Praznik, sošolec Franceta Prešerna v ribniški šoli, mimo 'vrzeli' med strnjjenimi hišami, kjer je nekdanj stala Zajčeva hiša, rojstna hiša umetnika Jožeta Cente, do nekdanjega središča vasi s kapelico sv. Janeza Krstnika in cerkve s pokopališčem, ki je prav tako posvečena Janezu Krstniku, pohvali pa se lahko tudi z najstarejšimi orglami v velikolaški župniji. Po kratkem okrepčilu pri Deterdingu smo pot nadaljevali po asfaltni poti mimo novega gasilnega doma na mestu, kjer je nekdanj stala dvorska šola. Ker nas je čas malo lovil, smo si cerkvico sv. Jakoba s poti proti Mali Slevici ogledali le od daleč in mu obljubili, da ga ob prvi priložnosti obiščemo.

Cerkev sv. Jakoba

Na Mali Slevici je bila obvezna postojanka Gostilna pri Kropcu, kjer se počutimo že kot doma. Okrepčali smo se s kavo, presenetili pa so nas tudi z domačim narezkom.

Zadnja postaja je bila Velika Slevica, ki jo je od nekdanj odlikovala ugodna prometna lega in krasen razgled daleč naokoli. Ogledali smo si notranjost cerkve Marijinega oznanjenja z baročnimi oltarji, poiskali odtis kopita turškega konja in še malo poklepetali s ključarjem gospodom Peruškom.

Marinka in Manči, hvala za super izlet!

Barbara Pečnik, UTŽO Velike Lašče
foto: Andrej Fele

Vabimo vas na zeliščarsko delavnico

V SVETU ZDRAVILNIH RASTLIN

v četrtek, 28. maja 2015 ob 10.00
v Zapotoku.

Obiskali bomo zeliščarko Ano Usenik (Pepto s hribov) na njenem zeliščnem vrtu v Zapotoku.

Cena delavnice znaša 3,00 EUR. Delavnica, ki bo trajala približno 2 uri, bo izvedena v primeru zadostnega števila prijav.

Prijave sprejemamo do ponedeljka, 25. maja 2015 na tel. 01 7881 006 ali po elektronski pošti: info@trubarjevi-kraji.si.

Vljudno vabljeni !

UTŽO Velike Lašče in JZ Trubarjevi kraji

KUD MARIJ KOGOJ Turjak

v sodelovanju z
JSKD RS OI Ljubljana okolica

VABI NA

22. medobčinsko
srečanje harmonikarjev

"TURJAŠKI HARMONIKAR",

ki bo v petek, 26. 6. 2015, ob 19.30.
v Lovskem domu pri gradu Turjak,

LEPO VABLJENI !

Srečanje podpira tudi
Občina Velike Lašče.

TRUBARJEVA DOMAČIJA NA KULTURNEM BAZARJU

Javni zavod Trubarjevi kraji je s svojimi sodelavci tudi v letu 2015 sodeloval na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu v Ljubljani, na prireditvi, kjer predstavljajo svojo ponudbo za otroke in mladino kulturne ustanove iz vse Slovenije. Kot muzej se je predstavil v okviru slovenskih muzejev in galerij pod okriljem Skupnosti muzejev Slovenije, in sicer je sodeloval v dveh sklopih:

Skupaj z zavodom Parnas in še z 11 drugimi slovenskimi muzeji je zavod sodeloval v sklopu strokovnega usposabljanja za delavce v vzgojno-izobraževalnih ustanovah na predstavitvi dobrih praks **INDUSTRIJSKA DEDIŠČINA V PROGRAMIH SLOVENSkih MUZEJEV IN ARHIVOV**. Predstavil je vključevanje tehniške dediščine v t.i. kulturne vsebine – izobraževalne programe, ki dopolnjujejo razlago o Trubarju s tehničnimi vsebinami: z delovanjem mlina in žage, s predstavitvijo žagarske zbirke in zgodovine žagarstva v dolini Rašice.

Na razstavnem prostoru se je Trubarjeva domačija predstavljala na temo **SVETLOBA V SLOVENSkih MUZEJIH**.

Osnova predstavitve je bila prva slovenska tiskana knjiga kot luč za slovenski jezik in za slovenski narod, izhajala pa je iz prvih tiskanih besed v slovenskem jeziku:

»Vsem Slovincem **gnado, mir, milost** inu pravo **spoznanje** božje, skuzi Jezusa Kristusa prosim [...]«
(Katekizem, 1550).

- Besede **gnada, mir, milost, spoznanje božje** so na nek način povezane s svetlobo (že v Bibliji lahko beremo, kako Bog loči luč od teme).

- Slovenci dobimo prvo tiskano knjigo. Z njo, z Bohoričevo slovnico in Dalmatinovo biblijo dobimo slovenski jezikovni kod, ki obstaja še danes.
- Trubar da Slovincem ime, prvič nas poimenuje z besedo Slovenci v današnjem pomenu besede.
- S tiskom knjiga in znanje postaneta dostopni širši ljudski množici.

JZ Trubarjevi kraji je na prireditvi dostojno zastopal Trubarjevo domačijo in predstavljal svoje programe enakovredno ob boku nacionalnih muzejskih institucij.

Barbara Pečnik, JZ Trubarjevi kraji

STANE VIDMAR, glasbeni poklon vsem materam

Dan žena je pomemben mednarodni praznik žensk, ki ga praznujemo že skoraj 100 let v več kot 100 državah po svetu in v ta namen se po celotni Sloveniji odvijajo raznovrstne kulturne prireditve. Turjak tokrat ni bil izjema in je v okviru organizacijske ekipe KORK Škocjan in Velike Lašče ter KUD Marij Kogoj v soboto, 7. 3., pripravil glasbeni večer kantavtorja Staneta Vidmarja.

Dobre pol ure pred pričetkom koncerta je bilo predverje že polno obiskovalcev, kar je potrdilo domnevo, da so vaščani željni kulturnih prireditev. Dobro razigrana množica je namreč poskrbela, da je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Nekaj minut po 19. uri je na oder stopil Stane Vidmar in nagovoril zbrano občinstvo. Odrska kulisa je bila preprosta. Veliko platno je prikazovalo Vidmarjevo rojstno hišo, poleg mikrofona pa je na daljšem svečniku gorela sveča. Naključnemu obiskovalcu mogoče nerazumljiva postavitev, ki je zelo kmalu po začetku koncerta postala logična. Stane Vidmar namreč posveča svoje koncerte najpomembnejši ženski svojega življenja, svoji materi.

Stane Vidmar je začel kot pevec skupine F +, ob razhodu pa se je za več let umaknil s scene in iskal navdih v potovanjih. Svojo solistično kariero je začel v 90-ih,

resnično pa je svoje »spovedi« prišel po boleči smrti svoje matere, ki je nikoli zares ni prebolel. Tako vsaj pripoveduje Vidmar, ki rad poudari: »Vsak koncert je kot spoved v cerkvi in čustvene izpovedi, ki so bile del življenja, postanejo tudi del občinstva. Vsak koncert je neke vrste osebno očiščenje duše.« Stane Vidmar je do sedaj izdal že 8 samostojnih studijskih albumov, kmalu pa se nam obeta že novi. V tem času naj bi tudi pospešeno koncertiral.

Čustveno nabit in oseben koncert je trajal približno dve uri in navdušil obiskovalce. »Bil sem prijetno presenečen nad celotno organizacijo, izvedbo in odzivom ljudi na koncertu«, je rekel Vidmar po koncu dogodka. Zadovoljni pa so bili tudi organizatorji. »Njegove pesmi so mi bile inspiracija že od nekdaj, na njegovem nedavnem koncertu pa sem ga prosila, če bi bil gost tudi pri nas. Odziv ljudi me je presenetil in koncert je bil odličen«, je ob koncu dogodka povedala organizatorica koncerta Darinka Virant, ki smo jo uspeli ujeti na vratih po koncu dogodka.

Vsekakor je bil razprodan koncert odličen dokaz, da je želja po kulturnem dogajanju v tem kraju velika, in upamo, da se nam kmalu spet obeta kakšen dober kulturni večer.

Text in foto: Mateja Koren

Osmi VOKALNI VEČER na Turjaku

Na gradu Turjak je 18. aprila potekal osmi Vokalni večer kvartetov in kvintetov Turjak 2015. Ljubitelji večglasnega petja so lahko nahranili svojo dušo ob poslušanju sedmih vokalnih skupin iz vse Slovenije, med katerimi je bilo pet kvintetov in dva kvarteta. »Veseli nas, da smo letos v programu lahko zasledili ženski kvintet, ki je prinesel svežino in dodatno kvaliteto, poleg tega za dodatno sproščenost večera vedno poskrbi tudi voditelj Igor Ahačevič, s katerim vedno radi sodelujemo,« pravi Božo Zalar.

Kvintet Kvarin iz Goriških brd

Kvintet Anike iz Vipave

»Organizatorji smo veseli, da se publika vsako leto v velikem številu vrača na našo prireditev, da po njej ostane in se druži z nastopajočimi. Prav to pa je vsakoletni navdih, da se organizatorji trudimo prireditve izvajati vsako leto in se bomo tudi dalje. Ob pogostitvi se vsako leto vokalne skupine bolje spoznamo, učvrstimo odnose in tako vsi skupaj zbrani zapojemo prenekatero pesem, ki traja tja dolgo v noč,« je svoje vtise strnil organizator Božo Zalar.

Poleg koncertnega dela programa se je istega večera odprla razstava slikarjev Likovnega društva 2002 iz Škofljice in Likovnega društva Tretje univerze Velike Lašče.

Občina Velike Lašče je bila pokrovitelj prireditve, za kar se ji zahvaljujemo, zahvala pa gre tudi pokroviteljem in ostalim, ki so pomagali pri izvedbi.

Urša Zalar

Prireditve ni tekmovalnega značaja, njen namen je druženje, spoznavanje, prepevanje in predvsem zabavanje.

LITERARNI VEČER

V knjižnici v Velikih Laščah je bil 9. marca zelo zanimiv literarni večer, na katerem sta se predstavili Darja Resnik-Debevc s svojo novo zbirko Na krilih modrosti in Anita Šefer s svojim romanom Ana Marija.

Prijetno vzdušje ob predstavitvi obeh avtoric

Voditeljica večera Mihela s svojima gostjama Darjo in Anito

Večer je vodila na svoj originalen način Mihela Rihar-Andromako in se v uvodu najprej dotaknila zgodovine ženskega praznika 8. marca, nato pa je v pogovoru z obema ustvarjalkama ustvarila prijetno vzdušje druženja s kulturo. Obe avtorici sta tudi sami predstavili delčke svojega ustvarjanja in bili na koncu nagrajeni s cvetjem in toplim aplavzom publike.

Tekst in foto Srečo Knafelc

Moja prva ...

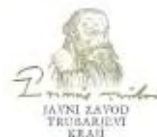
Takole pravi Špela: "Sem 17-letno dekle, ki ima več hobijev, eden od njih je fotografija. Fotografija je moja ljubezen in moja strast. Najraje pa fotografiram živali, naravo in ljudi ... po študiju!"

V Parnasu spodbujamo mlade, da razvijajo svoje talente in se predstavijo svoji deščinski skupnosti.

Špelo Peterlin je ob otvoritvi razstave 20. marca predstavila Alenka Škamperle, ki je tudi pomagala pri izboru fotografij. Špela je ob otvoritvi obiskovalcem predstavila svoje fotografije in odkrila trenutke, v katerih so nastajale. V prvem delu razstave predstavlja naravo okrog svojega doma, v drugem delu pa sestrico Živo v črnobeli fotografiji.

Konec meseca aprila smo razstavo iz Roba preselili še v predverje Knjižnice Frana Levstika v Velike Lašče, kjer si jo še vedno lahko ogledate. Razstavo je sofinancirala Občina Velike Lašče.

Metka Starič

DR. ŽIVA DEU

ARHITEKTURA DOMOV ZNANIH SLOVENCEV

**petek, 15. maja, ob 19. uri
na gradu Turjak**

Razstava, ko jo je v letu 2013 za Galerijo Božidar Jakac – Lamutov likovni salon pripravila dr. Živa Deu, nam skozi izbrano gradivo govori tako o znamenitih ljudeh, ki so s svojim znanstvenim ali ustvarjalnim delom zaznamovali slovenski kulturni prostor, kakor tudi o arhitekturah, ki so povezane z njimi.

Prireditve bo povezoval Matjaž Gruden, v kulturnem programu pa bodo sodelovali učenci Glasbene šole Ribnica, Oddelek Velike Lašče.

Razstava bo na ogled do 31. avgusta 2015.

VABLJENI!

Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki in
Javni zavod Trubarjevi kraji

LITERARNI TRIATLON SPP – ETAPA V SNEGU

V soboto, 18. aprila je bila na Trubarjevi domačiji v spominski sobi druga etapa prve sezone Literarnega triatlona Slovenska pisateljska pot, ki je skupni projekt treh občinskih zavodov za kulturo in turizem iz Žirovnice, Vrhnike, Velikih Lašč in Društva slovenskih pisateljev. Literarni triatlon je tekmovanje mladih literarnih ustvarjalcev v pisanju poezije, esejev in proze. Mladi pesniki so se predstavili v Vrbi, pri nas so bili na vrsti esejisti, 16. maja pa bo na Vrhniki zaključno srečanje, kjer bomo spoznali pisce proznih besedil in dobili prvega skupnega zmagovalca.

Zmagovalka druge etape Sara Bradeško

Članici ocenjevalne komisije Aksinija Kermauner
in Majda Koren

Kljub neprijaznemu vremenu, ki je kazalo pravo zimsko podobo, so mladi esejisti v spremstvu staršev prišli v polni zasedbi. Tekmovalni del programa je tekel sproščeno in brez večjih zapletov. Več kot prijetno so ga popestrili učenci Glasbene šole Ribnica – oddelek Velike Lašče. Zmagovalka druge etape Literarnega triatlona je postala Sara Bradeško iz OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika. Drugo mesto je zasedla Rina Jurjevčič iz OŠ Ivana Cankarja Vrhnika in tretje mesto Iza Obal iz OŠ Martina Slomška Vrhnika. Po kratki zakuski v galeriji Skedenj, ki jo je pripravilo Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža, so obiskovalci v spominski sobi poslušali še predavanje o Trubarjevem življenju in delu.

Srečanje na Trubarjevi domačiji je minilo v sproščeni in zadovoljnim vzdušju in prepričanju, da bomo čez nekaj let že lahko govorili o tradicionalnem Literarnem triatlonu.

Andrej Perhaj, JZ Trubarjevi kraji

Slovenci

Ljubljana, čas Trubarjevega službovanja kot protestantskega duhovnika in pridigarja

Piše se leto 1542.

"Predragi bratje, predrage sestre! Danes nas je naš oče Kristus zbral v svoji hiši s posebnim razlogom. Danes ne boste poslušali evangelija in zgodb iz Svetega pisma. Danes boste poslušali besedo, ki bo razumljiva vašim ušesom in srcu." Vse nedolžne oči so se radovedno uprle v pogumnega moža, ki je stal na koru in zrl v njih s pogledom, ki je v njih vzbujal globoko strahospoštovanje. "Ne zahajam pogosto v vašo cerkev, danes pa sem se čutil dolžnega, da vam povem vse, kar gre vam in že dedom vaših dedov." Ob njegovem nenadoma strogem glasu je stoglavo ljudstvo onemelo. V zadnji klopi tik ob spovednici je zajokal otrok. Poleg tega so se v strašni tišini slišali le še vzdih in izdih vsakega posameznika in odmevali od sten cerkve, kot bi po navadi med bogoslužjem nemška ali latinska pesem. "Bojte se, bojte! Dolgo sem čakal in odlašal, dolgo sem zbiral besede, ki vam jih bom sedaj postavil na znanje." Mož je za kot vdih kratek trenutek utihnil in dovolil, da je uvod v njegove besede zazvenel v srcih poslušalcev. "Slovenci, Slovenke, ste že kdaj spregovorili naglas? Seveda ste. Pa ste soseda pozdravili v jeziku svojih mater in očetov ali ste se jim izneverili in uporabili jezik, ki vam je v glavi domač, na jeziku in v srcu v tuj? Kot nezaželjeni prišlek se je naselil v vaši glavi in povzročil, da ste pričeli pozabljati, kdo vas je rodil. Dobro me poslušajte in pri Kristusu si ne drznite pozabiti, kdo ste in od kod zares prihajate. Ne bojte se tujcev, pa se bodo oni bali vas. Ne tajite svojega izvora, pa boste nekaj veljali. Nihče vas ne

jemlje resno, rimokatoliki razmetavajo z vami kot s svojimi denarjem. Uprite se temu! Pokažite, da ste vredni ... Zahtevajte spoštovanje, ki ga zaslužite. Pridobite si čast in slavo, ki je naš narod nikoli do sedaj ni bil deležen v tolikšni meri, da bi bilo zadostno in pravično. Slovenec bo spoštovan in znan, če se bo učil svojega jezika in ga glasno razglašal za svojega! Slovenci ne bodo več prestrašena jagnjeta, pač pa bodo postali pogumni in čaščeni nosilci lastnega jezika, vere, kulture in svojega življenja.

Pišite pesmi in jih prepevajte!

Učite se slovnice in berite!

Pišite zgodbe in jih pripovedujte!

Učite se, da boste znali zagovarjati svojo zemljo in si izboriti svobodo. Vse to počnite v naši ljubi domači slovenščini. Vse to, pa boste čutili srečo in zadoščenje. Zadoščenje ob prepričanju, da vam tujci lahko vzamejo vse, a znanja in učenosti nikoli! Vedno bo vaše in vam bo zvesto služilo do zadnjega diha. Nihče ne bo imel moči, da bi v vas pokopal tisto, kar je v vas globoko zapečateno že od časa, ko ste majhnih nog hodili naokoli. Lahko ostanete brez zemlje, lahko vam Turki imetje zaplenijo, a srce bo vedno vaše. Srce in to, kar je v njem. Ljubite to, kar ste, svoj jezik in deželo tako, kot neizmerno ljubite svoje mame in očete." Tišina v cerkvi se je še poglobila. "Spravite povedano v srce, pa vam tega nihče nikoli, niti z močjo in silo ne odvzame."

Konec zapisa.

Sara Bradeško, 9.a
OŠ Antona Martina Slomška

Ali danes še beremo Cankarja *Moji l'ubi Slovenci!*

Sama sedim v temni sobi. S kotičkom očesa zagledam v omari knjigo. Žameten žarek sonca, ki sije nanjo, jo je označil. Knjiga je tako bela, čista. Počasi vstanem s stola. Odejo, s katero sem bila pokrita, obesim na naslonjalo. Zajame me mraz, stresem se in stopim do omare. Kljuka je mrzla, da mi mraz zareže do kosti, počasi odprem težko omaro, ki na parketu pušča senco. Primem knjigo v roke, z nje pihnem prah, tako teman in težak. Platnica se zasveti, zasije in počasi preberem prvo besedo. Črke izgovorim na glas, pa vendar skoraj neslišno. Iz mojih ust se tiho zasliši: "Cankar." Knjigo odprem in pred očmi se mi prikaže prvi od starosti izdelan list. Odpre se mi svet ... Potopim se vanj.

Za ljudi pravimo, naj jih ne sodimo po obleki, pri knjigi pa nas na začetku edino platnica zares privlači. Če ne vidimo lepih barv in motivov, če nam pisava ni všeč, knjige ne bomo niti vzeli v roke. Mislim, da to velja za večino ljudi. Vprašanje je, kaj nas na knjigi privlači. Ali je to živa ali neživa barva ali je to starost? Nekaterim je pomemben zelo vonj knjige, kajti nič ne diši bolje kot sveže pečeni piškoti in vonj po dobri knjigi, ki jo ob praznih večerih vzameš v roke skupaj s skodelico čaja. Stare knjige so v očeh najstnikov pozabljene, saj imamo že toliko sodobnih mladinskih romanov, da je polica v knjižnici pozabljena in morda celo zaprašena.

Kot otrok ne slišiš veliko o starejši slovenski literaturi predvsem zaradi tega, ker so pisatelji pisali težje razumljiva dela. Mislim, da, razen nekaj izjem, niso najbolj primerna za otroke in mlajše generacije. Tudi jaz o Cankarju, ko sem bila majhna, nisem vedela veliko, smo pa nekajkrat obiskali njegovo spominsko hišo, ker sem na Vrhniki doma. Na sprehodih pa sem večkrat brala besedila na spominskih obeležjih. To pa je tudi vse, česar se spominjam.

Vsi radi govorijo, da bi morali brati in poznati več slovenske literature, tako sodobne kot starejše. Vendar, kako naj to storim, če nas v to nihče ne usmeri? Edina ustanova, ki nas seznanja s književnostjo, je šola. Ljudje imajo dokaj kritičen pogled na slovensko literaturo, zdi se jim, da je dolgočasna in nezanimiva. Mislim pa, da bi se za vsakogar kaj našlo.

Rada berem knjige, ker se pri tem umaknem od vsakdanjega sveta, potopim se v svet nadnaravnih sil, svet preteklosti, črno-bel svet ... Ko berem, se v knjigo vživim kot eden izmed junakov, da dogajanje vidim iz njihove perspektive. Vživim se v njihovo veselje, trpljenje, solze, smeh in bolečino ...

Ampak, kakšna je povezava med knjigami drugih pisateljev s knjigami Ivana Cankarja? Rodil se je na Vrhniki, na Klancu, kjer je bil najrevnejši predel mesta. V njegovih delih ima beseda klanec tudi simboličen pomen. "O Vrhnika, prečuden kraj ..." je zapisal. Za nekatere ima ta misel pozitiven pomen, meni pa predstavlja mučenje, trpljenje, kot da bi bil ujet v tem kraju ... Ko bereš njegova dela, te včasih spreleti srh. V mislih si imel, da je bilo njegovo življenje popolno, saj je največji slovenski pisatelj. In vendar iz del, na primer iz zbirke črtic *Moje življenje*, razberemo nekaj čisto drugega. Zdi se, kot da se spominja samo žalostnih trenutkov v svojem življenju. V bralcu vzbuja žalost, zebanost, nikoli pa se zares ne zasmeeš. Všeč mi je, ker mi toliko pove med vrsticami.

Preberem zadnjo vrstico knjige, jo sunkovito zaprem, s tem zaprem tudi oči in se potopim v misli in sanje. Zjutraj, ko se zbudim, je knjiga, ki sem jo brala, še vedno v mojem naročju. Rečem si: "To je to! Vse ima svoj začetek in svoj konec, če je to lepo ali slabo."

Rina Jurjevčič, 9.c
OŠ Ivana Cankarja Vrhnika

Ko se je vse skupaj začelo z reformacijo katoliške cerkve in Luthrovimi idejami o spremembi le-te, sem tudi jaz začutil, da moram nekaj spremeniti. Poglavitne protestantske ideje so bile, da katoliška cerkev preneha s prodajo odpustkov, saj se lahko vsak vernik svojih grehov očisti le z verovanjem v Boga in njegovo odpuščanje, da mora ves cerkveni nauk temeljiti na besedah iz Svetega pisma in da mora vsak vernik Sveto pismo brati v svojem maternem jeziku. Prav zadnja ideja me je med drugim najbolj spodbudila, da sem kot duhovnik prestopil v protestantsko vero, ki je vsebovala vse uresničene spremembe.

Trudil sem se, da bi idejo uresničil, ker ni bilo pošteno, da so duhovniki revnim in neizobraženim ljudem Biblijo prebiral v nemščini, saj je tako niso mogli razumeti, a sem bil zato velikokrat preganjan in kaznovan. Zato sem zbežal v Nemčijo in se tako zavaroval pred kruto oblastjo, ki ni odobrvala širjenja protestantskih idej o spremembi katoliške cerkve. Tudi tisk knjige je bil zelo zahteven in drag. Poleg vseh naštetih težav pa sta me spremljala še problema jezika in črkopisa, a sem ju rešil tako, da sem za osnovo knjig vzel ljubljanski govor, ki sem ga dopolnjeval z značilnostmi dolenjskega narečja in si izmislil nove simbole za zapis sičnikov ter šumnikov, ki jih takrat ni bilo.

Na moji poti ustvarjanja me je vedno spremljala močna ljubezen do slovenskega naroda in borba za njegovo svobodo. Preprosto ni bilo prav, da je bil slovenski narod razdeljen in podrejen drugim narodom. Nihče ni Šlovence obravnaval kot celoto, ampak kot Gorenjce, Štajerce, Primorce, ... Bili smo razdeljeni, pa čeprav smo bili enaki. Ker je bila ta povezava med nami razdrta, smo se težje zavzeli zase in svoje pravice, saj bi bili s sodelovanjem veliko močnejši. Če bi lahko govorili in brali v svojem maternem jeziku, bi lahko vzdrževali svojo narodno identiteto in tako bili res obravnavani kot neka celota—Slovenci. Vedel sem, da se to lahko popravi že z eno knjigo, natisnjeno v slovenskem jeziku.

Tako sem leta 1550 napisal prvo slovensko knjigo *Katekizem in Abecednik* zato, da bi vam, Slovincem razložil novo vero. *Katekizem* vsebuje sedem pesmi, molitvi, pridigo o veri in razlago protestantskih nauk. *Abecednik*, ki zavzema osem strani, je namenjen učenju branja. Knjiga je bila natisnjena leto zatem v nemškem Rothenburgu. Kasneje sem napisal še dvajset knjig v slovenskem in dve v nemškem jeziku.

Za tem se je vse obrnilo v pravo smer. S prvo slovensko knjigo sem vas spodbudil, da ste začeli razvijati branje ter pisanje, kasneje pa književnost. Slovenski narod je zato napredoval in si pridobil samozavest, da tudi sam zmore skrbeti za svojo kulturo in se boriti za svoje pravice, ter se začel zavedati, kako pomembno je, da lahko govori in bere v maternem jeziku, saj narod brez svojega jezika nima identitete.

Iza Obal, 9. razred
OŠ Antona Martina Slomška

Tretja etapa in zaključek Literarnega triatlona se bosta odvila na Vrhniki 16. maja 2015, že sedaj pa vas prav lepo vabimo k sodelovanju na Literarnem triatlonu v naslednjem šolskem letu.

Razpis najdete na naslednji povezavi:
http://www.zirovnica.eu/data/upload/2__literarni_triatlon_SPP_2015_2016.pdf

2. literarni triatlon Slovenska pisateljska pot

Tekmovanje literarnih ustvarjalcev v dveh starostnih skupinah: zadnja triada OŠ ter dijaki SŠ v

- pisanju poezije (ena pesem),
- pisanju proze (do največ tri tipkane strani, do 5400 znakov s presledki),
- pisanju literarnega eseja (do največ šest tipkanih strani, do 10800 znakov s presledki).

Sodeluje lahko vsak učenec ali dijak kot samostojni avtor z vsemi tremi oblikami literarnih del ali v skupini avtorjev, ki oblikujejo tekmovalno trojko, v kateri si razdelijo vse tri literarne oblike.

Tematika pisanja literarnih del naj bo povezana z življenjem in/ali delom in/ali okoljem in/ali obdobjem velikanov slovenske kulture na Slovenski pisateljski poti ter naj izhaja iz osebne refleksije in intimnega doživljanja njihovega pomena. Literarni prispevek naj bo rezultat ustvarjanja v novem šolskem letu in še neobjavljen. Vsak prispevek mora biti lektoriran in označen s šifro, podatke o avtorju/avtorici in mentorju/mentorici pa napišite na prijavnico.

Prijavnica bo dostopna na spletni strani Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica (www.zirovnica.eu) od 7. septembra 2015 dalje. Rok za prijavo je 23. oktober 2015.

Prijave in dodatne informacije o projektu: Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica; tel: 040 221 929 ali 04 580 91 06; kontaktna oseba: Urška Aljančič; e-mail: info@zironica.eu.

Rok za oddajo poezije je 23. oktober 2015 na info@zironica.eu ali na poštni naslov: Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica.

Rok za oddajo literarnih esejev je 31. januar 2016 na info@trubarjevi-kraji.si ali na poštni naslov: Javni zavod Trubarjevi kraji, Rašica 69, 1315 Velike Lašče.

Rok za oddajo proze je 1. marec 2016 na turizem@zavod-cankar.si ali na poštni naslov: Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika, Tržaška cesta 25, 1360 Vrhnika.

Branje in ocenjevanje izbranih del poezije bo v **Žirovnici v soboto, 28. 11. 2015**; izbranih literarnih esejev na **Trubarjevi domačiji v soboto, 16. 4. 2016**; izbrane proze pa na **Vrhniki v soboto, 14. 5. 2016**.

Komisijo, ki bo ocenjevala pisne izdelke in interpretacijo, določi Društvo slovenskih pisateljev, vsak od javnih zavodov, ki organizira dogodek, pa določi tajnika komisije. Na tekmovanje in obisk Prešernove, Trubarjeve in Cankarjeve domačije vabimo tudi vaše prijatelje, mentorje in sorodnike.

KONCERT VELIKOLAŠKE VOKALNE SKUPINE OB 25-LETNICI DELOVANJA

24. aprila je v Viteški dvorani turjaškega gradu zadonela ubrana pesem Velikolaške vokalne skupine pod vodstvom zborovodkinje **Martine Kovačič**. Tokratni koncert, ki sta ga povezovala Katarina Polzelnik Sever in Matjaž Gruden, je bil še posebej slovesen, saj "vokalci" praznujejo 25-letnico delovanja.

V prvem delu koncerta so nam postregli s slovenskimi avtorskimi pesmimi in nadaljevali s slovenskimi ljudskimi. Sledil je sklop dalmatinskih in makedonskih ljudskih pesmi, pri katerih jih je z izvrstnim igranjem na kitaro in harmoniko spremljal Blaž Podobnik, Anja Podobnik pa je z udarjanjem na cajon pesmim dodala še značilno ritmičnost.

Pred zadnjim delom koncerta so nastopili še gostje - skupina Gross upi. Gre za mlado zasedbo skupine učencev Glasbene šole Grosuplje. Njihov bogat repertoar obsega evropsko folk glasbo vse od Irske in Skandinavije, preko Slovenije do Makedonije. Naužili smo se veselih melodij, ki so jih izpod spretnih prstov mladi glasbeniki izvabljali iz violin, kitare, violončela in kontrabasa.

V zadnjem delu koncerta so nas "vokalci" popeljali še skozi zlata leta Slovenske popevke. Njihova ubrana pesem, ki je kar žarela od energije, veselja in sproščenosti, je ob spremljavi klaviatur (Blaž Podobnik), saksofona (Neža Purkart) in orglic (Domen Indihar) številno občinstvo kar privzdignila od navdušenja.

Ob koncu koncerta je župan Anton Zakrajšek Velikolaški vokalni skupini čestital in jim zaželel še veliko uspehov tudi v prihodnje. Bil je koncert, ki nam bo še dolgo odzvanjal v naših mislih, ušesih in duši.

LČ
Foto: Niko Samsa

OB MATERINSKEM DNEVU

Čudovita beseda mama, polna nežnosti, ljubezni, topline in dobrote, vedno pripravljena razdajati se za svoje otroke. Beseda, ki jo najprej slišimo iz otroških ust. In potem materinski dan. Dan, ki si ga mame še kako zaslužijo.

Zato članice Društva podeželskih žena Velike Lašče vsako leto pripravimo prireditev ob materinskem dnevu. Letos nam je to uspelo v sodelovanju z otroki iz vrtca, osnovne šole in glasbene šole. Odločili smo se, da bo to vesel dogodek, poln petja, plesa in misli o mamah.

Gledalcem pa so popoldne popestrili še plesalci Konjerejskega društva in Društva podeželskih žena,

Metka Štrukelj s harmoniko, Amadeja Košir s petjem in domači ansambel Krpani.

Naj zaključim z besedami Mauricea Maeterlincka: *Vse matere so bogate, ker ljubijo svoje otroke. Ni revnih mater, tudi grdih ne, niti starih. Njihova ljubezen je nedvomno najlepša vseh radosti na svetu.*

Jožica Mavsar Nosan
Foto: Renata Gradišar

Glasbena šola Ribnica in absolventski večer

Glasbena šola Ribnica je 21. 4. pripravila absolventski večer, koncert namenjen učencem, ki zaključujejo šolanje na glasbeni šoli. To je vedno poseben dogodek. Lepo je videti učence, ki so leta prizadevno obiskovali šolo, kako uspešno zaključujejo šolanje. Včasih pozabimo, kako velik je vložek v tak večerni koncert.

Glavna tema koncerta je bila retrospektiva glasbene poti od prvih korakov z inštrumentom do absolventskega nastopa. Zato je bil naslov »Od malih prstkov do velikih skladb« več kot primeren. Med nastopom je bila pri vsakem nastopajočem na steni projicirana njegova slika iz prvih let v glasbeni šoli, pri nekaterih pa celo iz zgodnjega otroštva skupaj z inštrumentom. Čeprav dvorana žal ni bila polno zasedena, je bilo vzdušje izjemno in pozitivno.

Vsi so vedeli, koliko so vložili v ta nastop. Ne gre za samo pripravo koncerta, izbiro točk ipd.; ta del je vedno naporen, vendar je samo najmanjši delček. V tem nastopu so združena leta dela, truda, požrtvovalnosti in samodiscipline vseh udeležencev – tako učencev in učiteljev kot tudi staršev.

Koliko lepih sončnih dni, ko so se sosedovi igrali na gugalnici ali »guncali afne« na dvorišču, drveli s kolesi ..., je otrok preživel z inštrumentom v rokah! Koliko zimskih dni s sankami ali lenih večerov pred pečjo s knjigo ali celovečerno risanko je bilo zamenjanih za večno ponavljanje in vadenje skladb! Koliko ur so vložili učitelji

v priprave primernih skladb in programov za vsakega od teh učencev posebej! Koli-kokrat so starši vozili otroke v šolo, jih spodbujali in včasih silili v vadenje in igranje instrumenta! To ni lahko delo. Za nikogar.

Temu primerni so bili iskreni in gromki aplavzi po vsaki točki, ki jih je bilo kar 21. Organizacijo nastopa sta prevzeli in odlično izpeljali Danica Kavrakova Žganjar in Barbara Gorše, zaključno noto pa je dala ravnateljica Majda Kokošinek, ki je nagovorila prisotne, jih pohvalila in jim zaželela veliko sreče in uspehov tako na glasbeni poti kot pri nadaljnjem izobraževanju.

Učiteljica klavirja
Izabelo Vlašič z učenko
Ano Čop

Še za konec, glasbena šola ni nek nebodigatreba, katerega edini namen je popoldansko varstvo otrok. Glasbena šola ne uči samo igranja na glasbila ali petja. Glasbena šola da otrokom veliko, veliko več: disciplino, samozavest, voljo, prepričanje vase. Same pozitivne, močne, trdne lastnosti. To so dejavniki, o katerih bi morali premisliti prav vsi starši in druge pristojne lokalne in državne institucije.

Danica Kavrakova Žganjar

Pomladanski koncert

V petek, 10. 4. se je zgodil skupni pomladanski koncert pihalnega orkestra Glasbene šole Ribnica in Ribniškega pihalnega orkestra. Dogodek se je odvijal v Ribnici v TVD Partizan. Orkester GŠ Ribnica je nastopil s svojim dirigentom in vodjo Vanjem Tomcem.

Vsak orkester je pripravil 5 točk, 2 pa sta bili skupni. Orkester GŠ Ribnica ima 25 članov in je reden organizator in gost glasbenih prireditev v občini. Obstaja že toliko časa, da ima na šoli ustaljeno tradicijo in kakovost. Za slednjo vneto in predano skrbni njegov vodja Vanjo Tomc. GŠ Ribnica svoj orkester podpira in spodbuja njegovo delovanje, saj za mlade glasbenike igranje v skupini pomeni povsem drugačno in kompleksnejšo izkušnjo, kot jo nudi individualni pouk. Kakovost orkestra vsako leto navdušuje širši krog publike.

Prireditev je trajala približno uro, obiskovalcev je bilo dovolj in vzdušje je bilo kot vedno odlično. Zima se kot kaže počasi, vendar dokončno poslavlja, s pomladjo se vrača dobra volja. Te smo zadnje čase potrebni vsi. In kaj lahko bolje in na subtilnejši način izrazi pozitivno v človeku in družbi kot umetnost, glasba prav posebej? Tudi zato je organizacija podobnih dogodkov ali sodelovanje na njih eno od pomembnejših poslanstev GŠ Ribnica in njenega odličnega pihalnega orkestra.

Prehod med nastopoma obeh orkestrrov se je zaključil s skupnima točkama pod vodstvom Jerneja Šmalca, kar je poslušalce resnično dvignilo na noge. Prva je bila »Dolce and dance«, druga pa vedno aktualni venček uspešnic rock skupine Queen. Močan zvok združenih orkestrrov in energija izbranih skladb sta bila primeren in zares dober uvod v pomladno sezono nastopov GŠ Ribnica.

M. L.

Koncert zabavne glasbe

Glasbena šola Ribnica nas je ponovno razveselila z odličnim nastopom, tokrat koncertom zabavne glasbe. Dogodek je potekal v sredo, 15. 4., v Levstikovem domu v Velikih Laščah. Kljub temu, da je bila izbrana ura relativno zgodnja, dogodek je namreč potekal že ob 17.30, je bila dvorana polna in poslušalci so bili nagradjeni z glasbeno poslastico.

Sodelovali so pihalni in godalni orkester, komorne skupine in solisti, kar pomeni, da se je GŠ Ribnica predstavila s precejšnjim delom svojih orkestrrov in skupin. Mladi glasbeniki so se ponovno izkazali v najboljši luči in navdušili polno dvorano. Za organizacijo koncerta sta bila zadolžena Franc Malavašič in Igor Meglič in z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da sta se izkazala tako z izborom nastopajočih kot izborom točk.

Točke so bile dobro izbrane in dovršeno odigrane, kar je poslušalstvo nagradilo z gromkim aplavzom polne dvorane. Hvaležnost in zadovoljstvo poslušalstva lahko izrazijo tudi želje, da bi se Glasbena šola Ribnica s tem dogodkom v Lašče vrnila tudi prihodnje leto, ter da bi v »suhorobarski« dolini bilo še več podobnih dogodkov.

Glasbena šola Ribnica pa je v Velikih Laščah pokazala, da ni samo obrobna ustanova, temveč pomembna in kakovostna soustvarjalka kulture v občini. Prepričani smo, da je s takim vtisom domov odšla tudi publika.

M.L.

NAJDIHOJCA 2015

V petek, 10. aprila 2015, se je na odru Levstikovega doma v Velikih Laščah zvrstilo 8 otroških predstav; ekipa prostovoljcev v organizaciji KUD Primož Trubar in Zavoda Parnas in pod pokroviteljstvom Občine Velike Lašče je uspešno izpeljala že 16. festival otroškega gledališča v Velikih Laščah.

Predstave so si ogledali otroci, učitelji in vzgojitelji velikolaškega vrtca in šole, gostujoče skupine iz Velikih Lašč, Roba, Kočevja, od Svetega Gregorja in iz Ljubljane s svojimi mentoricami, starši nastopajočih otrok in ostali zainteresirani. Dvorana je bila ves čas polna.

Letos so vajeti Najdihojce tudi pri organizaciji prevzeli mladi.

Vse igralske skupine so odlično odigrale predstave, tudi gledalci so se dobro odrezali.

Mentorice so bile navdušene nad ekipo prostovoljcev in sodelavcev zavoda Parnas in KUD Primož Trubar, ki je skrbela za vse:

- da je vse teklo kot je treba (Tine Starič, vodja festivala),
- za pomoč pri prenašanju, pripravi in pospravljanju scene (Primož Jančar in Blaž Marolt),
- za pogostitev igralcev s krofi in sokom, pa tudi na mentorice niso pozabili (Tanja Gruden in Ana Debeljak),
- za usmerjanje obiskovalcev, razpored v dvorani, usmerjanje nastopajočih (Nika Perovšek in Alenka Škamperle),
- za fotografiranje (Saša Škulj, dijakinja srednje šole za fotografijo),
- za pogovor z mentoricami po nastopih (Doroteja Nadrah, študentka igre na AGRFT),
- za vse male organizacijske podrobnosti (Petra Debelak, Metka Starič),
- za tehnično podporo predstav – ozvočenje in osvetlitev (Urban Gruden),
- za snemanje predstav (Niko Samsa),
- za možnost ogleda predstav tudi v zgornjih prostorih Levstikovega doma (Zdene Samsa),
- za simpatično povezovanje programa (Mojca Šilc),
- za predhodne vaje domačih skupin v Levstikovem domu (Matej Hren).

Tine Starič je kot vodja festivala povedal, da je namen festivala, da otroškim skupinam omogoči nastop na pravem gledališkem odru pred polno dvorano gledalcev, gledalcem pa zagotovi kvalitetno celodnevno gledališko dogajanje, saj je veliko-

Prostovoljca Tanja Gruden in Tine Starič med pogovorom z novinarko Simono Fajfar

laška občina znana kot zibelka slovenske kulture. Gledališke dejavnosti so že od prvič odigranega Levstikovega Junteza dalje stalnica tega okolja. Najtežje mu je bilo v času od objave razpisa do roka za oddajo prijav. V začetku je namreč kazalo bolj klavrno, v zadnjih dveh dneh pa so prijave pričele deževati in potem je bilo le še potrebno uskladiti urnik z vrtcem in šolo, da so vse skupine pridobile tudi publiko za ogled. Tanja Gruden kot prostovoljka na Najdihojci sodeluje tretjič, prej pa je na njej večkrat nastopila v predstavah. Povedala je, da od zunaj zglada vse povsem enostavno, prideš, odigraš predstavo, popiješ sok in poješ krof, vendar pa je v ozadju skrito veliko dela in usklajenosti ekipe. Najdihojco je obiskala tudi novinarka Simona Fajfar, ki je bila navdušena nad utripom tako v dvorani kot v zaodrju, in je pripravila reportažo za Slovenske novice.

Animatorica Mojca Šilc je skrbela za dobro voljo gledalcev tudi med predstavami

Prisrčna hvala vsem nastopajočim, obiskovalcem in organizatorjem, se vidimo na Najdihojci spet prihodnje leto.

Zavod Parnas
Foto: Saša Škulj

Mednarodni SloFolk 2015 že drugič v Velikih Laščah

V Levstikovem domu v Velikih Laščah smo bili zadnjo soboto v aprilu priča velikemu mednarodnemu dogodku SloFolk 2015. V soorganizaciji Folklorne skupine Velike Lašče ter pod pokroviteljstvom občine Velike Lašče so se številnim ljubiteljem ljudskega izročila s svojimi plesi, pesmijo, pristnimi ljudskimi glasbami in pisanimi narodnimi nošami predstavile folklorne skupine iz Brazilije, Makedonije, Srbije in Turčije.

Slofolk 2015 je letos potekal od 23. do 28. aprila. V Velikih Laščah so organizatorji, člani folklorne skupine Velike Lašče, goste, ki so bili vse dni nastanjeni v Novem mestu, sprejeli v soboto, 25. aprila že v dopoldanskih urah. Turški folkloristi so si ogledali Sodražico. Sprejel jih je tamkajšnji župan, s svojim nastopom pa so se predstavili na njihovi prireditvi Vampijada, zatem pa so si ogledali še romarsko cerkev pri Novi Štifti, kjer jih je sprejel pater Niko Žvokelj, ter Trubarjevo domačijo na Rašici. Srbski folkloristi so si ogledali Ribnico, in sicer Rokodelski center, grad in cerkev ter se skupaj z otroško folklorno skupino Lončki KUD France Zbašnjak iz Dolenje vas predstavili v večnamenskem domu v Dolenji vasi. Brazilska folklorna skupina si je ogledala center našega glavnega mesta ter se s svojimi plesi predstavila v City Parku v BTC-ju v Ljubljani. Mladi makedonski folkloristi pa so si ogledali sosednjo občino Škofljico, kjer jih je prav tako sprejel tamkajšnji župan, nastopili pa so v kulturnem domu na Pijavi Gorici. Gostje so bili navdušeni nad gostoljubnostjo in lepotami naših krajev, gostitelji pa nad njihovimi plesi, petjem, glasbo ter čudovitimi narodnimi nošami.

V Velikih Laščah so v popoldanskih urah vse goste pričakali in sprejeli še drugi člani Folklorne skupine Velike Lašče ter jih pogostili z dobrotami, ki so jih pripravile članice Društva podeželskih žena Velike Lašče. Zatem so se začele priprave na celovečerni koncert v Levstikovem domu v Velikih Laščah. Po nastopu domače folklorne skupine Društva podeželske mladine Velike Lašče so se v polni dvorani najprej od gostov predstavili člani folklorne skupine KUD Sveti Sava - Kač iz Srbije. Navdušenje obiskovalcev v dvorani je bilo tako veliko, da so nastopajoči morali še dvakrat ponoviti zaključni ples. Nič manj delženi ploskanja in navdušenja nad usklajenimi glasovi in koraki ter glasbeni spremljavi niso bili vsi ostali nastopajoči, tako folklorna skupina Zafer folk dance Ensemble iz Turčije, skupina KUD Ilinden Krivogastani iz Makedonije ter folklorna skupina Gruppo

Folklorico Italiano Ladri di Cuori iz Brazilije. Vse je doobra začini še zelo več povezovalac prireditve Jože Starič, ki je vsako nastopajočo skupino predstavil tudi s pomočjo njihovega plesnega para, ki sta v svojem jeziku predstavila narodno nošo. Po skoraj dveh urah bogatega programa na odru in po pogostitvi Folklorne skupine Velike Lašče v jedilnici Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče se je druženje folkloristov ob plesu, petju in glasbi nadaljevalo vse do pozne noči.

Festival SloFolk poteka vsako leto konec aprila in traja šest dni. Vsako leto SloFolk gosti štiri tuje skupine, ki v času festivala nastopajo na celovečernih prireditvah skupaj z domačimi skupinami, vsak dan v drugem kraju, od koder prihajajo skupine gostiteljice. Taka oblika mednarodnega sodelovanja krepi prijateljstvo med narodi, premaguje verske razlike in pomaga spoznavati druge kulture. 11. mednarodni SloFolk so letos gostile štiri skupine soorganizatorice, in sicer FD Kres iz Novega mesta, FS KUD Oton Župančič iz Artič, FS Vidovo iz Šentvida pri Stični in FS Velike Lašče. SloFolk je prirediteljem uspelo vpisati tudi med festivale mednarodne organizacije folklornih festivalov Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels (C.I.O.F.F.) ter v njihov prireditveni koledar. Festival SloFolk je v dobršni meri zasnovan zanesenjaško, saj so gostujoči folkloristi bili nastanjeni v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu in pri družinah domačih folklornikov oziroma gostiteljev. Stroške festivala z društvenim denarjem krijejo skupine gostiteljice in podporniki festivala, del denarja zanj je prispeval Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Poleg tega pa je tako za osrednje celovečerne nastope kot obrobne prireditve, obiske in predstavitev folklornih skupin potrebno veliko prostovoljnega dela vseh članov posameznih društev gostiteljic festivala ob donatorski pomoči lokalnih ustanov, organizacij in podjetij.

Dragica Heric
Foto Marta Debeljak

IZOBRAŽEVALNO SREČANJE turističnih ponudnikov Občin Velike Lašče in Dobrepolje na Trubarjevi domačiji

V sredo, 15. aprila, med 9. in 14. uro je na Trubarjevi domačiji potekala delavnica oblikovanja turistične ponudbe, ki so jo pripravili zavod Turizem Ljubljana v sodelovanju z Brand Business School in svetovalno družbo Gabrun. Udeležili so se je predstavniki turizma občin Velike Lašče (Občina Velike Lašče, JZ Trubarjevi kraji, zavod Parnas, lokalni turistični vodniki občine Velike Lašče, DOD, TD Turjak, DPŽ Velike Lašče, Srečo Knafelc) in Dobrepolje (Občina Dobrepolje, TD Podgora, TD Dobrepolje, zavod Škatla), njen glavni cilj pa je bil oblikovanje zgodb na terenu, povezovanje teh zgodb v turistično ponudbo ter izobraževanje ponudnikov, kako se pripravi ponudba za tuje turiste.

V začetku je predstavnica zavoda Turizem Ljubljana Petra Križan predstavila Projekt RDO Osrednja Slovenija, katerega nosilec je Turizem Ljubljana. Namen projekta je vzpostavitev regionalne destinacijske organizacije, ki povezuje vseh 26 občin, ki delujejo na območju osrednjeslovenske regije. Ciljna publika so tuji gostje, ki prihajajo v Ljubljano, in jim želijo 'ponuditi' zaledje Ljubljane, ki je le korak stran od središča ter primerno za enodnevne izlete.

Petra Križan, zavod Turizem Ljubljana

Petra Kiržan je povedala, da s sodelujočima občinama v okviru projekta zavod Turizem Ljubljana že štiri leta sodeluje na skupnih predstavitev na sejmu Turizem in prosti čas na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. S svojim materialom se lahko lokalni ponudniki predstavljajo na njihovi informacijski točki na Krekovem trgu v Ljubljani, predstavitev občin in njihovih znamenitosti pa so na voljo tudi na spletni strani. Sedaj pa je čas za konkretne vsebine in njihova nadgradnja s poudarkom na zgodbah ter oblikovanje konkretnih turističnih produktov s poudarkom na zgodbah.

Delavnico so izvedli Andrej Pompe, Mateja Gruden in Tomaž Gabrun. Udeleženci so izvedeli, kako ustvarimo dobro zgodbo, kaj je zanjo pomembno, seznanili so se s trenutnimi trendi v turizmu ter nekaterimi primeri dobrih praks, nato pa so tudi sami pripravili nekaj konkretnih turističnih produktov.

Delavnica je bila na eni strani priložnost, da občini predstavita svojo ponudbo Ljubljani in tujim gostom, na drugi strani pa tudi vzpodbuda za večje povezovanje dveh sosednjih občin in njihovih turističnih ponudnikov.

Barbara Pečnik, JZ Trubarjevi kraji

GRAJSKI DAN NA GRADU TURJAK

21. junij 2015

od 11. do 19. ure

*ogled gradu, stalnih razstav,
nove ugotovitve o spodnjem gradu,
predstavitve rokodelstva, tiskarstva,
grajska tržnica, igre, plesi, lokostrelstvo,
dvoboji, konji, delavnice za otroke...
grajska kulinarika in degustacije*

Vstopnina: družine 5 €, odrasli 3 €, študenti 2 €

ob 19. uri,

grajsko dvorišče

TURJAŠKA ROZAMUNDA

Predstava KUD Primož Trubar Velike Lašče
Režija Marko Bratuš

Grajski dan organizira Javni zavod Trubarjevi kraji v sodelovanju s številnimi društvi, zavodi in gosti pod pokroviteljstvom župana Občine Velike Lašče Antona Zakrajška in s sofinanciranjem Občine Velike Lašče

V Robu se dogaja ...

V sredo, 8. aprila se je na pobudo krajanov zgodil sestanek krajanov Roba in okolice, na katerem je Metka Staričeva iz Parnasa s svojima sodelavkama Alenko in Niko najprej v sliki in besedi predstavila delovanje dediščinske skupnosti Rob, nato pa je prisotne z aktivnostmi in načrti ureditve Roba seznanil predsednik KO Rob Srečko Knafelc. Posebej je izpostavil novi center Roba in povezavo Roba z zaledjem, vse tja do Krvave Peči, rutarske planote in Mišje doline. Svoj pogled na razvoj in ureditev Roba je predstavil tudi župan g. Anton Zakrajšek.

Gostiteljica srečanja Metka Starič iz Zavoda Parnas

V razpravi so prisotni slišali zanimiva mnenja in ideje, še posebej prispevek Tadeja Malovrha, ki je poudaril pomembnost marketinga pri promociji turističnih produktov, kot so npr. treking steze, kolesarske poti, prostori za taborjenje ... Ena od možnosti promocije ponudbe Roba je tudi objava v publikacijah Lonely Planet.

Udeleženci sestanka

Med zaključki sestanka je bil najpomembnejši ta, da se nekaj najaktivnejših udeležencev v kratkem sestane in začne oblikovati konkretne predloge delovanja na področju turizma v Robu in okolici.

Po sestanku so si udeleženci ogledali objekt prenovljene vage, ki naj bi postal center zbiranja in dogajanja v Robu, gospa Mojca pa je omogočila tudi ogled dveh potencialnih turističnih zanimivosti v neposredni bližini, in sicer stare mizarske delavnice in kovačije. Za Rob bi to pomenilo veliko dodatno vrednost v turistični ponudbi, zato si zelo želimo, da bi tudi zares prišlo do realizacije.

Srečo Knafelc
Foto: Alenka in Srečo

Zobotrebčarstvo

Ena izmed panog suhe robe je izdelovanje zobotrebcev, ki je bilo močno razširjeno na širšem ribniškem in velikolaškem območju. Pri večini družin je bilo zobotrebčarstvo dodaten vir zaslužka v zimskem času, ko zunaj ni bilo toliko dela. **Marinka Dernovšek iz Prilesja** se je od malih nog učila te obrti od svojih staršev. Zobotrebce izdeluje še danes in ohranja ta pomemben del naše kulturne dediščine.

Vse se je začelo v gozdu, kamor so hodili nabirat več kot pet metrov dolge leskove palice s čim manj grčami in z gostim lesom. Palice je nasekal ata in jih s srobotom zvezal v butare, privlekli so jih do poti in jih v naslednjih dneh odpeljali domov z vozom. Leskove palice so hranili v senci, pozimi pa pokrite s snegom, da se les ni preveč izsušil. Za delo so v hišo prinesli po eno butaro. Vsako palico so našagali na 7 cm dolge »krčličke«, odmerili so jih z »mero«. To delo je opravljal ata, gospa Marinka se spominja, da so otroci pomagali držati palico, da je lažje žagal.

Odžagani del so nato »obelili« oziroma olupili z ostrim nožem. Pomembno je bilo, da je bil les povsem »obelen«, drugače so se nožki krhali.

Krčliček so naklali na »dilce«, te pa na posamezne klinčke. Običajno je to delo prevzela mama. Sredica krčlička je šla v »upadek«. Vsak klinček so oblikovali v končni izdelek s čim daljšimi potegi, da se je na koncu oblikovala ozka špica.

Mama je čez dan pripravila les, shranila ga je v peharčke in ga pokrila s prtikom, da se ni preveč izsušil. Otroci so morali najprej narediti nalogo za šolo, zvečer pa so vsi člani družine sedli za mizo in izdelovali klinčke oziroma zobotrebce. Pogosto so se jim pri delu pridružili tudi sosede, tako da je kmalu zmanjkalo prostora, še zlasti vogalov pri mizi. Verjetno se je tudi zato gospa Marinka naučila delati brez naslanjanja na rob mize. Ponavadi je sedela pri zapečku na toplem, da je imela pri delu mir in se ji ni bilo treba drenjati ob mizi. Spominja se, da je bilo vzdušje prijetno, pogosto so zapeli ali pa so jim starejši pripovedovali zgodbe iz preteklosti in o domačinih. Včasih so tekmovali, kdo bo naredil največji kupček zobotrebcev. Ob četrtek je bilo še posebej zanimivo, ker so poslušali novice po radiu.

Izdelane klinčke so čez noč posušili ob kmečki peči. Zjutraj jih je mama »spucala« s platnom, da je odstranila odvečni les in da so bili čim bolj gladki in lepi. Posušene in očiščene klinčke je mama enkrat tedensko vezala v butarice (17 do 21 zobotrebcev), nato pa so jih še obtikali. To pomeni, da so z belim sukancem zvezali zobotrebce v butarico, nato pa so dodajali posamezne zobotrebce, da je bila butarica čvrstejša. V enem tednu se je nabralo od 600 do 900 butaric. Ko so jih naredili 4000 do 5000, so jih ponovno prešteli. Mama jih je nato zapakirala v belo vrečo od moke in jih v nahrbtniku odnesla prodat v Zadruško Velike Lašče. Tam so bili zelo strogi, zgodilo se je, da so komu klinčke odklonili, če

niso bili dovolj lepi ali ošiljeni. Gospa Marinka se spominja, kako jih je mama zmeraj opozarjala, da si morajo umiti roke in kako so butarice obtikali ob bel papir, da so bili izdelki vedno čisti. Z izdelavo zobotrebcev niso veliko zaslužili, denar pa je bil trdo zaslužen, saj je zahteval veliko dela in vztrajnosti.

Zobotrebeci gospe Marinke Dermovšek so lahko uporaben spominek.

Fotografije in besedilo:
Alenka Škamperle, Zavod Parnas

Ob 3. mednarodnem dnevu očarljivih rastlin 2015
vas vabimo na

BOTANIČNI SPREHOD

po mokrotnih travnikih Mišje doline z Brankom Dolinarjem,
ki bo v soboto, 16. maja 2015, s pričetkom ob 9. uri
pred centrom Parnas v Robu.

Primerno se obujte za hojo po mokrišču (škornji ali nepremočljivi pohodni čevlji). Svetujemo tudi pokrivalo, vodo in malico iz nahrbtnika. Zaključek predvidoma ob 13h. Prijave: Zavod Parnas, 041 833 456 ali info@zavod-parnas.org

Branko Dolinar kot prosto-voljec Zavoda Parnas vsako leto poskrbi, da številni ljubitelji narave iz vse Slovenije lahko prepoznajo divje orhideje v Mišji dolini in kranjski jeglič v Kobiljem curku. Svoje bogato znanje je zdaj strnil še v nadvse uporabnem priročniku Kukavičevke v Sloveniji, ki ga je izdala založba Pipinova knjiga iz Ljubljane. Pred svetovnim dnevom voda (20. marca) smo knjigo predstavili v centru Parnas v Robu. Zanimiv pogovor z Brankom Dolinarjem je pripravila **Martina Tekavec**, študentka biodiverzitete. Prireditev je podprla Občina Velike Lašče.

MS, Foto: A. Škamperle

POLETNA MUZEJSKA NOČ

Sobota, 20. junij 2015 Trubarjeva domačija na Rašici
Trubarjeva domačija bo za obiskovalce odprta med 18. in 23. uro.

Ob 18.30: OD ZRNA DO KRUHA (Pravljica ura z delavnico priprave za peko kruha; izvaja Slava Petrič)

Ob 20. uri: Glasbeni uvod (Učenci Glasbene šole Ribnica, oddelek Velike Lašče)

TRUBAR IN NJEGOV ČAS (Predavanje Andreja Perhaja v spominski sobi)

Na ogled bodo razstave: Mlinarji in žagarji – Temkova žaga in razstava 33. srečanja likovnih umetnikov Trubarjevi kraji – galerija Skedenj.
Vstop prost!

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega

Zvami že
27 let

Neodvisni servis vozil Renault in Dacia

Ugodne kvalitetne rešitve za vaš Renault
nadomestni deli

avtoplašči, premonaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela (pogodbenik zavarovalnice Triglav)
polnjenje in popravila klimatskih naprav

Groznikova 11, 1000 Ljubljana

Tel: 01/42 72 001

Gsm: 041 710 151

Email: info@klancar.si, www.klancar.si

RIBNIŠKI PASIJON 2015 GOSTOVAL V VELIKIH LAŠČAH

Na velikonočni ponedeljek, 6. aprila, se je v športni dvorani Velike Lašče odvila uprizoritev Ribniškega pasijona 2015.

Na povabilo podžupanje dr. Tatjane Devjak se je ta mogočna gledališko-glasbena uprizoritev Jezusovega trpljenja predstavila tudi v do zadnjega kotička napolnjeni športni dvorani v Velikih Laščah.

Pri uprizoritvi sodeluje okoli 180 ljudi iz več župnij širšega ribniško-kočevskega območja in lepo število sodelujočih je tudi naših občanov. Jezusa že nekaj let zapored z veliko mero spoštovanja, doživeto in igralsko dovršeno odigra **Franc Debeljak**. Tudi med ostalimi igralci smo lahko opazili precejšnje število znanih domačih obrazov (eden od apostolov, Veronika, desni razbojnik, ljudstvo).

Zgodbo Jezusovega trpljenja naredi še dodatno čustveno močno doživeto petje zbora, igranje benda in godalne zasedbe. Tudi med temi ni manjkalo nastopajočih iz naših krajev, pri čemer je potrebno posebej poudariti avtorski prispevek **Nejca Podobnika**.

Uprizoritev se prepleta s sodobno zgodbo, kar nam je še dodatno približalo in v današnji čas preneslo zgodbo izpred dva tisoč let. Izvrstna ideja, odlična igra ter mogočna pesem in glasba so ustvarile resnično čudovit večer.

Prav neverjetno in vse pohvale vredno pa je dejstvo, kako je tako veliko prireditev, kot Ribniški pasijon zagotovo je, možno izvesti s prostovoljnim delom prizadevnih, idej polnih, optimističnih in s posebno energijo prežetih ljudi. Prostovoljstvo bo le na tak način, kot so nam ga prišli pokazati v Velike Lašče, lahko živelo tudi v bodoče.

Hvala celotni "pasijnoski" 180-članski družini, da nam je obogatila velikonočno praznovanje. Vseh občutkov, ki so obiskovalce prevevali po uprizoritvi, pa ni mogoče opisati, saj so besede: čudovito, navdušujoče, enkratno, pomenljivo, neverjetno, ... enostavno preskromne in ne morejo opisati veličine Ribniškega pasijona.

Da besede **»To delajte v moj spomin«** (moto letošnjega pasijona) ostajajo živo med nami, so pokazali tudi ustvarjalci uprizoritve in vsi udeleženci, ki so slišali klic **»Pridite k meni!«** (moto lanskega pasijona).

Regijski kviz »MLADI IN KMETIJSTVO« in uvrstitev na državni kviz

V začetku letošnjega leta nas je zveza obvestila, da se ekipa, ki bi morala organizirati regijski kviz »Mladi in kmetijstvo«, organizaciji odpoveduje. To je glavni razlog, zakaj je kviz tudi tokrat potekal v naših krajih. Odločili smo se, da bomo kviz izpeljali na gradu Turjak ter s tem poskrbeli, da bodo mladi iz regije Ljubljana z Zasavjem spoznali eno izmed številnih znamenitosti, ki krasijo našo občino.

Najboljše tri ekipe

Na regijski kviz se je prijavilo sedem ekip, in sicer: DPM Kalček, DPM Hribci, DPM Blagovica, DPM Bobri, DPM Liš in dve naši ekipi. Regijski kviz »Mladi in kmetijstvo« je otvoril predsednik društva Jakob Indihar. Vsem navzočim je izrekel dobrodošlico, tekmovalcem pa zaželel veliko znanja in sreče. Uradni del kviza je povezovala naša članica Alenka Vasič, ki je svojo nalogo opravila več kot odlično. Da smo se tako tekmovalci kot tudi organizatorji

in ostali udeleženci kviza nekoliko razvedrili, so poskrbeli Amadeja Košir, folklorna skupina iz Ponikev in ansambel Krpani. Na naše povabilo so se odzvali brez oklevanja in za to se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo. Prav tako gre posebna zahvala g. Jožetu Bencu, direktorju Kmetijskega zavoda Ljubljana, in podžupanji ge. Tatjani Devjak, ki je kljub obveznostim tistega dne prišla in nas nagovorila, ter vsem sponzorjem, ki so podprli našo prireditvev. Iskrena hvala!

Zmagovalno - prvo mesto je dosegla domača ekipa **DPM Velike Lašče 1**, ki so jo sestavljali **Martina Ilc, Nejc Mramor in Tatjana Tanko**. Omenjena ekipa si je z odličnim rezultatom zagotovila uvrstitev na državni kviz »Mladi in kmetijstvo.« Drugo mesto je dosegla ekipa DPM Velike Lašče 2, sledili so DPM Bobri, DPM Kalček, DPM Hribci, DPM Liš in DPM Blagovica. Po razglasitvi rezultatov je sledilo zabavno druženje z ansamblom Krpani.

Državni kviz je potekal 11. aprila na Gomilskem. Sodelovalo je devet ekip iz cele Slovenije; naša ekipa je dosegla peto mesto. Članom ekipe še enkrat iskreno čestitamo.

Katja Levstek, tajnica DPM Velike Lašče

Blagoslov traktorjev pri Sv. Gregorju

Strojni krožek Urban je tudi letos 1. maja organiziral blagoslov traktorjev in traktoristov. Že šesto leto zapovrstjo je bil blagoslov pri Sv. Gregorju.

Kljub hladnemu vremenu se je na športnem igrišču in okoliških travnikih zbralo rekordno število vozil. 105 traktorjev je letos blagoslovil škocjanski župnik dr. Edo Škulj, za kar se mu člani Strojnega krožka Urban iskreno zahvaljujemo. Za pomoč pri organizaciji tega dogodka se zahvaljujemo tudi gregorskemu župniku gospodu Andreju Muleju.

Da je bilo druženje, ki v okviru delovanja SK Urban povezuje člane sosednjih občin in ob organizaciji vsakoletnega blagoslova tudi sosednje župnije, prijetno tudi po prejemu »božjega žegna«, gre zahvala ansamblu Krpani in vsem ostalim sodelujočim.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo tudi Občini Velike Lašče, ki je naše traktorje v lanskem in deloma v letošnjem letu opremila s trikotniki, ki jih je predpisala nova zakonodaja.

Člani Strojnega krožka Urban smo ponosni na to, da organizacija blagoslova traktorjev dosega vsako leto večji odziv, kar je dokaz, da je delo našega društva opazno in da zavedanje v ljudeh, da je blagoslov pri delu še kako potreben, ni ugasnilo. Hvala vsem, ki nas pri tem podpirate.

Člani SK Urban, foto Niko Samsa

Obisk Darje Miklavžina

V torek, 21. aprila smo se štiri članice Društva podeželskih žena v lepem, sončnem in toplem dnevu odpravile proti Velenju. Dobile smo namreč povabilo na kosilo k mladi kmetici leta 2014, Darji Miklavžina. Pot nas je vodila skozi ozelenelo pokrajino proti Štajerski in še naprej proti Saleški dolini. Pri avtocestnem odcepu za Velenje smo se ločile od štajerskih ravnin in se odpeljale proti hriboviti pokrajini, kjer domuje mlada kmetica. Skozi ozko sotesko do Velenja in skozi Velenje proti vasi Škale. Ob vstopu v to hribovito in razgibano pokrajino nas je pozdravilo Škalsko jezero, ki je nastalo zaradi izkopavanja premoga, po katerem je znano mesto Velenje. V okolici mesta so bile v začetku 19. stoletja najdene bogate zaloge lignita, zaradi česar se je premogovništvo v teh krajih začelo hitro razvijati in Škale so bile prvo naselje, kjer se je izkopavanje premoga začelo.

Ob našem prihodu v vas me je posebno prevzela prebujajoča se narava in razgibani gorski svet. Zbor je bil pri gasilskem domu kjer so nas pričakale domače dobrote šaleških gospodinj. Po kratkem uvodu in nagovoru mlade kmetice Darje smo se peš podale na njeno domačijo, kjer skupaj z možem, tremi otroki in njegovimi starši kmetuje. Pot je vodila skozi gozd ter stalno navkreber in po dobrih desetih minutah hoje smo stopile iz gozda

na travnik, od koder se je odprl pogled na Darjino domačijo, na mesto Velenje, Velenjsko in Škalsko jezero ter znamenito Termoelektrarno Šoštanj.

Na svoji kmetiji nas je Darja pogostila z domačo šebeso, jabolčnim sokom in sveže pečenimi poticami ter pecivom. Na kratko nam je opisala svojo domačijo, kjer ustvarja tudi svoj kotiček, kjer ustvarja: peče kruh, potice, pecivo; izdeluje domače mlince in rezance. Vse to potem prodaja na tržnici v Velenju in po okoliških vaseh. Načrtuje tudi prostor, kjer bi svoje znanje delila tudi z nadebudnimi šolarji. Po ogledu njene kmetije smo se spustile nazaj v dolino k gasilnemu domu.

Tam so nas ponovno lepo pozdravile članice podeželskih žena iz Saleške doline ter predsednica Zveze kmetic ga. Irena Ule. Kratak uvod v kulturno prireditev, na kateri so nastopili otroci s svojo igrico o izgubljenem mucku, članice društva s skečem O ta stari in ta mladi ter lovski pevski zbor Škale. Prav slednji so me resnično presenetili, saj imajo v svoji lovski družini kar tri članice – lovke, domačini jim pravijo jagebabe. Po končani prireditvi je sledila še odlična domača obara in druženje. Ob koncu dneva smo bile vesele, da smo se odzvale na prijazno povabilo, saj smo spet nekaj novega izvedele, videle in lepega doživele.

Maja Marinčič

Letno srečanje Zarje spominov

Člani Društva Zarja spominov smo se zbrali v petek, 13. marca 2015 na rednem letnem zboru in pregledali delo v preteklem obdobju, se pogovorili o težavah, s katerimi se srečujemo pri

Delovno predsedstvo in poročevalec Marko Kožar, dosedanji predsednik društva

svojem delovanju, pri naši poglavitni nalogi – ohranjati spomin na pozitivna sporočila borbe za osvoboditev v drugi svetovni vojni, to sta solidarnost in tovarištvo. Omenjen je bil tudi problem pomlajevanja društva, temu pa je bil namenjen tudi del v načrtu dela za leto 2015. Poleg tega je glavna pozornost v letu 2015 namenjena obnavljanju spominskih obeležij in priprava na glavne spominske slovesnosti. Prisotni so potrdili tudi finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora, nato pa je bil dosedanji predsednik na svojo željo razrešen, za novega predsednika društva pa je predlagal Srečka Knafelca. Člani so predlog soglasno potrdili, nato pa so v razpravi skupaj z novim predsednikom pogledali v prihodnje delovanje društva.

Letni zbor se je zaključil s tovariškim druženjem ob skromni pogostitvi.

Prisotni na letnem zboru

Srečo Knafelc

5. državno ocenjevanje kruha Najboljši kruh Milke Debeljak

V organizaciji Društvo podeželskih žena in deklet Bela Cerkev in Zveze kmetov Slovenije je 11. aprila 2015 v bivši Prešernovi gostilni v Dolenjem Kronovem potekalo 5. državno ocenjevanje kruha. Razstava in zaključna prireditev z naslovom Sožitje kruha in vina je bila naslednji dan v Beli Cerkvi.

V ocenjevanje je prišlo kar 160 kruhov iz vse Slovenije, ki so bili razdeljeni v šest ocenjevalnih kategorij, in sicer v pšenični kruh, rženi kruh, kruh iz drugih krušnih žit, mešani kruh, kruh posebnih vrst in praznični kruh. Iz Društva podeželskih žena Velike Lašče je na ocenjevanju sodelovalo devet članic s svojimi kruhi. Poprtnik **Milke Debeljak** je prejel zlato priznanje in hkrati prejel najvišje število točk med vsemi kruhi. Od 80 možnih točk je njen poprtnik bil ocenjen z 79,33 točkami in tako bil razglašen za najboljši kruh.

Zlato priznanje so prejele tudi **Jelka Indihar** za božni kruh, **Štefka Cimperman** za krompirjev kruh, **Tončka Purkart** za pšenični beli kruh in **Jožefa Škrabec** za kruh z bučnim oljem in čemažem. Srebrno priznanje so prejele **Draga Ponikvar** in **Mirjana Arko** za pšenični beli kruh ter **Zdenka Škrabec** za kruh z bučnim oljem in semeni, bronasto priznanje pa je prejela **Magdalena Peterlin** za domači pšenični polnozrnat kruh.

Komisije so ocenjevale tako zunanji videz kot videz sredice, vonj in okus skorjice, topnost skorje in sredice... Prireditve z naslovom Sožitje kruha in vina so organizatorji združili še s podelitvijo priznanj najboljšim vinogradnikom. Obiskovalci od vsepovsod so si lahko ogledali razstavo spečenega kruha v kulturnem domu, na trgu v Beli Cerkvi pa je bilo mogoče degustirati kruh in vino ter si ogledati in še toplo tudi pokusiti vinjevrško ajdovo pogačo.

D. H.

SPOMLADANSKE AKTIVNOSTI PRI GASILCIH

Zrcalce, zrcalce na steni, povej

Prijetne prireditve z zanimivim naslovom smo se v Polhovem Gradcu 17. 4. udeležili trije gasilci iz Gasilske zveze Velike Lašče. Večer je bil zasnovan podobno kot zabavni kviz Moja Slovenija. Razdeljeni smo bili v 2 skupini in vsaka je morala zagovarjati svoja stališča, pri čemer ji je pomagala tudi publika. Soočeni smo bili s 4 primeri iz gasilstva (težave, nasprotja, ...), ki so jih v obliki skečev izvrstno odigrali mladi gasilci iz okolice in gasilci Gasilske brigade Ljubljana. Po skeču smo morali najti rešitev za določen problem oz. povedati, zakaj ima ena ali druga stran v nekem konfliktu prav. Večer je minil v zabavnem duhu premlevanja aktualnih gasilskih problematik, samim sebi in drug drugemu pa smo nastavili ogledalo, se dobro ogledali in ugotovili, da nam včasih še manjka tiste prave komunikacije, drugače smo pa »še kar«.

Občinsko tekmovanje v orientaciji

Gasilska mladina iz naše zveze se je skupaj z gasilci z Iga in Škofljice 25. aprila pomerila v tekmovanju iz orientacije. Nastopilo je 27 ekip v kategorijah pionirk, pionirjev, mladink, mladincev in pripravnic. Pomerili so se na izjemno zahtevni progi, na kateri so se morali glede na približno označene točke na zemljevidu orientirati, poiskati kontrolne točke, izvesti zahtevane vaje in priti čim prej nazaj na cilj. Pionirjem smo pri tem malo pomagali mentorji, ostali pa so se morali v Želimpljah in okoliškem gozdu znajti čisto sami. Kljub zelo slabo označeni progi, na kateri se je marsikatera ekipa izgubila, smo dosegli lepe rezultate. Mladi gasilci PGD Veliki Osolnik so osvojili celo prehodni pokal vseh treh

gasilskih zvez v kategoriji pionirjev, za kar jim iskreno čestitam. V juniju se tako kar nekaj ekip podaja na regijsko tekmovanje v orientaciji, kjer se nadejamo malce boljše proge, a ravno tako dobrega vzdušja.

Florjanova maša

Na prvo nedeljo v maju smo se v zloščenih vozilih in zlikanih uniformah zbrali pred župnijsko cerkvijo v Robu, da kot vsako leto obhajamo praznik sv. Florjana. Gasilci vseh društev naše zveze so se potrudili, da nas je bilo v postroju veliko in smo se skoraj komajda vsi razporedili pred cerkvijo. Med mašo smo slišali same spodbudne besede, čemur je kasneje sledil še blagoslov gasilcev in vozil. Če povzamem z besedami predsednika GZ Jožeta Stariča, moramo, kljub usposobljenosti in pripravljenosti na delo, včasih vseeno računati na božjo pomoč, saj ni vse odvisno le od nas.

GZ Velike Lašče
Alenka Vasič

18. seja predsedstva ZVVS v Krvavi Peči

Pri Trubarjevi rojstni domačiji nas je pričakala podžupanja občine Velike Lašče gospa Tatjana Devjak in nam na kratko predstavila občino ter nam zaželela uspešno delo in ugodno počutje. Kot je to že navada, se ji je v imenu Zveze veteranov zahvalil predsednik Ladislav Lipič in ji izročil tradicionalno namizno zastavico ZVVS.

Dušan Hočevar, Tatjana Devjak, Ladislav Lipič in Ljubica Lija Debeljak

Tokratna seja predsedstva je bila namenjena potrditvi pripravljenih poročil o delu in finančah za leto 2014 in načrtih za leto 2015. Člani predsedstva so soglasno potrdili pripravljene dokumente, ki bodo kot gradivo dostavljeni vsem delegatom Glavnega zbora.

Ladislav Lipič in člani predsedstva ZVVS

Zasedanje

Delovni del seje je potekal v Domu veteranov v Krvavi Peči. Dom je v upravljanju OZVVS Velike Lašče, ki mu predseduje Dušan Hočevar, ki je tudi glavni motor opremljanja in prenove doma. V sklopu Doma veteranov je na ogled tudi manjša zbirka topniškega orožja, v notranjih prostorih pa tudi zbirka orožja in dokumentov Teritorialne obrambe.

Prav tako so člani predsedstva potrdili vse predloge za priznanja ZVVS ter solidarnostno pomoč, ki jih bo tokrat prejelo 37 posameznikov. Izplačane bodo tudi 3 pomoči ob naravnih nesrečah članom, ki so utrpeli večjo škodo ob lanskoletnih poplavah.

Vir: zvvs

DRUŠTVO UPOKOJENCEV VELIKE LAŠČE

8. marec – MEDNARODNI DAN ŽENSK

8. marec je dan, namenjen vsaki ženski, ki pa naj sama premisli, koliko pravic ima. Odgovora na to vprašanje ne bo dala niti družina niti noben sistem ob 8. marcu niti ob 25. marcu. Vsakdo oziroma vsaka potrebuje občutek, da nekaj pomeni, vendar se pogosto vprašamo, ali sploh kaj štejejo. Zavedati se moramo, da nekaj gotovo pomenimo in da nobeno dobro dejanje, naj bo še tako neznanost, ni zaman.

Vsak praznik pretрга enoličnost vsakdanjega življenja. Zato so nam potrebni prazniki in z njimi si načrpamo novih moči. Seveda pa prazniki, med njimi tudi 8. marec, umirajo zaradi nezmernosti in preveč popitih

steklenic. In ne nazadnje zato, če sedijo skupaj ljudje, ki se v resnici ne marajo in so skupaj samo zaradi družabnih obveznosti. Praznujemo lahko torej samo z ljudmi, ki jih spoštujemo in jih imamo radi. Ni nujno, da je praznovanje drago, važno je, da se ljudje družijo iz prijateljstva in dobre volje. Na takih praznovanjih se ljudje med seboj pogovarjajo, igrajo, jedo, plešejo in pojejo. Vsak človek dobre volje se lahko pridruži in prispeva svoj delež k lepemu praznovanju.

Takšno praznovanje je bilo tudi naše praznovanje 8. marca.

Marija

Ljubljanski grad, 23. april

Tretje leto zapored se nas je odpravila mala četica članov Društva upokojencev 23. aprila na Ljubljanski grad na srečanje Ljubljančanov ob prazniku sv. Jurija, zavetnika mesta Ljubljane. Ob prelepem vremenu smo pričakali procesijo duhovnikov, ministrantov, pohodnikov Jakobove poti, gasilcev, vojakov, vitezov Viteškega reda Križniki, vitezov Malteškega reda, narodnih noš in skavtov. Prelepa slika mavričnih barv. Mašo in spremljajočo glasbo v izvedbi godbe na pihala veteranov ter vokalne skupine Cantate Domino iz Kočevja je tudi letos organiziral gospod župnik cerkve sv. Jakoba iz Ljubljane.

Bilo je lepo popoldne in vsi prevzeti od lepote dogodka smo se vračali domov z mislijo, da se nam lahko pridružijo drugo leto še drugi člani.

Marija

Upokojenci smo streljali

Tudi letos smo se 24. marca strelci Društva upokojencev Velike Lašče udeležili območnega tekmovanja v streljanju z zračno puško v Ljubljani. Moški smo ekipno dosegli drugo mesto, srebrno medalijo. Posamezno pa je naš najboljši strelec Tone Kastelic dosegel tretje mesto, bronasto medaljo.

STRELJALI SMO: Alfonz Cestnik, Franc Ivanc, Anton Kastelic, Anton Zakrajšek

Franc Ivanc

Zdravilne lastnosti konoplje

Sredi letošnjega marca je Društvo upokojencev Velike Lašče povabilo pridelovalca konoplje s kmetije »Pri Tonijevih« na Škofljici, da predstavi zdravilne lastnosti konoplje in druge značilnosti te rastline, o kateri se zadnje čase veliko govori. Na predavanju in predstavitev izdelkov so bili poleg članov Društva upokojencev vabljeni tudi drugi občani, ki jih zanima ta tematika.

Najprej smo izvedeli, da obstajajo tri vrste konoplje: industrijska, indijska (ta vsebuje kanabinoid THC s psihoaktivnim učinkom) in divja konoplja. Konoplja je bila znana že v daljni preteklosti, kot zanimivost pa smo slišali tudi, da je Leonardo da Vinci pri svojem delu uporabljal barve, narejene na osnovi konopljinoga olja, Deklaracija neodvisnosti Združenih držav Amerike pa je bila napisana na papirju iz konoplje.

Čeprav lahko v medijih zasledimo veliko polemike o primernosti in neprimernosti uporabe indijske konoplje v zdravilne namene, nas je zanimal predvsem praktični vidik uporabe navadne konoplje, ki se pri nas goji že nekaj let. Tudi za to pridelavo je potrebno dovoljenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, minimalna površina pa znaša 1000 m².

Zvedeli smo, da seme konoplje vsebuje 20–30 % lahko prebavljivih beljakovin in 30 % olja, stebela pa se uporabljajo za gradbeni material, tako da se sesekljana vlakna pomešajo s cementom in se iz tega delajo zidaki. Uporabne so tudi korenine, in sicer za čaj, ki je močan antioksidant.

Seveda je najbolj znano in uporabljano konopljinno olje, ki vsebuje esencialne maščobne kisline, vitamine B-kompleksa ter vitamina D in E, t.j. snovi, ki so potrebne za rast in razvoj telesa, rast las, obnovo kože, močne kosti, dobro presnovo itd. Olje vsebuje linolensko kislino, ki je telo samo ne proizvaja, zato jo moramo v telo vnašati sami. Še posebej pomembna je gamalinolenska kislina, ki jo telo

potrebuje za izgradnjo imunskega sistema. Žlico olja je priporočljivo uživati vsako jutro na tešče, pol ure pred obrokom, s čimer krepimo odpornost organizma in izboljšujemo prebavo. Redno uživanje olja pomaga tudi pri boleznih srca in ožilja, povišanem holesterolu, vnetnih procesih, celjenju poškodb itd. Olja ni priporočljivo segrevati, ker postane škodljivo, ne smemo pa ga tudi mešati z drugimi olji, saj s tem izgubi svoje dobre lastnosti. Konopljinno olje ima tudi idealno razmerje med Omega 3 in Omega 6 maščobnimi kislinami, kar je še posebej važno za ljudi, ki ne uživajo rib.

Poleg olja so uporabni še:

- konopljinno seme, ki je bogat vir vlaknin, vitaminov in mineralov ter beljakovin, kvalitetnih maščob in klorofilov,

- konopljin čips, ki ga lahko uživamo kot zdrav prigrizek ali strtega kot posip na solatah ali drugih jedeh,

- konopljina moka, ki jo dodajamo v smuti ali jogurt ali pa jo v manjših količinah dodajamo drugim mokam pri peki kruha in piškotov,

- konopljini proteini, ki predstavljajo lahko prebavljive rastlinske beljakovine in so ključni element pri regeneraciji mišičnega tkiva,

- oljna proteinska mešanica, ki je mešanica konopljinoga olja in proteinov, uporabljamo pa jo za dodajanje že pripravljenim jedem za izboljšanje okusa, ter

- konopljin čaj, ki deluje rahlo pomirjevalno, je tudi močan antioksidant in ga lahko primerjamo z zelenim čajem.

Večino naštetih izdelkov smo po predavanju lahko preizkusili tudi sami in jih po želji tudi kupili.

Danica Cvetko

KAM PA KAM, MODRE KAPICE? V AVTOHTONO ISTRO.

Obisk avtohtone Istre je vodstvo Društva upokojencev Velike Lašče z agencijo Autentika načrtovalo že dalj časa in čeprav je bila tista sobota v celem aprilu najbolj mračna, deževna in v Laščah celo snežena, smo se z veseljem in odločno odpravili proti Primorski. Za boljše razpoloženje nam je za začetek predsednica razdelila modre kapice, naš razpoznavni znak. Prav naj bi prišle za zaščito pred slabim vremenom. Med potjo se nam je pridružil uradni vodič in nam predstavil tisti del Istre, ki ga običajno ne obiščemo, ker se raje zapeljemo do morja in pozabimo na celinski del lepega, zgodovinsko zanimivega, največjega polotoka na severu Jadranskega morja.

Že v paleolitikumu je polotok naselilo pleme Histri in od takrat se je razvilo ime Istra (it. Istria). Druga teorija o nastanku imena govori o reki Histar (Donavi), za katero so v starih časih domnevali, da se zliva v Jadransko morje. No, motili so se.

V predrimskem obdobju oziroma v bronasti dobi je na tem področju nastalo okoli 500 strnjenih naselij - **kaštelirjev**. To so bila bivališča na hribu, obdana z obzidjem in grajena iz preprostih materialov. Ko so Histre, krute pirate, kot so jih imenovali novi zavojevalci Rimljani pokorili, je gradnja postala kamnita, tlakovali so ceste, bivališča so dobila več prostorov, zidali so ognjišča z dimniki (domuse), obzidje je bilo kamnito, robustno in je odigralo vlogo zaščite pred zavojevalci in burjo. V osnovi so Rimljani ohranili prvotni sistem zasnove naselij, ker je bila zelo dobro prilagojena podnebnim razmeram. Po propadu Rimskega cesarstva so Istro zasedli germanski Goti, Langobardi in nato Franki. Zaradi nove religiozne ideologije – krščanstva so nastajali prvi sakralni starokrščanski objekti. V sedmem stoletju so se začeli naseljevati Slovani. V trinajstem stoletju pa so zahodnemu in južnemu obalnemu delu Istre (2/3 ozemlja) zavladali Benečani, osrednja in vzhodna Istra (1/3 ozemlja) pa je ostala Vojvodini Kranjski. V sredini 15. in 16. stoletja je upad prebivalstva povzročila kuga, zato so Benečani začeli naseljevati prebivalce iz Dalmacije in Črne Gore. V času turških vpadov in po hrvaško–ogrskem sporazumu leta 1493 je Istro preplaval še val čakavskih beguncev iz Like, zahodne Bosne, Romunije in hrvaškega primorja. Zaradi takratne migracije je še danes na tem področju zelo velika demografska pestrost.

Od leta 1809 je bila Istra del Ilirskih provinc, po padcu Napoleona pa so zavladali Habsburžani in ohranili oblast do konca 1. svetovne vojne. Po 1. svetovni vojni je Istra pripadala Italiji, po 2. svetovni vojni pa Jugoslaviji. Po osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške leta 1991 je večji del Istre postal hrvaški, manjši severni del pa slovenski.

Meja v Istri je najmlajši del slovensko–hrvaške meje, ki bo v celoti določena šele z arbitražnim sporazumom.

Vsa ta politična preigravanja pa niso vplivala na velike spremembe življenja v centralni Istri. Prebivalci so „Ištrani“, ki govorijo svoj jezik, mešanico hrvaščine, slovenščine in italijanščine. Starejši prebivalci dodajo še mešanico čakavščine, istrobenečanščine, istroromunščine ter romanski istriotski jezik, in te mešanice nič ne razumemo.

Ravno zato je to področje avtohtono. Svojsko je v jeziku in kamniti, sivi arhitekturi. Svojevrsten pečat pa da tudi neokrnjena sredozemska narava. Ko smo se vozili po tej pokrajini, so nas pozdravljala naselja na hribu, z dominantnimi zvoniki, nekatera z obzidjem, po dolinah so se vila polja, na pobočjih pa nizka podrast hrastja.

Seveda pa se kraji danes širijo izven kaštelov, se razvijajo, industrializirajo in modernizirajo. Razvija se turizem in nekatera stara naselja že nekaj časa oživljajo z dodatnimi aktivnostmi.

Najprej smo obiskali malo naselje **ROČ** (Ruz, Ronz, Roozzo). Del mogočnega kamnitega obrambnega obzidja z obokanim vhodom je varoval v srednjem veku zgrižen kaštel. Živahno je bilo to področje že v antiki. Razcvet pa je naselje doživelo v srednjem veku, ko je bila na tem mestu utrdba. Še danes je ohranjen obrambni stolp, lepa pa je tudi poznejša renesančna hiša in nekdanja mestna loža. Nekaj hiš je še starih, kamnitih, ohranjena je tudi mala cerkvičica sv. Roka. Enoladijska zasnova s polkrožno apsido sega v romaniko. V centru nas je pričakal odprt turistični biro in nam postregel z informacijami. Najpomembnejši podatek za ta kraj je slovanska pisava. Tu sta delovala misijonarja brata sv. Ciril in Metod, ki sta po naročilu bizantinskega cesarja leta 863 prišla širiti krščansko vero. Prevajala sta tudi bogoslužne knjige in ker prebivalstvo na tem področju ni poznalo grške in ne latinske pisave, sta si izmislila svojo, novo pisavo glagolico. Presenetila me je kamnita plošča na eni od starih hiš, ki je bila posvečena (citiram): „Glagoljašu Žaknu Jurju iz Roča, vjesniku prve hrvaške štampane knjige iz 1483“. Zanimiva mi je bila primerjava s Trubarjem.

Vodič nam je opisal tudi 7 km dolgo Alejo glagoljašev. To je enajst kamnitih obeležij, simbolično iz glagoljaških črk, ki smo jih videli med vožnjo iz Roča v Hum, in so bili posvečeni pomembnejšem iz tistega obdobja.

Naselje **HUM**, imenujejo ga najmanjše mesto na svetu s 16 prebivalci (po vpisu v Guinnessovo knjigo), je bil naš naslednji cilj. Tudi njegov nastanek je segal že v 11. stol., torej je najprej bil kaštel z obzidjem. Podobno kot Roč pa je tudi Hum doživel razcvet v času vladavine Beneške republike, kar dokazuje mestna arhitektura in razni detajli. Mnogi glagolski napisi govorijo, da je bilo mesto ena izmed zibelk te stare slovanske pisave.

V pričakovanju istrskih specialitet

Prijetno mestece nas je pričakalo v nalivu in tudi tistih nekaj odprtih turističnih trgovinic, degustacija tartufov, oljčnega olja in pokušina biske (domače lozovače z listi bele omele) nas niso ogreli. Pomagalo pa je tipično istrsko kosilo na kmečkem turizmu Dušani. Ko smo malo potešili lakoto, se osušili in spočili, smo se odpeljali v bolj znan **MOTOVUN**. V mesto, ki na strmi vzpetini dominira nad dolino reke Mirne, se je lahko prišlo samo peš ali z lokalnim avtobusom. Ker je bila ta sobota namenjena tudi istrskemu maratonu, smo se znašli kljub mokremu in čedalje bolj vetrovnemu vremenu v vrvežu, ki je za Motovun zlasti v turistični sezoni in v času filmskega festivala za tisoč domačinov vsakdanje dogajanje. Kljub temu da je mesto vsebovalo vse opisane značilnosti zgodovine kaštelov in beneškega razcveta kot v ostalih manjših istrskih naseljih, je tu turizem botroval večji obnovi in vzdrževanju spomenikov preteklosti. Najbolj opazen je bil romansko-gotski zvonik, ki je bil postavljen poleg župnijske cerkve sv. Stjepana, in obrambno obzidje, po katerem smo bolj tekli kot se sprehodili, ker je burja postajala vse močnejša in poznavalci so napovedali razjasnitev vremena. Zavetje smo poiskali v malih lokalih in poskušali **tartufe**. To so tiste gobe, ki rastejo pod zemljo na celotnem področju Istre in jih domačini iščejo s psi. Poznamo bele in črne tartufe. Beli so redkejši in dražji. Oboji pa so baje afrodisiak in prava poslastica, zlasti za petične Italijane. V sezoni prodajajo sveže, nam pa so ponudili vložene v slanici, v olivnem olju in v raznih namazih. So res svojevrstno darilo iz Istre, podobno kot biska, ki jo tudi veliko ponujajo. Podobno kot Motovun je zelo znano in turistično razvito zadnje mesto, ki smo ga obiskali. To je umetniški, slikoviti **GROŽNJAN** (ital. Grisignana). Mesto je polno beneške arhitekture, saj je bilo v srednjem veku upravno središče zahodnega dela beneške Istre. Še danes so vidna glavna mestna vrata, ob njih stoji ta renesančna loža in del obrambnega zidu. Na osrednjem trgu je baročna cerkev sv. Vida, Modesta in Krešencije iz leta 1770, ki je postavljena na temeljih starejše cerkve „Majke Božje“ iz 14. stoletja. Če so Motovun oživil s filmskim festivalom, so se v Grožnjanu, ki je bil po drugi svetovni vojni čisto prazen, naselili likovni umetniki, tudi slovenski, italijanski ... Slikarski ateljeji, male galerije in trgovnice z raznimi umetniškimi deli dajo mestu poseben čar. Vsako poletje poteka tu mednarodna filmska šola, imajo pa tudi Mednarodni kulturni center hrvaške glasbene mladine.

Burja je iz Italije že prinašala jasnino in ugotavljali smo, da smo splošen vtis o avtohtoni Istri dobili. Za male detajle pa bo potreben ponoven obisk, mogoče v toplejših bolj sončnih dneh.

Helena Grebenc Gruden

Nova zloženka

PODJETNIKI V OBČINI VELIKE LAŠČE

Spoštovani podjetnice, podjetniki, obrtnice, obrtniki, vsi, ki imate katerokoli obrt!

Leta 2002 je izšla zloženka, kjer so bili po dejavnostih razvrščeni vsi podjetniki v Občini Velike Lašče ne glede na članstvo v društvu podjetnikov PZO. **Izšla bo nova zloženka, ki bo popravljena in dopolnjena z najnovejšimi podatki.**

Vse, ki bi hoteli biti objavljeni v novi zloženki, pozivam, da sporočijo točne podatke svoje dejavnosti po elektronski pošti na obcina.velike-lasce@siol.net ali na andrej@mizarstvo-stritar.si.

Navedejo naj točen naziv podjetja, naslov, telefonsko številko ali gsm, e-pošto, in glavno dejavnost, pod katero bodo objavljeni v zloženki.

Pripravek za vpis podatkov v zloženki je simboličen, in sicer v znesku 10,00 eur, in se plača na TTR društva PZO Velike Lašče. Številka TRR: SI56 1920 0500 2051 093, odprt pri Deželni banki Slovenije, namen OBJAVA V ZLOŽENKI.

Poudarjam, da članstvo v Društvu podjetnikov iz zasebnih obrtnikov Občine Velike Lašče ni pogoj za objavo dejavnosti v zloženki.

Zadnji rok za oddajo podatkov in plačilo prispevka je 30. 5. 2015.

Spoštovani, pričakujem vaš odziv, vašo pošto in vaše sodelovanje. Na ta način bomo svoje dejavnosti dostojno predstavili v občini. Zloženka naj bi izšla v 3000 izvodih. En izvod bodo prejela vsa gospodinjstva v občini skupaj z občinskim glasilom Trobla. Zloženka bo dostopna tudi na javnih mestih v občini.

Zloženko bomo pripravili tudi zato, da boste svoje izvajalce lažje izbirali tudi med domačimi podjetniki.

Predsednik Društva podjetnikov in
zasebnikov Občine Velike Lašče
Andrej Stritar

**ZOBNA AMBULANTA
PRENADENT**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 Ig • ☎: 040 934 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

LOVSKA DRUŽINA MOKRC OBVEŠČA

Komisija za ocenjevanje škod po divjadi

Člani komisije za cenitev škod LD Mokrc za območje naše občine (vasi Rob, osredok, Centa, Purkače, Mački, Krvava Peč, Rute):

- **Maks Hiti** GSM: 041 406 623
 - **Milan Jakič** GSM: 041 906 120
 - **Drago Kraševac** GSM: 031 809 925

V primeru prijave škode, ki jo povzroči divjad na vašem področju, se obvesti prvi na seznamu.

Sočasno vas obveščamo, da je od 22. 3. 2015 dalje zakoniti zastopnik LD Mokrc Uroš Golob (tel. 031 225 670).

Otvoritev nove trgovine KZ Velike Lašče V Marketu Loški potok - domače meso

Kmetijska zadruga Velike Lašče je slovesno odprla še eno trgovino, ki bo oskrbovala občane Loškega potoka z živilskimi proizvodi za vsakodnevno porabo. V njej bodo tudi pridelki in izdelki lokalnih pridelovalcev, predvsem mesa in mesnih izdelkov, saj je živinoreja glavna kmetijska dejavnost na območju, zadruga pa ima svojo klavnico.

»Živimo v času, ko se slovensko gospodarstvo razprodaja tujcem, zato je še posebej pomembno, da se v danem trenutku pojavi domači kupec,« je uvodni nagovor ob otvoritvi Marketa Loški potok začel direktor KZ Velike Lašče Ivan Levstik. Prvi pomladni dnevi so v Loški potok prinesli spremembo glede lastništva trgovine Marin Nord, katere lastnik je postala Kmetijska zadruga Velike Lašče in s tem razširila svojo trgovinsko dejavnost tudi izven meja svoje občine, v sosednjo občino Loški potok. Trgovina z imenom Market Loški potok vstopa v sistem franšize Mercator, v katerem ima zadruga že tri svoje trgovine. Franšiza daje možnost, da se polovica trgovskega blaga nabavlja pri svojih dobaviteljih, tako da se bo program izdelkov razlikoval, hkrati pa so v njih enake ugodnosti, kot so jih deležni kupci v ostalih Mercatorjevih trgovinah. Tako kot je že v trgovini v Velikih Laščah, bodo tudi v Marketu Loški potok v ponudbi domače meso in mesni

izdelki živali, ki so rejene tudi na potoških travnikih, saj ima zadruga lastno klavnico, v kateri opravlja klanje živine za lastne potrebe ter storitve klanja za druge. Klavnica pokriva območje od Ljubljane do Kočevja.

Market Loški potok v veselje kupcev in ponos KZ Velike Lašče

Trak novega Marketa Loški Potok sta prerezala direktor KZ Velike Lašče Ivan Levstik in župan občine Loški potok Ivan Benčina.

Ivan Benčina, dr. Tatjana Devjak (podžupanja občine Velike Lašče), Magda Petrič (računovodkinja KZ Velike Lašče), Ivan Levstik

Tako kot so v sosednjo občino razširili svojo trgovinsko dejavnost, si v zadrugi želijo, da bi čim prej vzpostavili tudi sistem potujoče trgovine, kot jo imajo urejeno v občini Velike Lašče, saj na tak način še bolj približajo svojo storitev in ponudbo občanom.

Ob otvoritvi na parkirišču pred Marketom Loški potok so se zbrali tako občani Loškega potoka kot tudi občani Velikih Lašč pri slavnostnem

prerezu traku nove trgovine, kar sta opravila župan občine Loški potok Ivan Benčina in direktor KZ Velike Lašče Ivan Levstik. Za kulturni program pa so poskrbeli učenci Osnovne šole Loški potok in člani Društva podeželskih žena Velike Lašče in Konjerejskega društva Velike Lašče, ki so zaplesali ob zvokih harmonike Domna Indiharja.

Dragica Heric

Prvomajske budnice

V zgodnjih jutranjih urah so po številnih krajih Slovenije zadonele prvomajske budnice.

Tudi dobrepoljska godba, pri kateri igra kar nekaj naših občanov, se je že ob šestih zjutraj odpravila na pot in z ubranimi zvoki svojih glasbil najprej pozdravila prvomajsko jutro v naših krajih, potem pa prebujala (tja do dvanajste ure) tudi krajanje sosednjih občin.

Hvala godbenikom, da že nekaj let zapovrstjo zaigrajo tudi pri nas.

V.V.

Foto Z. Samsa

NORDIJSKA HOJA

Sodoben življenjski slog nam narekuje, da moramo več narediti za svoje telo. Dobrodošlo je vsako gibanje, le da se redno izvaja.

Nordijska hoja je idealna vrsta vzdržljivostne vadbe. Je enostavna in lahkotna oblika vadbe, pri kateri je učinek na telo večji od občutka napora. Lahko jo opišemo kot hojo s palicami po smučarsko. Pojavila se je v 30-ih letih prejšnjega stoletja kot sredstvo vadbe nordijskih smučarjev tekačev v letnih obdobjih brez snega. V 90-ih letih 20. stoletja so jo Finci sprejeli kot nacionalni šport, saj so strokovnjaki ugotovili zdravilno moč celostne vadbe.

Palice, ki se uporabljajo pri nordijski hoji, so namenjene izključno za nordijsko hojo. Njihova dolžina mora biti prilagojena posamezniku, so fiksne dolžine (niso teleskopske) in priporočljivo je, da so čim lažje. Imajo poseben ergonomsko oblikovan ročaj in pašček, ki omogoča spuščanje palic v fazi odriva.

Poznamo več načinov gibanja, pri katerih se s palicami odpravimo izmenično ali soročno, nadgradnja nordijske hoje pa je nordijski tek.

Hoja je najbolj naravna oblika gibanja, in nordijska hoja zato idealen način za izboljšanje vzorca običajne hoje. Z redno vadbo nordijske hoje izboljšamo simetrijo celotnega telesa, okrepimo mišice, izboljšamo gibljivost (predvsem ramenskega obroča in kolkov) in srčno žilno vzdržljivost. Zato to ni oblika gibanja le za občasno izvedbo, ampak je aktivnost, ki jo je priporočljivo izvajati čim bolj pogosto, če se le da vsak dan.

Primerna je za ljudi vseh starosti, tako za zdrave posameznike kot tudi za bolnike različnih kroničnih obolenj, izvaja se lahko v vseh letnih časih in kar je najpomembnejše: kar izpred praga svojega doma.

PREDNOSTI NORDIJSKE HOJE:

- je ena izmed najučinkovitejših športnih panog,
- z njo učinkovito razvijamo aerobno vzdržljivost, gibljivost, moč in ostale motorične sposobnosti,
- pri pravilni uporabi palic aktiviramo v gibanje celoten organizem, saj je usmerjena tudi na aktivnost mišic rok, ramenskega obroča in trupa,
- izboljša telesno držo in stabilnost telesa,
- poveča učinek navadne hoje (vključenih je več mišičnih skupin), saj se pri rednem izvajanju poveča poraba energije povprečno za 20 %,
- primerna je za osebe, ki imajo težave s sklepi (gležnji, kolena, kolk, hrbtenico), saj se sklepi razbremenijo za 20-30 %,
- primerna je za osebe s povečano telesno težo (občutek lažje hoje ter manj bolečin v sklepih nog in hrbtenice med samo hojo in po njej),
- zmanjšuje bolečine v vratu in ramenskem obroču pri ljudeh, ki opravljajo pretežno sedeče delo,
- je primerna vadba med rehabilitacijo po poškodbah nog,

- je primerna in varna športno rekreativna dejavnost za ljudi v vseh starostnih obdobjih,
- izboljša funkcionalno sposobnost starostnikov in oseb po poškodbah,
- učinkovita je pri rehabilitaciji srčnih bolnikov,
- srčni utrip je med vadbo višji za 10-20 utripov/minuto; za okoli 13% večji kot pri navadni hoji,
- izboljša in ohranja aerobno zmogljivost posameznika,
- deluje na vse vitalne funkcije organizma, zato je učinkovita preventivna dejavnost proti stresu, motnjam v delovanju srca in ožilja, pljučnim boleznim, sladkorni bolezni ter mnogim oblikam psihičnih motenj,
- na vadeče deluje sproščujoče, pomirjujoče,
- intenzivnost se prilagaja sposobnostim in namenu vadbe,
- ponuja nam možnost družabnega in družinskega povezovanja na prostem,
- palice so koristen pripomoček pri razteznih, krepilnih in sprostilnih vajah.

Nordijska hoja je s številnimi prednostmi zadosten razlog, da se jo naučimo pravilno izvajati in jo vključimo v svoje življenje kot redno rekreativno športno dejavnost. Nordijska hoja je vsekakor šport, ki ne pozna izgovorov!

Informacije o tečajih nordijske hoje lahko dobite na telefonski številki 031 339 703.

Anita Jaklič, dipl. fizioterapevtka,
inštruktorica nordijske hoje

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o.

Vse na enem mestu.
www.zpksu.si

PRI GRADNJI NOVEGA OBJEKTA, ALI PRI REKONSTRUKCIJI, DOZIDAVI, NADZIDAVI ALI LEGALIZACIJI OBSTOJEČEGA VAM NUDIMO UGODNE PROJEKTANTSKE STORITVE:

- izdelava vse potrebne projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelava geodetskega posnetka in parcelacije zemljišča.

Za vas na enem mestu izpeljemo vse potrebne postopke do začetka gradnje vašega objekta.

Nudimo pa vam tudi kompletno ureditev etažne lastnine v vaši večstanovanjski stavbi.

Najdete nas na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu (01) 7810 320.

Četrty veteranski turnir +35 v malem nogometu

V organizaciji NK Velike Lašče smo 14. marca 2015 v športni dvorani v Velikih Laščah gostili ekipe na 4. veteranskem turnirju +35 v malem nogometu. Letos je nastopalo rekordno število osmih ekip. Te so bile razdeljene v dve skupini, tako da je bil skupinski del tekmovanja dokaj naporen, saj je vsaka ekipa odigrala po tri tekme. Prvouvrščeni ekipi iz vsake skupine sta igrali finale, drugouvrščeni ekipi pa za osvojitev najmanjšega izmed treh pokalov. Medtem ko sta bila zmagovalca skupin prepričljiva, sta bila dvoboja za obe drugi mesti veliko bolj napeta. Na koncu sta krajšo potegnili ekipi KŠD Draga zaradi slabše razlike v golih in domačin NK Velike Lašče za eno samo točko.

Dvoboj za 3. mesto med Kostelom in Veterani Brinje Grosuplje je bil izredno izenačen, na koncu pa so bili po sedmih (!) serijah kazenskih strelav srečnejši Kostelci. Finale je bil ponovitev lanskoletnega, zmagovalca turnirja pa je bil isti. Veterani ŠD Ponikve so po rezultatu sodeč lažje kot lani, ko so odločali kazenski streli, premagali ŠD Dobropolje, vendar pa je bila tekma, kljub na koncu prepričljivim 3 : 1, izenačena in napeta.

Rezultati:

Skupina A:

ŠD DOBREPOLJE	: KMN KOT	1 : 1
KŠD DRAGA	: VET. BRINJE GROSUPLJE	0 : 0
KMN KOT	: KŠD DRAGA	1 : 2
VET. BRINJE GROSUPLJE	: ŠD DOBREPOLJE	1 : 2
KŠD DRAGA	: ŠD DOBREPOLJE	1 : 3
KMN KOT	: VET. BRINJE GROSUPLJE	3 : 5

Lestvica :		T	Z	N	P	DG	PG	GR	TČ
1.	ŠD Dobropolje	3	2	1	0	6	3	3	7
2.	Veterani Brinje Grosuplje	3	1	1	1	6	5	1	4
3.	KŠD Draga	3	1	1	1	3	4	-1	4
4.	KMN Kot	3	0	1	2	5	8	-3	1

Skupina B:

NK VELIKE LAŠČE	: ŠD PONIKVE	3 : 4
KMN SODRAŽICA	: KOSTEL	0 : 2
ŠD PONIKVE	: KMN SODRAŽICA	2 : 0
KOSTEL	: NK VELIKE LAŠČE	2 : 2
KMN SODRAŽICA	: NK VELIKE LAŠČE	2 : 5
ŠD PONIKVE	: KOSTEL	1 : 1

Lestvica :		T	Z	N	P	DG	PG	GR	TČ
1.	ŠD Ponikve	3	2	1	0	7	4	3	7
2.	Kostel	3	1	2	0	5	3	2	5
3.	NK Velike Lašče	3	1	1	1	10	8	2	4
4.	KMN Sodražica	3	0	0	3	3	9	-6	0

Za 3. mesto: Kostel:Veterani Brinje Grosuplje (0:0) 7:6 (6m)

Finale:

ŠD Dobropolje : ŠD Ponikve
1 : 3

Organizacija turnirja je bila kot običajno odlična. Organizatorji iz ŠD NK Velike Lašče smo zelo zadovoljni, da se je turnir uveljavil kot eno izmed pomembnih tekmovanj za še vedno aktivne nogometaše zrelejših let. Zaključni del s podelitvijo pokalov in prijetnim druženjem se je seveda zaključil z obljubo, da se naslednje leto v enakem ali še večjem številu spet dobimo v športni dvorani v Velikih Laščah.

Marko Žužek

ZA JADRANSKI POKAL V SNEŽNEM METEŽU

V soboto, 18. aprila smo izvedli lokostrelsko tekmo v disciplini 3D (makete živali, razporejene po gozdu in travnikih). Tekma je štelja za Slovenski 3D-pokal in hkrati za Jadranski 3D-pokal.

Prijavilo se je 144 tekmovalcev iz Hrvaške, Italije in Slovenije. Vremenska napoved ni bila obetajoča: oblačno in dež. Vseeno pa je zjutraj krenilo na progo 122 tekmovalcev (osip zaradi dežja ni bil prevelik). Že po uri tekmovanja pa je zapihal ledeni severnik in dež spremenil v pravi snežni metež.

Mnogi tekmovalci so podcenili vremenske pogoje, in niso bili dovolj pripravljeni na nižje temperature (obuvala, rokavice, nepremočljiva obleka, rezervna oprema). Tako se je tretjina tekmovalcev odločila, da predčasno preneha tekmovanje. Nekateri so bili celo mnenja, da je treba tekmo ponoviti ob boljših vremenskih pogojih. Sodniki, ki jih imenuje Lokostrelska

zveza Slovenije, so bili mnenja, da so pogoji tekmovanja za vse enaki in da je vidljivost za streljanje zadostna. Tako smo tekmovanje zaključili, računalniško obdelali tekmovalne rezultate in najboljšim podelili medalje. Letos je prvič gostila tekmovalce »Rozika« s Turjaka.

Ena od 28 tarč, ki so bile razmeščene na okoli dvokilometrski trasi po gozdu in travnikih.

Tekmovalci in organizatorji so bili zelo zadovoljni s ponudbo in postrežbo, posebej pa še s postavitvijo dodatnega šotora.

Na turjaškem športnem dnevu 20. junija (nogomet, odbojka na mivki, balinanje) bomo po dolgem času organizirali tudi občinsko prvenstvo v 3D-disciplini z dolgimi loki. Vabljeni na športne aktivnosti na Turjaku!

Božo Kovačič

SODELOVALI SMO NA KRPANOVEM KROSU

Zapolnitev prostega časa med tekmovanjem in čakanjem na končne razglasitve so mnogi z veseljem izrabili, da morda prvič ustrelijo z lokom. Celoten popoldanski čas so člani Lokostrelskega kluba Turjak nudili brezplačno preizkušanje lokostrelske spretnosti tekmovalcem Krpanovega kroša. Zanimanje na žalost presega možnosti ponudbe, zato so mnogi dali prednost drugi zanimivi ponudbi na območju Športnega centra Turjak. Obseg predstavitve omejujejo varnostni in prostorski pogoji, saj je prostor utesnjen med prometnicami in parkirišči.

Mnogim se je lokostrelstvo zdelo zanimivo in bi najraje kar ostali na strelišču. Nove tribune so omogočale varno in neposredno spremljanje uspešnosti zadetkov vrstnikov. Vsak dober zadetek so glasno pozdravili. Lokostrelstvo je človekova tisočletna aktivnost in mnogi so prinesli v sebi genski spomin in stare spretnosti. Zato so začetniške razlike velike in nespretnosti povzročijo obilo smeha.

Sodelovanje Lokostrelskega kluba in Osnovne šole Primoža Trubarja je dobro in traja že več let. Letos bomo nadaljevali izvedbo izbirne discipline. Dogovarjamo se, da bo izvedba na terenu samem, kar na vadbišču kluba na Turjaku. S tem bo odpadel prevoz opreme in zaščitnih mrež v Velike Lašče.

Najspretnješi so poskušali zadeti tudi maketo jazbeca, mnogim je to uspelo.

Izvedba bo odvisna seveda od vremena. Na obisku so bili tudi najmlajši tekmovalci iz vrtca na Turjaku, dogovorili smo se za posebno obliko sodelovanja v grajskem parku še pred poletjem.

Vsem »Krpanovcem« želimo še veliko dobrih tekov in rezultatov in nasvidenje do drugega leta.

V imenu lokostrelcev Božo Kovačič

KAJ PA VAŠA PROTEZA?

Spoštovani bralci!

V današnji številki se bomo posvetili naši starejši populaciji oziroma bolj natančno: posvetili se bomo težavam s protezami. Proteze, kot vemo, so snemljiv protetični nadomestek, ki če je pravilno narejen, osebi precej dobro nadomešča izgubljene zobe. Problemi pa nastanejo, če proteze niso pravilno narejene, če niso pravilno vzdrževane, oziroma če zaradi sprememb v ustni votlini proteze več ne ustrezajo in bi jih bilo treba pregledati in prilagoditi oziroma nadomestiti z novimi.

Vemo, da se količina in gostota kostnine s starostjo izgubljata, še hitreje pa se kostnina izgublja na delih zobnih grebenov, ki niso obremenjeni. Podobno je z mišicami, ki ob neuporabi ohlapijo. Ljudje se pogosto odločijo, da proteze, ki žuli, enostavno ne nosijo, a to je slaba odločitev, ker se s tem kostnina grebenov ne obremenjuje in zato hitro izgublja. Neustrezno protezo je potrebno popraviti in nositi.

Med poškodbami zaradi neustreznih protez pogosto vidimo otiščance, ugriznine v licih in na jeziku, ob pregloboko narejenih protezah pa se pojavijo tudi globoke zajede v dlesni, ki bolijo, včasih krvavijo in se rade vnamajo.

Med tretje najpogostejše težave s protezami spadajo alergijski ali kontaktni stomatitis, kjer je lahko vzrok slabo izdelana proteza oziroma proteza, izdelana iz slabih materialov (iz nečistih kovin ali nespilimerizirane akrilne monomere), ter seveda na koncu tudi slabo

vzdrževana proteza. Pod takimi protezami je po pravilu dlesen močno pordela in otekla, pogosto pa je prisoten tudi pekoč občutek ter slab zadah. Taka področja so tudi dobro gojišče za številne bakterijske soje, med glivicami pa je najbolj zastopana Kandida, ki prav zaradi slabo vzdrževane proteze lahko dela težave po celotnem prebavnem traktu.

Opisali smo vam nekatere zaplete zaradi nošenja neustreznih protez, nekateri (recimo kronična draženja) se štejejo kot predkancerозна stanja, ker obstoji možnost, da se kronična draženja spremenijo v karcinom.

Kandida (gljivica iz roda kvasovk) je znana tudi po tem, da povzroča kronična vnetja zgornjih dihalnih poti, vnetja grla, ušesa, ponavljajoče se prehlade, kronične okužbe prebavnega trakta, da rada poškoduje črevesno steno in s tem povzroči preobčutljivost in alergijo na številna živila, driske, pekoč občutek v prsih in še bi lahko naštevali.

Ker nam je mar za naše starejše paciente, smo vam v mesecu maju pripravljene brezplačno pregledati vaše protetične nadomestke. **Na voljo smo vam v naši koncesijski ambulanti v zdravstveni postaji Velike Lašče na Javorškovi 9, za pregled pa se naročite po telefonu 01-7889410.**

Vaš zobozdravnik
Sašo Savič, dr. dent. med. spec.

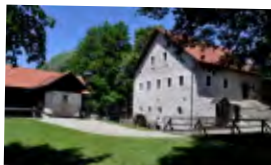
POHOD PO TRUBARJEVIH KRAJIH

V okviru delovanja lokalnega odbora SMC Škofljica, ki povezuje občine Ig, Škofljica in Velike Lašče,

vas vabimo

na pohod po krožni poti po Trubarjevih krajih

(Turjak – Rašica – Gradež – Turjak), zibelki slovenske književnosti.

Zbor udeležencev bo v soboto,

23. 5. 2015, na parkirišču poleg športnega parka na Turjaku ob 8.30.

Začetek pohoda bo ob 9. uri. Na poti si bomo z odličnim vodnikom Andrejem Perhajem ogledali Trubarjevo domačijo (vstopnina 2,5 €, plačate) in vas Rašica, kjer bo vodenje vodil podpredsednik lokalnega odbora SMC Škofljica Božo Zalar. Pot se bo pod vodstvom svetnika SMC iz Velikih Lašč Romana Jegliča nadaljevala do Gradeža, najstarejše vasi na turjaškem, kjer si bomo ogledali sušilnico sadja in se posladkali po pohodu. Pohod bomo zaključili na Turjaku, kjer se bo druženje članov in simpatizerjev stranke SMC nadaljevalo v športnem parku.

Hoja traja približno 3 ure, pot je lahka in poteka pretežno po gozdnih poteh, pohodnikom priporočamo primerna oblačila, obutev in pohodne palice. Pohod je primeren za vse starostne skupine. Udeležba pa je brezplačna.

Za več informacij smo vam na voljo na: skofljica@lo.strankasmc.si in smc.velikelasce@gmail.com.

Vljudno vabljeni!

Spoštovane občanke in občani!

**Ob dnevu državnosti vam iskreno
čestitamo in vam želimo prijetno
praznovanje!**

Delegati in člani lokalnega odbora SMC Škofljica, ki povezuje Občino Ig, Škofljica in Velike Lašče, so se udeležili 1. rednega kongresa SMC, ki je potekal 7. marca 2015 v Sežani.

Iz LO SMC Škofljica so se kongresa udeležili: predsednica Mateja Vidrajz, podpredsednica Martina Kovačič, članica in član sveta stranke SMC Rebeka Lesjak in Rok Jeram ter član SMC Mladen Stojanovič.

Na kongresu je bilo z glasovanjem potrjeno novo ime stranke, ki se sedaj glasi: SMC - stranka modernega centra. Predsednik stranke je pojasnil, da je stranka SMC demokratična politična stranka, ki želi z novim imenom poudariti sodobno naravnost stranke ter zazrtost v prihodnost.

Kongres se je zaključil z zaključnim govorom predsednika SMC dr. Mira Cerarja, ki je navzoče navdušil s svojo odločnostjo in prepričanjem v boljši jutri. Pozval nas je k enotnosti, aktivnemu delovanju in pomoči sočloveku, občini, državi, civilni družbi in manjšinam.

Mateja Vidrajz, predsednica LO SMC Škofljica

Več informacij o programu 1. rednega kongresa SMC izveste na naši Facebook strani SMC Škofljica, kjer si lahko ogledate tudi posnetek celotnega kongresa.

www.strankasmc.si

Redna letna konferenca OO SDS Velike Lašče

Kmalu po proslavitvi dvajsetletnega obstoja občinskega odbora SDS Velike Lašče smo se članice in člani srečali na redni letni konferenci. Pregledali smo delovanje med obema konferencama in po poročilih predsednika, predsednika nadzornega odbora, svetniške skupine in predsednice ženskega odbora poročila sprejeli. Glavni poudarek v poročilih je bilo delo v zadnjem letu; skupaj smo ugotovili, da smo delali uspešno predvsem pri zbiranju podpisov za referendum "Arhivi" in "Za otroke gre". Na volitvah za poslance v Evropski parlament je bil rezultat zelo ugoden. V času pred lokalnimi volitvami nismo bili posebej aktivni, saj smo prepustili odločitev volilcem, da se sami odločajo, komu bodo zaupali trud za nadaljnji razvoj občine. Na volitvah je dobila SDS največ glasov volilk in volilcev, našemu kandidatu za župana, g. Antonu Zakrajšku, tudi s podporo NSi in SLS, pa je zaupanje za nadaljnje vodenje naše občine izkazalo zelo veliko število volilnih upravičencev.

Po podanih poročilih je sledila razprava in sprejem poročil ter pogovor o delu in načrtih za prihodnje leto. Konferenca sta se udeležila tudi poslanec v Državnem zboru R. Slovenije mag. Anže Logar in Alenka Jeraj, gen. sekretarka SDS, ki sta na kratko orisala delo in načrte stranke in trenutne razmere in delo v državnem zboru in v stranki. V prijetnem druženju smo ob prigrizku

izmenjavali mnenja in stališča, se je pa v vzdušju in razpoloženju čutilo pričakovanje odločitve Ustavnega sodišča, ki je obravnavalo pritožbe našega predsednika Janeza Janše ter Antona Krkoviča in Ivana Črnkoviča. No, danes pa se že ve za odločitev, ki so jo ustavni sodniki soglasno sprejeli, in sicer da so vsa sodišča pri sojenju v zadevi Patria kršila prvi odstavek 28. člena ustave in z obsodbo kršila človekove pravice vseh treh obtoženih.

Prvostopenjsko sodišče pa mora zadevo ponovno presoditi, upoštevajoč 28. člen ustave, ki se glasi: "Nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno". Poročilo Protikorupcijske komisije, zaradi katere je Janševa vlada l. 2013 padla, pa je bilo odpravljeno, je torej ničvredno, kot da ga nikoli ni bilo. Moramo pa se spomniti, da je Janševa vlada sprejela zelo pomembne zakone kot Zujf, pokojninsko in delovnopravno reformo, Družbo za upravljanje terjatev bank in Slovenski državni holding, vendar na avtorje teh reform, ki jih danes izvajajo sedanji izvajalci, kar nekoliko pozabljamo. Ob zaključku srečanja smo podelili ustanovnim članom prvega Izvršilnega odbora OO SDS Velike Lašče knjigo Janeza Janše Noriško kraljestvo - Beli panter s posvetilom avtorja.

Konferenco smo zaključili dobro razpoloženi in trdno odločeni, da si bodo naši svetniki pri delu v občinskem svetu in naši člani v posameznih odborih še naprej prizadevali za skupno dobro vseh občank in občanov naše občine.

OO SDS Velike Lašče

SOCIALNI DEMOKRATI

Drage občanke,
spoštovani občani,

Socialni demokrati se zavzemamo za skladen in uravnotežen razvoj vseh delov občine. Da bomo lažje delovali v dobro vseh občanov, vas vabimo, da nas seznanite s problematiko v vašem okolju in nam posredujete svoje predloge za boljše in učinkovitejše delovanje v občinskem svetu in občinskih odborih

**v ponedeljek, 18. 5. 2015 ob 19. uri
v Domu krajanov na Turjaku.**

Občinski odbor SD Velike Lašče

OO Slovenske ljudske stranke Velike Lašče

vam ob občinskem prazniku in
dnevu državnosti
iskreno čestita.

Naj bodo praznični dnevi obsijani s soncem
in ljubeznijo do naše občine in domovine ter
drug do drugega.

Praznujmo s pogledom zazrtim v prihodnost,
v kateri bo vsak posameznik z ustvarjalnostjo
ter delom na svojem področju soustvarjalec
občine in države.

In vsak od nas naj bo ponosen na svojo
občino in na svojo domovino!

STARODOBNIKI SO OŽIVELI

Zvončki, prvi znanilci pomladi, so že odcveteli. Narava se prebuja, z njo se v novo življenje prebudajo tudi starodobniki. V garažah so čakali na tople sončne dni, brez oblaka na nebu.

Ljubitelji starodobnih vozil nismo mirovali. Zadnjega januarja je Zveza SVS (Starodobna vozila Slovenije) organizirala strokovni izlet v Avstrijo. Ogledali smo si manjši zasebni muzej Villacher Fahrzeugmuseum – Avtomobilski muzej Beljak, ki ga je leta 1987 ustanovila družina Rudolfa Pirkerja. Vozila je gospod Pirker začel zbirati že leta 1962. To niso bili veterani, pač pa zavržena vozila, kajti razvoj avtomobilov je bil v polnem zamahu, ljudje so kupovali nove modele. V njegovi zbirki ni dragocenih in najstarejših vozil. Tu so avtomobili, kolesa, motorna kolesa, ki se jih vsi spominjamo: Fiat Topolino, BMW Isetta, Fiata 500 in 600, DKW Junior... Zbirko 250 vozil dopolnjuje več kot 100 radiev in drugih tehničnih eksponatov.

Odpeljali smo se naprej proti Salzburgu in skrenili v Gmünd (Sovodenj), v manjšo vasico z veliko zgodovino. Tu je od leta 1944 do 1950 ustvarjal prof. dr. Ferdinand Porsche, tu je bil 8. junija 1948 uradno rojen prvi avto znamke »Porsche« - legendarni Porsche 356. Avtomobil je imel obliko kabrioleta z aluminijasto karoserijo, njegova končna hitrost je bila 130 km/h.

Korenine tega avtomobila segajo v čas pred drugo svetovno vojno. Adolf Hitler je menil, da državi pomaga po gospodarskem načrtu le ustrezno prevozno sredstvo, dostopno širokim množicam. Izbral je Ferdinanda Porscheja, ki je skonstruiral ljudsko vozilo Volkswagen. Ob pogledu na hrošča, tudi laično oko prepozna obliko porscheja 356 in tudi današnjega 911.

Porschejev športni avtomobil je bil izredno dobro sprejet. V dveh letih so na žagi v Gmündu ob sodelovanju 300 ljudi izdelali 44 coupéjev in 8 kabrioletov.

Porsche 911 je najuspešnejši športni avtomobil na svetu, izdelanih je bilo več kot 820 tisoč vozil sedmih generacij. Prisoten je na vseh dirkališčih sveta, dobri dve tretjini od 30 tisoč zmag z znamko Porsche je dosegel model 911.

V času od 17. do 19. aprila je svoja vrata v Gornji Radgoni odprl 9. Mednarodni sejem lovstva in ribištva ter 3. Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi, NATURO.

Janez Erjavec, predsednik uprave Pomurskega sejma, je v pozdravnem govoru poudaril, da so lovci in ribiči branilci naravnega okolja, zanje je narava sveta. Navdušila je največja razstava lovskih trofej in umetniška dela različnih umetnikov.

Organizirana je bila tudi mednarodna razstava starodobnikov Avto-Moto Klasika pod okriljem Zveze SVS v sodelovanju s Pomurskim sejmom. Sodelovalo je 23 članic Zveze, med njimi tudi Old Timer Club Škofljica.

OTC Škofljica je predstavil tri vozila v lasti Jožeta Zalarja: motorno kolo Puch 200, 8 kW, letnik 1936; prikoličarja DKW, 350 ccm, 12,5 kW, letnik 1936 ter limuzino karavan De Soto Royal, letnik 1934. De Soto, ki je izdelovala samo avtomobile, je ustanovil Walter Chrysler leta 1928. Model je dobil ime po španskem raziskovalcu Hermandu de Soto. Okrog leta 1950 je bila limuzina predelana v gasilsko vozilo, dodani so bili dvakrat po trije sedeži. Posebnost je bogata armaturna plošča. In še ena posebnost je: limuzina je v pravih rokah, v naših krajih, pod kozolcem na Rašici.

Izvršna direktorica Pomurskega sejma, Mateja Jaklič, in podpredsednik Zveze SVS, Vladimir Perkič, sta ob koncu prireditve izročila Jožetu Zalarju priznanje za limuzino De Soto Royal, priznanje za najatraktivnejšega starodobnika po izboru obiskovalcev razstave Avto-Moto Klasika.

OLD TIMER CLUB ŠKOFLJICA VABI OBČANE VELIKIH LAŠČ NA JUBILEJNO 20. VSESLOVENSKO SREČANJE LJUBITELJEV STARODOBNIH VOZIL ŠKOFLJICA, KI BO V SOBOTO, 23. MAJA 2015 NA PRIREDITVENEM PROSTORU PRED OSNOVNO ŠOLO NA ŠKOFLJICI S PRIČETKOM OB 8.30.

Promocijska vožnja se bo pričela ob 11. uri. Prvi postanek bo v Grosuplju, drugi na Brezovici, po 16. uri bodo podeljena priznanja, druženje se bo nadaljevalo.

Ana Pia Debeljak

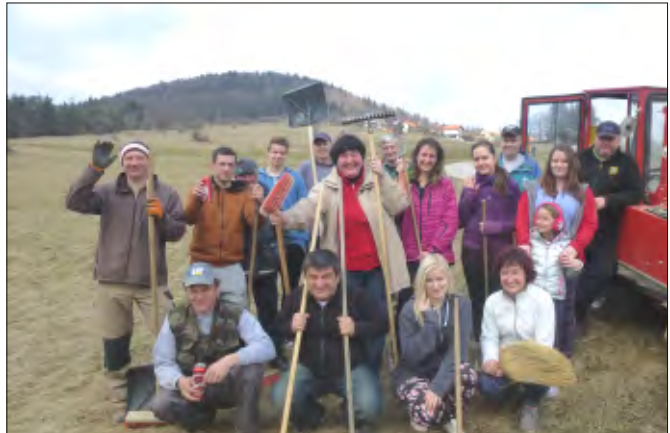
Čistilna akcija na Gradežu

Društvo za ohranjanje dediščine Gradež je v soboto, 21. marca 2015, ob 9. uri organiziralo čistilno akcijo. Ker je bila odločitev o tem (glede na vremensko napoved) sprejeta dokaj na hitro, se je zbralo le šestnajst članov društva in dve prostovoljki z Gradeža nad 100. Čistilci so se veselo in delavno razpoloženi razdelili po skupinah. Štirje člani so pospravljali območje v tako imenovanem Štajnbriku, preostali pa so smeti pobirali ob cestah proti Turjaku, Sloki Gori, Gradežu nad 100 in Škocjanu. Po njihovih besedah je bilo največ dela prav na slednjem območju, kjer so za sabo »sledil« verjetno puščali predvsem gozdarji, ki so odpravljali posledice žledoloma. V pičlih treh urah so nabrali kar za štiri avtomobilske prikolice odpadkov. Na srečo so imeli v zbirnem centru na Turjaku podaljšan delovni čas, tako da so jih lahko takoj odpeljali. Občina Velike Lašče je prispevala le vreče, društvo pa je poskrbelo za malico, tako da se je delovni sobotni dopoldan končal v še prijetnejšem vzdušju.

Zdenka Zabukovec
Foto: Matjaž Starič in Marko Šavli

4. čistilna akcija Malega Ločnika

Že pred prvimi dnevi toplejšega marca smo vaščani Malega Ločnika izkoristili sobotno lepo vreme za čiščenje naše ceste, kjer sta zima in delo zimske komunalne službe pustila posledice na 1.000 metrih javne poti. V dopoldanski akciji, ki smo jo začeli na vrhu vasi, je 25 vaščank in vaščanov tudi z delovnimi stroji v lasti vaščanov poravnalo odrinjeno zemljo, odstranjevalo pesek s travnikov ob cesti, čistilo odtok in pometlo cesto do regionalne ceste. Na koncu smo se sami med seboj pohvalili in se po očiščeni cesti vrnili v svoje domove. Med delom smo se še dogovorili za ponovno snidenje ob prvomajskem kresu, ki ga bomo pripravili na našem hribu.

Gorazd Milavec

Beli studenec

Izvir Belega studenca je že kmalu nad Podlogom pod cesto, ki se strmo dviga na Veliki Osolnik (721 m). Na izvir opozarja tabla na eni od smrek na levi strani ceste, na nasprotni strani pa je opuščeni kamnolom tufa. Tega potoka ni na zemljevidu. Med Kucljem in Velikim Osolnikom pa je slame, po katerem poteka markirana pot E-6 Evropska pešpot. Oba pa sestavljajo plasti luknjičastega apnenca, lehnjaka, med katerimi je veliko zalog vode. Ta celoten masiv obkrožajo vasi: Podlog, Knej, Dolščaki, Rob, Podhojni Hrib, gozdnata Granjevica, Javorje in Mali Osolnik. Vse te vasi povezujejo ceste, ki kot niti vežejo medsebojno življenje ljudi z enakimi željami in težavami. Vsem pa orje usoda brazde življenja.

Poti, od vasi do vasi sem že večkrat prekolesaril. Srečeval znanke in prijatelje z nasmejanimi obrazi, ki so vedno pripravljene ponuditi toplo dlan, ali s spodbudnimi besedami: bo šlo? Hkrati obrazi izražajo odločnost, da so gospodarji na svoji zemlji, a pripravljene deliti sadove svojega dela. Vsi so moji prijatelji, vsak pa mi je dal nekaj, da sem vedno bogat.

Izredno lep sončen dan v januarju, me je zvalil na pohod v naravo. Tokrat sem izbral potok Belega studenca; do potoka sem se odpravil peš. Pričnem v Podlogu, kjer pod robarsko cesto priteče na log in se po

dobrih sto metrih že izlije v največji občinski potok »Raško«. Vzajem si nekaj časa, da opazujem to prijetno poskakovanje vode po prodnatem dnu poglobljene struge. Pot nadaljujem po desni strani ceste proti Robu, kjer ob poti nekako umirjeno odteka potoček iz zaraščenih logov z gostimi jelšami, ki jih je dobršen del polomil lanski žled. Veliko je polomljenih vej in vsakoletnega odpadlega listja, ki vse naokoli razpada, tudi po strugi potoka. V mojem otroštvu je bil to lep suh log in velika Andolškova njiva. Danes je vse zanemarjeno, zaraščeno in zamočvirjeno, da imaš občutek, kot bi pritekala gnojnica, zlasti ker je vse preteptano od konj. Še predno zapustim cesto, je makadamski odcep, desno v rahel klanec skozi drevored lip in od žleda razlomljenih zaščitenih belih brez do nekdanjega fevdalnega dvorca z leta 1341. V neposredni bližini je naš log, na katerem je ostalo kar nekaj mojega otroštva, kjer smo sušili seno. Velikokrat sem si namreč vzel tudi čas, da sem si ogledoval ograjeno posestvo in urejen vrt z lepimi rožami ob sprehajalnih poteh pod negovanimi drevesi. Posestvo je bilo v lasti dr. Blumauerja iz Ljubljane. Sem so hodili na počitnice, da smo se že kar poznali. Le nekaj metrov za drevoredom se v gumijastih škornjih prebijam skozi zamočvirjeno grmovje in polomljenih jelš. Po dvesto metrih pridem do zakoreninjene struge potoka, ki vijugasto in živahneje odteka ob našem logu dobrih sto metrov. Tudi log je že zaraščen z grmovjem in debelimi jelšami.

Spomini me vrnejo v otroštvo, ko je bilo v potoku veliko rjavih potočnih rakov jelšarjev, ki so se plazili po prodnatem dnu z močnimi kleščami in dolgimi tipalkami. Ko sem se sklonil, da bi ga ujel, se je odrinil s členastim lopatastim repom ob prodnata tla in vzvratno izginil pod izpodjedjen breg potoka. To pa je bilo še toliko bolj zanimivo. Ulegel sem se na trebuh, z rokama segel pod brežino in ga ujel. Včasih me je kakšen zgrabil tudi s kleščami za prst, a ni bilo nič hudega, mi vsaj ni pobegnil. Večkrat sem jih naložil toliko, da sem si moral sleči srajco, da sem jih lahko odnesel domov. Doma nam jih je mama skuhala, da nismo rasli samo ob krompirju, zelju in mlečni kaši. Meso je bilo v kleščah, v hrbtu in v repu in zelo okusno. Danes, kot mi je znano, je ta vrsta rakov zelo zaščitena. Kaj pa onesnaženost potokov, kdo bo skrbel zanje? Pravijo, da je že en pralni stroj dovolj, da onesnaži vse potoke.

Ob potoku se počasi pomikam skozi zaraščen log do drugega roba loga, ob katerem priteče navzdol drugi mejni potoček iz Blumauerjevega zajetja. Po nekaj metrih zaraščenosti in zamočvirjenosti opazim tudi značilne mastne kolobarje strojnega olja na vodi v globokih sledih konjskih kopit. Že kmalu se prične vzpetina – podnožje Kuclja, ki je vse bolj strmo, da oživi potoček, ki odteka navzdol po dnu grape skozi smrekov gozd. Tu je sicer čistejši, potoček je živahnejši, da ustvarja manjše kaskade in zanimive tolmunčke. V širino ga ni več kot za dolžino škornja, a mi napolni dušo kot velika reka. Nekaj višje zaradi žleda leži še vse navzkriž, da se le s težavo prebijam pod debli, nekatere prekobalim, drugim pa se moram umakniti. Med vzpenjanjem ob potoku skozi smrekov gozd je opaziti kar nekaj manjših pritokov po grapah, v njih pa odvržene avtomobilske gume. Po nekako dvesto metrih pridem do spodnjega izvira Belega studenca, kajti do tistega pravega je še okoli petdeset metrov vzpenjanja med smrekami, a le pridem do gozdne poti, ki je speljana iz ostrega ovinka strme ceste, ki se vzpenja na Veliki Osolnik. Usmerim se levo in po dvajsetih metrih pridem do pravega izvira Belega studenca, ki priteče iz hriba po cevi, a ponikne že kar pod curkom vode in pride na svetlo nekaj deset metrov nižje, kot sem že omenil. Ogledujem si ta curek vode, če je res bel, kot so mu dali ime. Popijem nekaj požirkov kot že tolikokrat, a je le voda (H₂O), ki je brez barve, vonja in okusa. Je pa

bistra in hladna in te odžejja, da si jo vsakič zaželiš, ko greš mimo. Velikokrat sem že koga videl, ki si je točil vodo v plastenke za domov, tudi sedaj, ko si je obiskovalec polnil okoli 80 pollitrskih plastenk, nisem pa pogledal v odprt prtljažnik avtomobila.

Kadar se sprehodiš po robarski cesti, opaziš pramene grmovja iz Cerovca, Kuclja in Velikega Osolnika, vse do ceste. V svojih nedrih pa skrivajo potočke, ki nato pod cesto odtekajo na log in v potok »Rašca«. Vseh teh potočkov pa ni na zemljevidu. Res so še čisti kot nekoč, a so zaradi razmer izgubili tisto naravno lepoto, ker se jih zaradi zaraščenosti enostavno ne vidi. Mogoče se bo po nekaj letih našel nekdo, ki bo odkrival te potočke in jih opisoval, a brez duše in nostalgije, kajti to ljubezen moraš doživeti, z njo odraščati in občutiti kot slino v poljubu. Skratka, vsak dogodek mora imeti zgodbo. Je pa res, tudi če posekamo vse grmovje, ostane v naravi globoka rana in vprašanje: Kdo bo kosil, da bo zopet tako, kot je bilo nekoč? Oziroma je to tako, kot če bi zlepil razbito kristalno vazo.

Vsakočas, ko obiščem katerega od potokov, me nostalgija vrača v otroštvo, ko je bilo vse na okoli lepo pokošeno in vedno sveže zeleno. To je bil čas klokotanja čiste vode v ozkih strugah potočkov s čistim prodnatim dnem in kadar koli in kjer koli si se odžejal. Najhuje pa je, ko vem, da ne bo nikoli več tako, kot je bilo nekoč. A tudi na gori Parnas ni več muz in tistega razgleda na oljke.

Za domačimi griči

Nekje daleč
za domačimi griči
so nove doline,
polja in ceste.
Tudi tam so strmine
in hrepenenje,
a orje brazde usode
jim nedorečeno življenje.
Prehojene poti
se končajo na ozari,
kjer usoda
obrača svoj plug.

Jože Škulj

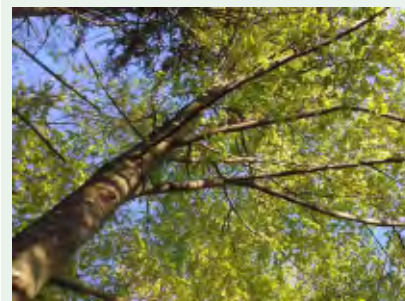
Preporod

Le mesec maj, ne vem zakaj,
tako barvit je in cvetoč,
kot kuhali najslajše bi jedi sveta.
Preporod ozaljša naravo,
v zeleno zabavo,
zdravilna kislica v travi,
blagodejni filter se pojavi.

Vsak mesec ima svoj čar,
le sonce je njegov vladar,
zemlja se mu zahvaljuje,
življenje drsi naprej, potuje.
Na Dobovcu poženo solzice,
prekрасni beli cvetovi jih krasijo,
marsikatero ranjeno dušo pomirijo.

Le mesec maj, zdaj vem zakaj,
panorama zelena, vse je cvetoče,
pripravlja plodove za mlade rodove.

JNovak

Šum

Sonce zasije, se svetloba razlije,
po polju domačem se rože bude.
Rože dehtijo, čebele hitijo,
v gozd pa srne beže.
In vetrič zapiha, se listi igrajo,
ni lepšega zvoka, ko ptice pojo.
V jutranji rosi obraz si umije,
prelepa deželja, pozabim te ne.

Tam pa na vasi, otroški so glasi,
hitijo po poti, vesel je korak.
Brezskrbna srca si igre želijo,
hitijo po poti k potoku se igrat.
Potok izpod skale izvira,
bistra voda nam žejo gasi,
nežno je roka ladjo spustila,
ladjo življenja malih in velikih skrbi.

Sonce zasije, se svetloba razlije,
po polju domačem se rože bude.
Petelin na vasi svojo pesem zapoje,
skozi okno žarek nežno boža te.
Rože dehtijo, le zate cvetijo,
šopek na mizi pove naj ti vse.

Jl

Veličastni pogledi z Velikega Osolnika

Študenti Oddelka za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani so v četrtek, 16.4.2015 izvedli delavnico skiciranja zanimivih pogledov z Velikega Osolnika.

Namen sodelovanja je bil večplasten – študentje so razvijali prostorsko predstavljivost in vadili tehnike risanja. Spoznali so pestrost velikolaške pokrajine, delovanje dediščinske skupnosti v Robu ter pokazali interes za aktivno udejstvovanje v svojih lokalnih skupnostih.

Na uvodnem srečanju v centru Parnas v Robu so se srečali z udeleženkami študijskega krožka. Spoznali so delovanje dediščinske skupnosti in vlogo mokrotnih travnikov Mišje doline kot življenjskega prostora ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, se pogovorili o pomenu ustrezne košnje, problematiki gnojenja in zaraščanja. V času študija namreč spremljajo tudi delovanje človeka v prostoru in posledični izgled kulturne krajine.

Študenti so spoznali naselje Rob, si ogledali pomembne stavbe in začutili podeželski utrip. S skiciranjem krajine z Velikega Osolnika so zajeli zanimive motive in pestre krajinske strukture na našem območju. Opazovali so preplet kmetijskih in gozdnih zemljišč ter umeščenosti največkrat gručastih zasnov naselij. Prepoznali so potenciale za razvoj turističnih dejavnosti. Ob zaključku so v centru Parnas svoje skice tudi razstavili, na ogled bodo do konca junija.

Izobraževalna delavnica v izvedbi krajinske arhitekta Nike Perovšek je prva tovrstna delavnica za študente krajinske arhitekture, podoben program pa je že oblikovan tudi za druge ljubitelje lepih pogledov.

Nika Perovšek, Zavod Parnas

Urejen grob Vinka Šege

Verjetno ni nikogar v naši občini, ki ne bi poznal častnega občana, prelata in več kot dvajset let župnika v Robu, Vinka Šege. Junija bo druga obletnica njegove smrti. Hvaležni farani smo lani pred dnevom vseh svetnikov uredili njegov grob pred spomenikom duhovnikom, ki so umrli v Robu v zadnjih stotridesetih letih. Nanj nas bo spominjala tudi odprta marmorna knjiga – simbol njegovega literarnega ustvarjanja.

Milan Tekavec

Rudiju v spomin

Z Rudijem smo se srečali po srečnem naključju. Zbirali smo ekipo za občinsko ligo in ker se je v trgovini na Rašici vedno rad pogovarjal o nogometu, smo se seznanili z njim. Rudi je bil zaljubljen v nogomet in le beseda je bila dovolj, da je postal član naše prvotne ekipe Komarjev. Šest sezon je bil z nami, potem je kratek čas igral tudi za ekipo BO3.

Z nami je bil tudi leta 2004, ko smo s 3. mestom v občinski ligi dosegli največji uspeh. S svojo zagnanostjo in nepopustljivostjo nam je velikokrat pokazal, da se s skupnimi močmi in borbenostjo da nadoknaditi marsikaj tudi proti močnejšim nasprotnikom. Njegova vedrina, sproščenost, dobrota in pripravljenost pomagati vsakemu nas bo vedno spremljala.

Dokler bomo Komarji igrali nogomet, nas bo v igri njegov legendarni klic »tri ste, tri ste, ...« vedno spodbujal k čim hitrejšemu protinapadu. Rudi, si in ostajaš z nami.

Komarji

OBNEMELE SO ŠE PTICE
IN ZASTAL JE NAŠ KORAK,
NA TEBE DRAGI MARJAN
PA OSTAL SPOMIN BO VEDNO MLAD.

ZAHVALA

Mnogo prekmalu nas je zapustil dragi mož in ati

Marjan KAPLAN

(1963—2015).

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam in nam še stojite ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala za darovano cvetje, sveče, sv. maše in druge darove.

Posebej se zahvaljujemo kolektivu KZ Velike Lašče, dr. Darji Modic Likar, patronažnima sestrama Martini Bavdek Nedeljkovič in Marjani Vesel, dr. Tomažu Kompanu in dr. Roku Devjaku, g. župniku Vladimirju Jaksetiču, pevcem iz Ribnice in Marku Zakrajšku.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Nataša, sin Mitja in hči Manca

*Tih in prazen je zdaj dom,
ko te več ni,
vendar v mojih mislih vsak dan si.*

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki ste mi kakorkoli priskočili na pomoč ob zadnjem slovesu moje mame

Ivane MAVSAR

iz Velikih Lašč.

Hvala za izrečeno sožalje, darovane sveče in svete maše. Hvala prijateljem, ki ste mamu obiskovali, sestrama Martini in Marjani, pevcem cerkvenega pevskega zbora, gospodu župniku in gospodu Marku Zakrajšku.

Hčerka Jožica

*.....in človek se seli tja,
kjer je zares doma,
kjer mir je bolj večnost kakor tišina,
bolj milost kot bolečina.*
(T. Pavček)

ZAHVALA

V 94. letu se je poslovila od nas naša draga mama, babica in prababica

Marija MUSTAR

z Rašice.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in tolažilne besede, darovali za cvetje, sveče in za sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se patronažni službi za oskrbo na domu, domačemu župniku Ladu Jaksetiču za lepo opravljen obred, pogrebniemu zavodu Zakrajšek in pevcem.

Žalujoči vsi njeni

*Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.*

*Takrat, zvonovi,
zvonite lepo!*
(A. M. Slomšek)

ZAHVALA

V 90. letu je v Bogu tiho zaspala naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

Ivanka KLAVS

z Malega Osolnika
(16. 6. 1925 – 23. 3. 2015).

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjene sveče, cvetje, darove za svete maše in cerkev.

Zahvala tudi g. župnikoma dr. Edu Škulju in dr. Francu Oražmu za vso duhovno oskrbo in lepo opravljen mašni obred.

Posebna zahvala patronažnima sestrama Marjani in Martini za pomoč v času njene bolezni ter pogrebni službi Zakrajšek in pevcem za lepo petje.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti v večnost, jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njeni domači

PVC in ALU OKNA ter VRATA
iz visokokakovostnih materialov

Partner vreden **ZAUPANJA!**

041 402 780 • priba@amis.net
www.priba-okna.si

Razstavní salon:
Javorškova ul. 3, 1315 Velike Lašče,
delavni čas: ponedeljek do petka, od 8h do 17h,
sobota po dogovoru

Adaptacije stanovanj, hiš in poslovnih prostorov.

Prenove kopalnic.

PRIBA OKNA PRIBA

PRIBA OKNA d.o.o., tel: 01 510 55 30, fax: 01 510 55 31
Barbara, gsm: 041 449 334, Primoz, gsm: 041 402 780

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU

Zberi 10 žigov "ROZIKE" (MALICA) - dobiš malico gratis.
Zberi 10 žigov "ROZIKE" (PIZZA) - dobiš veliko ali pizzo klasiko gratis.

Pozdrav poletju
Z MLADIMI GAMSÍ
Petek, 29. maja 2015
od 21 ure dalje

ŽIVA GLASBA
s simpatičnimi fanti
in hostesami

Vstopnine ni.

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija | **20let**

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev bredent SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

BRENT IMPLANTANT
480,00 €

brecent

Goran Petrovič dr. dent. med., Adamčeva 30, 3290 Grosuplje, tel: +386 1 787 54 13, gsm: +386 41 723 731

Plaćilo položnic brez provizije

Vabljeni na novo prodajno mesto
Si.mobil Grosuplje
v Mercator centru.

Vse, ki nas boste s tem kuponom obiskali do 30. 5. 2015 bomo nagradili z **20% popusta** ob nakupu dodatne opreme.

Si.mobil Grosuplje
Brievca 1a, 1250 Grosuplje
tel: 040 67 67 88
Delovni čas: ponedeljek do petek, od 8.00-20.00

SALON NIKA

FRIZERSTVO & KOZMETIKA

- MODNO & KLASIČNO FRIZERSTVO
- BREZPLAČNO STRIŽENJE ZA OTROKE DO 3. LET
- PROFESIONALNI MAKE UP
- TRAJNO PODALJŠEVANJE TREPALNIC
- JAPONSKA METODA VRISOVANJA OBRVI
- ESTETSKA & MEDICINSKA PEDIKURA
- NEGA OBRAZA & TELESA
- DIAMANTNI PILING
- ULTRAZVOČNO ČIŠČENJE OBRAZA
- MASAŽE
- GELIRANJE NOHTOV
- GELISH & SHELLAC LAKIRANJE NOHTOV
- DEPILACIJA

VRHUNSKA KAKOVOST PO UGODNIH CENAH!

PODPEČ: 01 36 31 166
01 36 33 155

TURJAK: 01 788 14 33
01 788 14 34

Spremljajte naše novosti in akcije na spletni strani www.salon-nika.si
in na **fb strani Frizerski in kozmetični salon NIKA.**

KOLENDAR PRIREDITEV

PETEK, 15. MAJA, ob 19. uri

Grad Turjak

**ODPRTJE RAZSTAVE DR. ŽIVE DEU:
ARHITEKTURA DOMOV ZNANIH
SLOVENCEV**

(Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki
in JZ Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 16. MAJA, ob 9. uri

Izhodišče: Parnas center Rob, Mišja dolina
**DAN OČARLJIVIH RASTLIN - BOTANIČNI
SPREHOD Z BRANKOM DOLINARJEM**
(Zavod Parnas)

SOBOTA, 16. MAJA, ob 17. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

PESEM.SI 2015

(Zavod za razvijanje ustvarjalnosti)

PONEDELJEK, 18. MAJA

Glasbena šola Velike Lašče

KONCERT ZAČETNIKOV

(Glasbena šola Ribnica,
oddelek Velike Lašče)

SOBOTA, 30. MAJA, ob 9. uri

Športni center Turjak

ČARLIJEV MEMORIAL

Turnir v balinanjuj trojk

(Športno društvo Turjak)

NEDELJA, 31. MAJA, ob 14. uri

Velike Lašče

KONJEREJSKI DAN,

(Konjerejsko društvo Velike Lašče)

**PETEK, 5. JUNIJA - PONEDELJEK, 8. JUNIJA
PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU -
program na strani 4**

ČETRTEK, 11. JUNIJA

Športna dvorana, Velike Lašče

PRIREDITEV OB ZAKLJUČKU

ŠOLSKEGA LETA

(OŠ Primoža Truarja Velike Lašče)

SOBOTA, 20. JUNIJA, od 18. do 23. ure

Trubarjeva domačija, Rašica

POLETNA MUZEJSKA NOČ

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

TURJAŠKI DNEVI

SOBOTA, 20. JUNIJA

ob 9. uri

Pri bajerju, Turjak

OBČINSKO PRVENSTVO Z DOLGIM

LOKOM NA 3-D TARČE

(Lokostrelski klub Turjak)

ob 9. uri

Športni center Turjak

MEDOBČINSKO REKREATIVNO

PRVENSTVO DVOJIC V BALINANJU

(Športno društvo Turjak)

Športni center Turjak

TEKMOVANJE V MALEM NOGOMETU

(Športno društvo Turjak)

ob 20. uri

Gradež — vaško središče

VEČER NA VASI

(Društvo za ohranjanje dediščine Gradež)

NEDELJA, 21. JUNIJA, od 11. do 19. ure

Grad Turjak

GRAJSKI DAN

(JZ Trubarjevi kraji)

PETEK, 26. JUNIJA, ob 19.30

Lovski dom Turjak

22. MEDOBČINSKO SREČANJE "TURJAŠKI

HARMONIKAR 2015

(KUD Marij Kogoj)

NEDELJA, 28. JUNIJA, ob 8. uri

start izpred Doma krajanov na Turjaku

29. TRADICIONALNI POHOD PO

TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

(Turistično društvo Turjak)

Organizatorji si pridružujejo pravico do morebitnih sprememb.